Maitreya Magazine

nummer 4 jaargang 7

TIBETAANS BOEDDHISME

MAITREYA MAGAZINE
Nummer 4/Jaargang 7
December, januari, februari, maart 1986

VERSCHIJNING
Ten minste 1x per kalenderkwartaal.

UITGAVE
Stichting Maitreya Instituut
Raadhuisdijk 9
6627 AC Maasbommel
Telefoon: 08876-2188

REDAKTIE EN VERTAAL-TEAM
Gelong Thubten Tsépel (Hans van den Bogaert)
Thon Memelink
Marian van der Horst-Lem
Margot Kool-Stumpel
Paula de Wijs-Koolkin
Louwrien Wijers

EIND- EN FOTOREDAKTIE
Jan-Paul Kool

VORMGEVING
Jan-Paul Kool
Nicolaas van Beek

ILLUSTRATIES
Nicolaas van Beek
Kathy Cole

DRUKKERIJ
Offsetdrukkerij Refo
Gildenstraat 1a
3861 RG Nijkerk

COPYRIGHT
Stichting Maitreya Instituut 1985c.
Alle rechten voorbehouden.

WELKOM
Kunstuitingen over boeddhistische onderwerpen, gedichten, tekeningen, foto's e.d. in zwart-wit.

ABONNEMENTEN
Schriftelijk of telefonisch opgeven.
Alleen per kalenderjaar of deel ervan.
Het abonnement gaat in na ontvangst van Uw betaling en loopt automatisch door tenzij voor 30 november schriftelijk wordt opgezegd.
De prijs is inclusief tussentijdse nieuwsbrieven *f* 25,— per jaar.
Losse nummers *f* 6,50 plus portokosten.

BETALINGEN
Van abonnementen, kursusgelden, donaties en rekeningen: Postgironr.: 4305057 t.n.v. Stichting Maitreya Instituut te Maasbommel.
Bank: N.M.B. Beneden-Leeuwen, rek.nr.: 65.85.11.548.

ADRESWIJZIGINGEN
Gaarne één maand voor het verschijnen van dit magazine schriftelijk opgeven.

VORIGE NUMMERS
Bijna alle vorige nummers zijn nog uit voorraad leverbaar.

VOORPLAAT
Goeroe Rinpochee
Foto: Jan-Paul Kool

TELEFOON 08876-2188
Het kantoor van het Instituut is telefonisch bereikbaar tijdens kantooruren. Op andere tijden of als we niet bereikbaar zijn kunt U een boodschap inspreken in ons antwoordapparaat.

BESTELLINGEN
Boeken en andere Dharma-artikelen uit onze winkel en groothandel kunnen zowel schriftelijke als telefonisch worden besteld.

STICHTING
Maitreya Instituut

BESTUUR
STICHTING MAITREYA INSTITUUT

Voorzitter
Paula de Wijs-Koolkin
a.b. De Zwaan
Ouderkerkerdijk
1096 CS Amsterdam

Secretaris
Margot Kool-Stumpel
Raadhuisdijk 9
6627 AC Maasbommel

Penningmeester
Jan-Paul Kool
Raadhuisdijk 9
6627 AC Maasbommel

DOELSTELLING
De stichting stelt zich tot doel:
Het bevorderen van de interesse en studie, het beoefenen en uitbreiden van het boeddhisme, v.n.m.l. in de vorm waarin het in TIBET heeft bestaan en te komen tot een vruchtbare integratie van Oosterse en Westerse filosofieën in Nederland.

DONATEURS
Indien U zich kunt vinden in onze doelstelling en wilt helpen, kunt U donateur worden voor minimaal *f* 100,— per jaar of *f* 10,— per maand. De gelden worden gebruikt voor: publikaties, organisatie van kursussen, aanschaf van noodzakelijke inventaris, begrotingstekorten e.d. Donaties kunnen aftrekbaar zijn voor de I.B. (vraag inlichtingen). Ook legaten zijn welkom.

DONATEURS GESHE AKTIE
Voor het verblijf en onderhoud en voor de komst van Geshe Konchog Lhundup en zijn vertaler naar Nederland is een apart fonds gesticht. Deelnemers aan deze aktie storten een maandelijks bedrag van minimaal *f* 10,— voor de periode van ten minste 1 jaar, of doen een éénmalige bijdrage op onze post- of bankrekening met vermelding van: Geshe aktie. De verantwoording van de penningmeester van de stichting wordt gekontroleerd door de Kas Kontrole Kommissie bestaande uit drie donateurs. De donateurs worden regelmatig op de hoogte gehouden van de aktie en ontvangen een jaarlijks verslag.

Leidraad

Dit laatste nummer van de zevende jaargang van het Maitreya Magazine, dat eigenlijk nog bij 1985 hoort dus, rolt waarschijnlijk pas in de eerste dagen van 1986 in uw bus. We zijn wat verlaat, maar we zijn daardoor op tijd om te zeggen: Gelukkig Nieuwjaar. Moge 1986 een jaar met vele individuele realisaties worden en een jaar waarin mede door onze inzet veel mensen en dieren en andere wezens geluk ervaren.

Op de voorplaat staat Goeroe Rinpochee, oftewel Padmasambhava, terwijl het een nummer is dat vooral gewijd is aan de vrouwen in de Boeddha Dharma. Dus eigenlijk zou men verwachten dat Vajra Yogini of Tara op de voorpagina afgebeeld zou zijn. Vrouwen in de Boeddha Dharma blijven echter in zekere zin beschermd door de mannen tot zij de uiteindelijke verlichting hebben bereikt. Toen de vrouwen aan de Boeddha verzochten ook het huiselijke leven te mogen verlaten om zich onder strenge geloften te kunnen wijden aan innerlijke ontwikkeling, zei de Boeddha dat hij dat toestond, maar alleen als de nonnen-Sangha bescherming zou blijven krijgen van de monniken-Sangha en de Boeddha noemde de acht punten die volledig gewijde nonnen nu heden ten dage nog op zich nemen. Het is ook daarom dat een non die de volledige wijding op zich neemt zowel door een abt als door een abdes wordt ingewijd.

Het eerste artikel geeft een beeld van het leven van Yeshe Tsogyel, één van de consorts van Padmasambhava, die de Boeddha Dharma in Tibet vestigde in de achtste eeuw. Over Yeshe Tsogyel is het boek 'Sky Dancer' onlangs uitgekomen en daarop is dit artikel gebaseerd.

Dan volgt een verslag van de volledige wijding voor nonnen op Taiwan, één van de plekken in onze tijd waar vrouwen een volledige wijding kunnen ontvangen in de Boeddha Dharma.

Daarna een artikel van de non Patricia Zenn, die op Taiwan werd ingewijd en over haar opleiding aan de School voor Dialektiek in Dharamsala.

Dan een voordracht van de non Ann Mc Neil, die in 1970 non werd bij Lama Yeshe, gehouden op het Vijfde Vrouwenfestival in de Melkweg, Amsterdam, in september/oktober 1985. Dat artikel vertelt behalve over Ann Mc Neil veel over Lama Yeshe.

Dan vertellen de nonnen Kathleen Mc Donald en Cherry Greene over het eerste boeddhistische FMPT-nonnenklooster in Zuid-Frankrijk dat Dorje Pamo heet.

De grote meester Namkhai Norbu Rinpochee, die als jongen van zestien onderricht ontving van één van de wijste vrouwen van Tibet, vertelt dan het levensverhaal van A-Yu Khadro zoals zij het hem zelf vertelt heeft en gedikteerd. Dat boeiende verslag van een volhardend leven staat in het Engels in het boek 'Women of Wisdom' dat een jaar geleden uitgekomen is.

Dat is min of meer het einde van de artikelenreeks over vrouwen in het Tibetaans boeddhisme, hoewel Kathleen Mc Donald, de non die Dorje Pamo hielp oprichten, het boek 'How to Meditate', schreef, waarvan dit nummer een boekbespreking geeft.

Over Padmasambhava vertelt Lama Sogyal Rinpochee in dit nummer in een interview dat hij zich in onze tijd manifesteert via kunstenaars. Heel interessant is dat voor onze bewustzijnsverruiming op sociaal gebied.

De bijdrage die onze volledige gewijde monnik Thubten Tsëpel (Hans van den Bogaert) deze keer biedt, is zowel het mooie verhaal van de wonderbaarlijke daden van de Boeddha, dat bij Mon Lam (het Tibetaanse Gebedsfeest) hoort, als een gedicht door hem zelf geschreven, dat wij een inkeer ter gelegenheid van onze eigen jaarwisseling zouden kunnen noemen.

Het moet u immers duidelijk zijn dat dit een boordevol Maitreya Magazine is. Een waardevol nummer. Maar we zijn er nog niet; er is nog een plaatbespreking over de tantrische gezangen van het Gyöto-klooster, waar onze eigen Geshe Konchog Lhundup ook heeft gestudeerd. Er is nog nieuws over het Mount Everest Centrum. Er is nieuws over films en video's van Tibetaans boeddhistisch onderricht, die te koop zijn, nieuws over een expositie in Londen. Er is nieuws over de loterij, de Geshe-aktie, enzovoort en natuurlijk staat ook in dit blad weer wat er in de komende tijd allemaal te doen is in het Maitreya Instituut.

Moge dit nummer vrouwen en mannen inzicht geven in de onbeperkte studiemogelijkheden voor vrouwen binnen het Tibetaanse boeddhisme. Moge het kunstenaars geruststellen dat de grote vlucht die kunst in onze tijd neemt te danken is aan de inspiratie van Padmasambhava en niet ingegeven wordt door ego en ekonomie. We wensen iedereen veel leesplezier toe.

De Redaktie

Yeshe Tsogyel, consort van Padmasambhava is de beroemdste verlichte vrouw van Tibet

De vrouw heeft een speciale plaats in de tantra, en Yeshe Tsogyel, consort van de grote Goeroe Padmasambhava, is de beroemdste van de verlichte vrouwen van Tibet. In de biografische literatuur van Tibet is 'Het Leven en de Liederen van de Dame Yeshe Tsogyel' een uniek werk. De ervaringen van Yeshe Tsogyel en de gedetailleerde instrukties die ze aan haar volgelingen geeft, zijn nu even relevant als ze in het verleden geweest zijn. Haar biografie is niet alleen een gids, maar geeft ook allerlei informatie over de heroïsche tijden van Tibet toen er nog koningen waren.

Yeshe Tsogyel heeft haar biografie in de negende eeuw geschreven. In de zeventiende eeuw is deze tekst van haar teruggevonden. Keith Dowman, die ook 'De Legende van de Grote Stoepa' in het Engels heeft vertaald (eerder verschenen in het Maitreya Magazine) heeft nu het boek 'Sky Dancer' met de vertaling van de biografie van Yeshe Tsogyel uitgebracht.

In het voorwoord tot het boek schrijft Trinley Norbu Rinpochee dat Yeshe Tsogyal dezelfde is als Tara, Sarasvati, prinses, gewoon meisje, zakenvrouw, prostitué, enzovoort. En hij vertelt: "De grote Goeroe Padmasabhava van Tibet had een ontelbaar aantal Dakini's. Vijf waren meer belangrijk dan de anderen: Monmo Tashi Kyeudren, Belwong Kalasiddhi, Belmo Sakya Devi en de twee allerbelangrijksten Mandarava en Yeshe Tsogyel. Aan Yeshe Tsogyel gaf de Goeroe het onderricht over het lijden in de Kaliyuga. Yeshe Tsogyel schreef alles zorgvuldig op en verstopte haar geschriften op verschillende plekken. Op alle dokumenten stond geschreven waar en wanneer ze teruggevonden zouden worden. Dankzij Padmasambhava en Yeshe Tsogyel kunnen wij deze waardevolle geschriften nu lezen en gebruiken."

DE GEBOORTE

Prins Pelgyi Wongchuk, die leefde in de tijd dat Koning Namri Songtsen over Tibet regeerde, kreeg toen hij vijf en twintig jaar was een dochter. Op het moment van haar geboorte beefde de aarde rolde de donder en viel een regen bloemen uit de hemel. Het paleis was omringd door een netwerk van regenbogen en iedereen begreep dat hier een bijzonder kind geboren was. De vader noemde haar Tsogyel.

Haar lichaam groeide snel daarom werd Tsogyel verborgen gehouden. Toen ze tien jaar was had ze de vormen van zo'n prachtige vrouw dat uit alle omringende landen hordes mensen kwamen om haar te bewonderen. Velen dongen naar haar hand maar er werd unaniem besloten dat Tsogyel aan de koning gegund moest worden.

Er kwamen echter twee zeer rijke prinsen en de vader beloofde hen dat zij tegen de wil van Tsogyel in mochten proberen haar te pakken te krijgen als hij haar het paleis uit stuurde. Op het moment dat Tsogyel buiten de deur werd gezet ontstond er zo'n hevig gevecht dat haar kleren scheurden en haar lichaam verminkt werd door de zwepen met ijzeren doornen van de twee vechtende partijen.

Ze werd meegenomen maar wist onderweg de mannen in slaap te zingen en vluchtte. Toen werd ze gevonden door de tegenparij. De koning hoorde iets over alle verwikkelingen, schreef een brief aan de vader en gelaste hem de dochter af te staan opdat zij zijn koningin zou kunnen worden.

KONINGIN

Het huwelijk van Tsogyel met de koning werd gevierd met een feest van drie maanden. Daarna liet hij haar lezen en schrijven leren. Op een dag nodigde de koning Goeroe Rinpochee uit naar zijn paleis en verzocht hem het onderricht in tantra te mogen ontvangen, daarbij gaf hij waardevolle geschenken aan de Goeroe en bood hem ook zijn vrouw Tsogyel aan. De Goeroe was blij met haar, gaf haar initiaties en overdrachten en Tsogyel was daarmee in de gelegenheid de Boeddha Dharma te leren. Ze nam alle geloften op zich en Goeroe Rinpochee wijdde haar in alle tantrische mandala's in.

Na een periode van samenzijn met de Goeroe stuurt hij Tsogyel naar Nepal om een jongeman te ontmoeten die een emanatie is van de Boeddha Hayagriva. Ze ging alleen op weg, ontmoette dieven die ze bedwong en bereikte de Grote Stoepa waar de Goeroe uit een wolk tot haar sprak. Hij zei dat ze gauw met de man die ze zocht moest terugkeren naar Tibet. Op het marktplein waar ze daarna slenterde ontmoette ze onmiddellijk de aantrekkelijke man die haar beschreven was. Hij was slaaf en de mensen die hem bezaten vroegen Tsogyel een enorme som goud vóór ze hem lieten gaan. Door de zoon van een rijke handelaar die in een gevecht gedood was weer tot leven te brengen, kreeg Tsogyel de som goud die ze nodig had om de slaaf vrij te kopen.

ASCETISCHE MEDITATIES

Nu droeg Goeroe Rinpochee haar op strenge meditaties te gaan doen in verborgen grotten. Ze volbracht alle meditaties en werd opgedragen de magische aktiviteiten van de toen vijandige Bonpo's te ontkrachten. Ze veranderde zeven bandieten in volgelingen van de Boeddha Dharma, reisde weer naar Nepal en werd weer teruggeroepen naar Centraal-Tibet. Daar verzocht de koning haar zijn priesteres te worden. Elf jaar woonde ze met Goeroe Rinpochee in Chimphu en verspreidde het onderricht van de Boeddha. Goeroe Rinpochee droeg haar toen op: "Spoedig zal ik naar Ngayab Khandroling, het land van de Dakini's gaan. Ik moet mijn onderricht over heel Tibet achterlaten. Jij moet mijn onderricht zorgvuldig bijeenbrengen en op schrift stellen, zodat ze in de toekomst als schatten ontdekt kunnen worden." Toen begon Yeshe Tsogyel, zoals ze inmiddels heette, te schrijven. Ze werd door vele volgelingen van Goeroe Rinpochee geholpen. Met Goeroe Rinpochee reisde ze door Tibet en verborg geschreven schatten. Ze keerden terug naar de Koning en Goeroe Rinpochee gaf zijn laatste onderricht. Op de stralen van de zon reisde Yeshe Tsogyel met hem naar de grens van Nepal, waar ze één en twintig dagen in de Geheime Grot van Tsashorong verbleven. Hij gaf haar de laatste inwijdingen en droeg haar op na zijn vertrek zes jaar in de grotten van Zapu en Tidro te mediteren. Daarna moest ze naar Karchu gaan en haar beoefeningen voortzetten en na bijna twee honderd jaar zou haar lichaam oplossen en zou zij hem weer ontmoeten in het land van de Dakini's, waar ze ondeelbaar verenigd zouden samenwerken voor het welzijn van alle levende wezens. Toen maakte de Grote Goeroe zich klaar om op de stralen van de zon te vertrekken.

BOEDDHA'S EN DAKINI'S

Een aantal malen hield Yeshe Tsogyel hem tegen, maar hij verliet haar en liet een hemel achter die gevuld was met Boeddha's en Dakini's. Yeshe Tsogyel huilde en riep hem om hulp, maar zijn stem antwoordde dat ze standvastig moest blijven. Ze deed toen wat haar opgedragen was, onderwees veel mensen, verstopte nog meer geschreven onderricht, en ging in meditatie. Ze hielp volgelingen de verlichting te bereiken en begon op de leeftijd van 211 jaar haar vertrek uit Tibet voor te bereiden. Haar trouwe discipelen probeerden haar tegen te houden, maar zij gaf iedereen goede raad en persoonlijk onderricht. Toen verschenen duizenden, miljoenen Dakini's. Yeshe Tsogyel ging naar de top van de Koperkleurige Berg deed verregaande voorspellingen en wenste iedereen geluk en voorspoed toe. Als een lichtstraal van sprankelende kleuren verdween ze toen naar het Zuidwesten. Aldus luidt in het kort het levensverhaal van Yeshe Tsogyel.

Tekst: Louwrien Wijers.

Nonnen gaan voor volledige inwijding naar Hongkong, Taiwan en Singapore

Nonnen die ingetreden zijn tot de Tibetaans boeddhistische traditie en graag volledige inwijding willen nemen, moeten dan een reis maken naar Hongkong, Taiwan of Singapore. Een groot aantal westerse nonnen in de Tibetaanse traditie heeft die beslissing genomen. Dit artikel geeft een inzicht in zo'n wijdingsritueel op Taiwan. Zijne Heiligheid de Dalai Lama stelt er groot belang in de overdracht van volledige wijding voor vrouwen in het Tibetaans boeddisme te herstellen of in te stellen. Het is namelijk tot op dit moment nog niet bekend, hoewel daar onderzoek naar wordt gedaan, of de Tibetaanse traditie ooit een volledige wijding voor nonnen heeft gekend, die is onderbroken, of dat die traditie nog helemaal van de grond af moet worden opgebouwd. De Dalai Lama stimuleert het halen van een volledige inwijding in de Chinees boeddhistische traditie door westerse nonnen uit de Tibetaanse boeddhistische traditie en veel nonnen hebben, steunend op de inspiratie van Zijne Heiligheid, de reis naar Singapore, Hongkong of Taiwan ondernomen en de ingrijpende ceremonie doorstaan.

INWIJDING OP TAIWAN

Op Taiwan wordt elk jaar een hoge abt verzocht gastheer te willen zijn voor de volledige inwijding van monniken en nonnen. De ceremonie duurt daar tegenwoordig 53 dagen en wordt gehouden in de maanden oktober, november en december. Op Taiwan is die ceremonie volgens de traditie die vroeger in China bestond in 1953, weer ingesteld.

De omvangrijke voorbereidingen die aan de wijdingsceremonie vooraf gaan, houden in dat er vele sponsors gevonden moeten worden, dat er honderden bedelnappen gemaakt moeten worden, dat vele teksten gedrukt moeten worden en dat hele gebouwen nieuw gebouwd moeten worden om alle honderden deelnemers te huisvesten. Op Taiwan komen de deelnemers uit alle delen van Taiwan, maar ook uit de Koreaanse, de Tibetaanse en de Theravadin tradities van het boeddhisme en uit de Chinese traditie komen monniken en nonnen uit Hongkong, Singapore, Malaysië en uit Chinese kloosters in Amerika naar Taiwan. Alle deelnemers moeten voordat ze aan de ceremonie kunnen deelnemen kaalgeschoren zijn, wat betekent dat zij 'het huiselijke leven', 'het gezinsleven' verlaten hebben

TWINTIG JAAR OF OUDER

De minimum leeftijd voor deelname is twintig jaar, maar er zijn ook deelnemers die de zestig of zelfs de zeventig al gepasseerd zijn. Sommigen hebben hoge universitaire graden, maar voor allen is de strengheid waarmee de inwijding geleid wordt hetzelfde.

Bij aankomst betaalt elke deelnemer een kleine som geld voor de wasserij, maar voor de voeding, accomodatie, onderricht, kleding, bedelnap en andere benodigdheden hebben sponsors gezorgd. Hun slaapplaats is een rubber matras in een zee van rubber matrassen.

Op de eerste dag worden de deelnemers plaatsen toegewezen in de rijen van honderden nonnen of van honderden monniken, die ze dan voor de rest van de ceremonie blijven behouden. De strikte gang van zaken vergt een enorm uithoudingsvermogen. Soms moeten de deelnemers uren achtereen staan en ze zijn niet altijd in gebouwen die hen beschermen tegen het weer. Leiders van groepen van achttien deelnemers zorgen dat die achttien hun handen correct houden, hun voeten niet te dicht bij elkaar zetten, hun ogen naar beneden gericht houden, hun kussens gladstrijken, hun neerbuigingen op de juiste manier maken en volledige stilte in acht houden, in eetzalen, slaapzalen of waar dan ook.

Elisabeth Green en Anne Rippon ontvingen op Taiwan de volledige inwijding.

Tijdens de hele ceremonie begint de dag om half vijf en de zondag om vier uur 's morgens. Het ontbijt van rijstsoep met groenten is om zeven uur. De lunch van dunne soep en rijst met gekookte groenten is om half twaalf. Van één uur tot half drie moeten de deelnemers verplicht rusten. De deuren van de slaapzalen gaan op slot. Om zes uur wordt sojamelk met koekjes uitgedeeld aan degenen die zich niet kunnen houden aan het niet meer eten na twaalf uur. Om half tien maakt men zich klaar om te gaan slapen. Om tien uur gaat het licht uit. Alleen op de dagen van de eigenlijke inwijding blijft men soms tot twaalf uur 's nacht of zelfs de hele nacht lang neerbuigingen doen.

Alle overige uren zijn bezet met intensieve onderwijzingen en rituelen, en het eindeloos oefenen van neerbuigingen individueel, in groepen en tenslotte met honderden tegelijk, zodat op de dagen van de eigenlijke inwijding alles volkomen foutloos verloopt.

ZWARTE KIMONO

Alle dagen draagt de monnik of non het ceremoniële zwarte kimono-gewaad met lange mouwen, dat 'Hai Ching' genoemd wordt. Men krijgt ook uitgebreid les in het aantrekken, uittrekken en opvouwen van de Hai Ching. Na een week worden de boeken met inwijdingsceremonieën uitgedeeld, die voor het grootste gedeelte uit het hoofd geleerd moeten worden. Ook dan pas krijgt met het gele overkleed dat als men het niet goed opgevouwen heeft de volgende keer niet meer aan te trekken valt. En alles wordt alleen uitgelegd in het Chinees, zodat westerse nonnen en monniken geweldig alert moeten zijn om met alles mee te kunnen doen. Tenslotte leert men het gebruik van de bedelnap, één van de voorwerpen die horen bij een volledig gewijde monnik of non. De nap, of kom wordt onder de kimono gedragen en er zijn zeer gedetailleerde voorgeschreven manieren waarop de kom gehouden, gebruikt en tenslotte gewassen wordt. Het eten moet bovendien volkomen geruisloos gaan, wat een grote kunst is met honderden mensen.

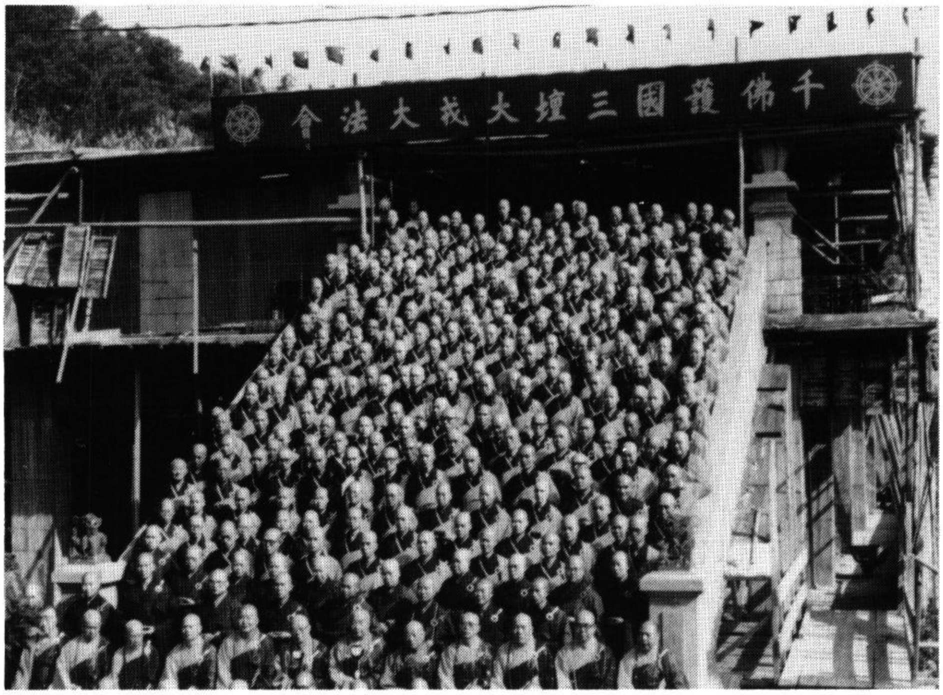

Monniken en nonnen die deelnemen aan de volledige inwijding poseren samen voor de fotograaf.

Er worden drie wijdingen achter elkaar gedaan. De novice-wijding, de monniken- of nonnen-wijding en tenslotte de volledige monniken- of nonnen-wijding. Het verzoek tot elk van de inwijdingen wordt altijd de ochtend van tevoren gedaan. In de vroege middag scheert men elkaars hoofden kaal, dan neemt men een bad en stelt men zich mentaal in op de inwijding, die daarna begint. Aan iedereen wordt voor de novice-wijding persoonlijk gevraagd of men de vijf meest gruwelijke misdaden heeft uitgevoerd; het doden van vader, moeder, een Arahat, het vergieten van het bloed van een boeddha, en het veroorzaken van een scheuring in de Sangha, of zich heeft bezondigd aan de tien ondeugdzame daden. Daarna doet men met de hele gemeenschap neerbuigingen uit berouw tot twaalf uur 's nachts of nog langer.

De tien novice-geloften die afgelegd worden zijn dat men niet zal doden, niet zal stelen, geen sex zal hebben, niet zal liegen, geen verdovende middelen zal nemen, geen parfums zal gebruiken of sieraden zal dragen, niet zal dansen, zingen of muziekinstrumenten zal spelen, niet op een hoog en breed bed zal zitten, na twaalf uur's middags geen voedsel zal nemen en geen waardevolle dingen of geld zal bezitten.

Tijdens de tweede ceremonie wordt gevraagd of men in staat is geweest de novice-geloften zuiver te houden.

Tijdens de derde inwijdingsceremonie, die langer duurt dan de voorgaande wordt een lange lijst vragen gesteld: 1. Heb je alle benodigdheden? 2. Heb je de vijf meest gruwelijke misdaden begaan? 3. Heb je een monnik of non ontwijd? 4. Heb je met opzet de recitatie van geloften afgeluisterd? 5. Ben je lid van een ketterse sekte? 6. Ben je één van de vier soorten geesten? 7. Ben je een halfgod(in), spook, naga, of een dier in menselijke vorm? 8. Ben je een hermafrodiet? En dan volgen de vragen: 1. Ben je een mens? 2. Ben je ouder dan twintig jaar? 3. Heb je de monniks- of nonnenkleding en een bedelnap? 4. Hebben je ouders of echtgenoot ingestemd met je inwijding? 5. Bezit je geld? 6. Behoor je tot een huishouding of ben je slaaf? 7. Ben je een rijksambtenaar of de vrouw van een rijksambtenaar (op wie het rijk recht kan doen gelden)? Ben je een vrouw? 8. Heb je één van de volgende ziekten; zweren, lepra, droge lepra, stuipen of tering? 9. Ben je ontvreden? Heb je afscheiding? 10. Heb je een geslachtsziekte? En tenslotte: 1. Wat is je naam? 2. Wat is de naam van de leraar die je voordraagt?

Dan wordt men verzocht of men zich aan de acht Parajika-geloften kan houden. En of men volgens de vier minima; één stel monniks- of nonnenkleding, bedelen om voedsel, onder bomen wonen, op uiterst weinig voeding, kan leven. Daarna worden weer neerbuigingen gedaan.

VERZOEK AAN DE BOEDDHA

Ten tijde van de Boeddha, toen de Gotami Mahaprajapati die een deputatie van vrouwen aanvoerde, voor de Boeddha verscheen en verzocht dat de vrouwen ook toegestaan zouden worden 'het gezinsleven te verlaten' en zich te voegen bij de Sangha, werd dat eerst driemaal aan haar geweigerd met de woorden: "'Genoeg, oh Gotami, laat het u niet behagen dat vrouwen zoiets zouden doen." De vrouwen hielden echter aan en volgden de Boeddha naar Vaisali, waar zij zich met hun verzoek tot Ananda richtten, die beloofde dat hij voor hen zou bemiddelen. Ook hij werd afgewezen, maar hij liet zich niet ontmoedigen en ging over veel punten in discussie met de Boeddha, die tenslotte toestemde, mits de vrouwen de 'Acht Belangrijkste Geloften' op zich namen. Op die geloften werd Mahaprajapati ingewijd.

De Acht Belangrijkste Geloften voor een volledig gewijde non houden in dat zij afhankelijk is van de monniken-orde. De Acht Geloften tonen dat duidelijke aan: 1. Een volledig gewijde non, zelfs al is zij honderd jaar, zal groeten, buigen en alle juiste verplichtingen uitvoeren ten aanzien van een volledig gewijde monnik. Zelfs al is hij nog maar net ingewijd. 2. Een volledig gewijde non mag het regenseizoen niet doorbrengen in een district waar geen monnik is. 3. Elke twee weken moet een volledig gewijde non van de volledige gewijde monniken-orde de datum voor de Uposatha-ceremonie ontvangen en de tijd dat de volledig gewijde monnik zal komen om de Ovada-aansporing te doen. 4. Na het regenseizoen moet de volledig gewijde non zowel voor de nonnen Sangha als de monniken Sangha verschijnen om te vragen of op haar iets aangemerkt kan worden ten aanzien van wat men ziet, wat men hoort en wat men vermoedt. 5. Een volledig gewijde non die overtredingen begaan heeft, moet zowel ten overstaan van de nonnen Sangha als van de monniken Sangha daarvoor de Manatta discipline ondergaan. 6. een novice-non moet na twee jaar training in de Zes Regels voor de Upasampada-initiatie zowel verlof vragen van de nonnen Sangha als van de monniken Sangha. 7. Een volledige gewijde non mag een volledig gewijde monnik niet beledigen of beschimpen. 8. Derhalve is een officiële vermaning van volledig gewijde nonnen ten aanzien van volledige gewijde monniken verboden, terwijl een officiële vermaning van volledig gewijde monniken ten aanzien van volledig gewijde nonnen niet verboden is.

BRANDPLEKKEN OP HET HOOFD

Op de één na laatste dag van de inwijding begint de Bodhisattva-ordinatie. De monniken en nonnen scheren hun hoofden dan met uiterste zorg kaal voor

de ceremonie waarbij drie wierookstaafjes op het hoofd worden gezet en tot in de hoofdhuid inbranden. De nacht tevoren, tijdens de 'Duisternis Ceremonie', worden de Bodhisattva-geloften voor overleden familieleden genomen, in de ochtend wordt het verzoek gedaan door de deelnemers de Bodhisattva-geloften te mogen ontvangen, in de middag worden de vragen gesteld of men zich aan de acht Parajika geloften heeft kunnen houden, en dat wordt gevolgd door neerbuigingen tot onveer elf uur 's avonds. Dan begint het ritueel met het branden van de de wierookstaafjes op het hoofd. Dat gebruik is typisch voor het Chinees boeddhisme en begon tijdens de Ching-dynastie. De symbolische betekenis van de drie brandplekken op het hoofd is de bereidwilligheid om te lijden voor levende wezens, en het betekent ook het aanbieden van je lichaam aan de Boeddha met het verzoek de beoefeningen zuiver te mogen houden.

Rij na rij gaan eerst de monniken en dan de nonnen naar het podium en krijgen drie cirkels op hun hoofd getekend. Dan verdwijnt men één voor één naar de afgesloten ruimte waar de gastheer-abt zit. Ieder heeft een rood pakje met de drie staafjes wierook in de hand. Binnen steekt de oude gastheer-abt de wierookstaafjes op het hoofd aan. Buiten zingt men de naam van de Boeddha om degenen die binnen zijn aan te moedigen. In de Chinese volledige inwijding voor monniken en nonnen is dit branden van wierook op het hoofd een niet weg te denken onderdeel. Sommige nieuw ingewijden gaan vele malen terug om meer wierookstaafjes op hun hoofd te laten inbranden. Het maximum aantal is twaalf maal drie staafjes, dus zes en dertig brandplekken. De brandplekken gelden in de Chinese traditie als proef dat men alle onderdelen van de inwijdingsprocedure heeft doorlopen.

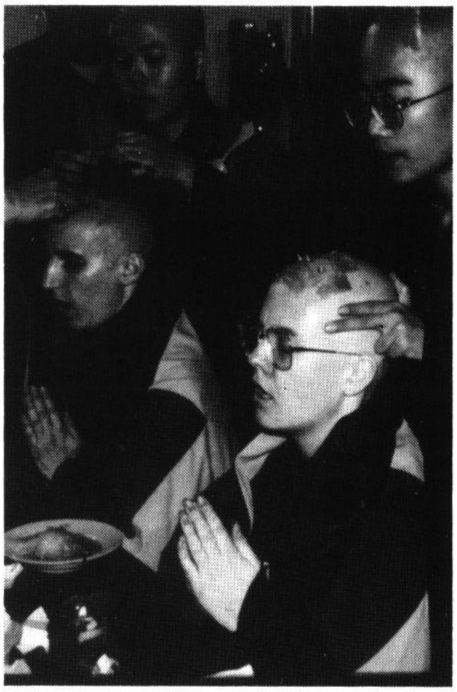

Aan het eind ontvangt elke non de bodhicitta-inwijding met het branden van drie staafjes wierook op het kale hoofd.

Leken ontvangen de drie brandplekken voor de Bodhisattva-geloften op de binnenkant van hun onderarm. Het ontvangen van de brandmerken kan gemakkelijk duren tot de volgende ochtend, zodat de rituelen van de gewone ochtendwijding overlopen in de brandceremonie. De middag daarop worden de Bodhisattva-geloften afgelegd. De vragen die dan gesteld worden luiden: 1. Ben je een Bodhisattva 2. Ben je in staat je voortdurend de Boeddha's te herinneren en het gezelschap te houden van goede mensen. 3. Ben je in staat slechte vrienden op te geven. 4. Ben je in staat de geloften te houden zelfs ten koste van je leven. 5. Kun je de Mahayana Soetra reciteren en hun diepere bedoeling begrijpen? 6. Kun je een trouw bewustzijn ontwikkelen om de allerhoogste ontwikkeling te bereiken? 7. Als je levende wezens in nood tegenkomt, zul je hen dan redden of beschermen? 8. Kun je naar gelang je capaciteit offergaven aanbieden aan de Drie Juwelen? 9. Kun je ondergeschikt zijn aan je ouders en respekt betonen aan je leraren? 10. Zul je luiheid overwinnen en met veel vlijt de weg van de Boeddha zoeken? 11. Ben je in staat je te beheersen wat betreft de kwellingen van de vijf zintuigen?

WIJSHEIDSOVERDRACHT

Dan doet men de Vier Grote Geloften en men wordt gevraagd of men zich aan alle tien belangrijke en alle vier en veertig minder belangrijke Bodhisattva-geloften kan houden. Dan wordt via de wijsheidsstaf die men met twee vingers aanraakt de wijsheid overgedragen. Het gebeurt vaak dat de aarde begint te schudden of een onweer losbarst als deze Bodhisattva-geloften door veel mensen worden genomen. Dat is een teken dat de hogere wezens in de zuivere verblijfplaatsen zich erin verheugen dat zoveel mensen de geloften op zich nemen.

De volledige inwijding voor monniken en nonnen is door de geschiedenis heen in de Chinese traditie altijd gegeven. In de andere boeddhistische tradities, behalve de Koreaanse, heeft de volledige inwijding voor nonnen nooit bestaan, of is verloren gegaan. Maar er schijnt nu een opleving te zijn. Vooral westerse nonnen beginnen belangstelling te tonen voor deze volledige ordinatie, die dan ook wellicht binnenkort op meer plaatsen zal worden hersteld of ingesteld.

Het eten moet totaal geruisloos gebeuren tijdens de inwijdingsperiode.

Deze gegevens over de gang van zaken bij volledige wijdingen op Taiwan zijn ontleend aan een verslag van Elisabeth Green, die zelf de volledige wijding op Taiwan ontving.

Tekst: Louwrien Wijers

Volledig gewijde westerse non Patricia studeert nu voor Geshe in Dharamsala

Patricia Zenn uit Honoloeloe op Hawaii, die in 1977 door Zijne Heiligheid Karmapa in Frankrijk is gewijd tot sramanerika-non, heeft in 1982 zowel in Korea als op Taiwan de volledige inwijding ontvangen en studeert nu als Gelongma Karma Lekshe Tsomo aan de Boeddhistische School voor Dialektiek in Dharamsala, India. Vóór haar inwijdingen had ze als Patricia Zenn haar B.A.-graad in Oosterse Talen behaald aan de Universiteit van Californië in Berkeley, USA, en had ze haar M.A.-graad in Aziatische Studies behaald aan de Universiteit van Hawaii. Patricia Zenn is voordat zij non werd getrouwd geweest. Hier volgt een beschrijving van haar eigen hand over haar studie aan de school door dialektiek.

De Boeddhistische School voor Dialektiek is in 1973 gesticht in Dharamsala, India, met de zegeningen van Zijne Heiligheid de Dalai Lama. De school werd opgericht als een nieuwe leermethode die het traditionele leerplan van de kloosters verbindt met een modern algemeen onderwijs. De oprichter van de school, Lobsang Gyatso, had vele jaren ervaring in het onderwijs opgedaan aan de Centrale Tibetaanse School in Mussoorie, en hij was zich bewust van de behoefte aan een universitaire omgeving die speciaal gericht zou zijn op jonge monniken die een boeddhistische opleiding willen volgen na hun middelbare onderwijs. Zo kwam hij tot de oprichting van dit speciale experiment in het onderwijs.

Vroeger in Tibet en ook nu nog gaan veel monniken op jonge leeftijd in het klooster en ontvangen hun opleiding helemaal binnen de muren van het klooster. Hun studie omvat onderwerpen als Tibetaanse grammatika, kompositie, enzovoort, maar het leerplan is voornamelijk ontworpen voor het opnemen van enorme hoeveelheden boeddhistische teksten en kommentaren. Omdat die studie gewoonlijk vele tientallen jaren in beslag neemt, werden onderwerpen als wiskunde, vreemde talen, aardrijkskunde, geschiedenis en natuurkunde als raar en zelfs als frivool beschouwd.

Dat schept in feite grote problemen. Omdat het beheersen van de Tripitika ontzettend veel tijd en inzet vergt, zóveel dat de leerling meestal al veertig of vijftig jaar oud is voordat hij de Geshe-graad behaalt, is het duidelijk dat er niet veel tijd over blijft voor studie op andere gebieden. Tegelijkertijd kunnen op deze manier alleen de knapste en vlijtigste monniken grote geleerden worden. Terwijl zulke geleerden van immense waarde zijn voor de instandhouding van de Tibetaans boeddhistische kultuur is er ook een grote behoefte aan vertalers en leraren op het begin-niveau en het middelbare niveau, en schrijvers die de boeddhistische leer kunnen populariseren en in verband kunnen brengen met de huidige kennis. In die zin voldoet de Boeddhistische School voor Dialektiek in een belangrijke funktie door een middenweg tussen het oude en het moderne te bieden.

KLOOSTERUNIVERSITEITEN

Binnen het traditionele raamwerk waarin het Tibetaans boeddhistische onderwijs gebracht wordt, bestaan vanzelfsprekend vele keuzemogelijkheden. De verschillende kloosters hebben elk hun eigen stempel wat betreft de teksten die bestudeerd worden en de manier van beoefening. En zelfs binnen de omvangrijke kloosteruniversiteiten zelf bestond de erkenning dat elk individu eigen mogelijkheden en eigen voorkeuren heeft. Omdat het begrijpen en het overbrengen van de grote boeddhistische geschriften essentieel is voor de voortzetting van het boeddhistische onderwijs, lag in de meeste kloosters bij het onderwijs daarop de nadruk. De monniken die intellektueel het meest begaafd waren, kwamen van kleinere kloosters naar één van de grote kloosters om deze leergang tot het eind toe te volgen.

De kloosteruniversiteiten waren open voor monniken uit alle tradities. In die zin werd er geen onderscheid gemaakt. Men moest alleen geschikt zijn voor de lange studie. Degenen die geen akademische aanleg hadden of zich meer aangetrokken voelden tot de meditatie in eenzaamheid, werden instrukties gegeven die hen in staat stelden retraites te gaan doen.

HET DEBAT

De belangrijkste onderwijsmethode voor het integreren van het onderricht van de grote teksten is het debat. Debatteren werd niet alleen gedaan in de kloosters van de Geluk-orde, maar ook in vele grote kloosters van de Kagyu, Sakya en Nyingma ordes door heel Tibet. De debatmethode was ontwikkeld in het oude India als een manier om logisch te analyseren. In een poging de aard van het bewustzijn, de aard van de werkelijkheid en de begrippen die daarmee gepaard gaan te begrijpen, is gebleken dat

Gelongma Lekshe Tsomo beantwoordt een uitdaging in debat.

dit een zeer nuttige analyse-methode is. Het is een uitstekende manier om de logische stellingen van de verschillende boeddhistische en niet-boeddhistische scholen ten aanzien van die begrippen te overzien. De debat-methode is niet alleen een zeer effektieve manier om het onderricht op te nemen, het is ook een bron van humor omdat de geest allerlei denklijnen moet doorbreken en tot de meest verstrekkende paradoxen wordt gedwongen.

Het eerste nut dat men ondervindt van het bestuderen van logika is dat men heel nauwkeurig wordt in de woordkeuze. Daarna wordt men heel nauwgezet in het ontleden van wat wel en wat niet werkelijk bestaat. Men ontwikkelt grote bewondering voor de grote meesters van het verleden als men gekonfronteerd wordt met de diepte van hun realizaties over het pad, zoals zij die weergeven in hun teksten. Het boeddhaschap wordt dan erg tastbaar. Het hele proces van debatteren schijnt ons bewustzijn van moment tot moment te verhogen en niet alleen aangaande begrippen maar ook ten aanzien van de mensen om ons heen.

LEERPLAN

Het leerplan dat gevolgd wordt op de Boeddhistische School voor Dialektiek in Dharamsala is in grote lijnen hetzelfde als in de traditionele kloosters. Het begint met de Verzamelde onderwerpen (Dudra); een tekst die de fundamentele logische middelen aangeeft, die men nodig heeft voor het analyseren van de hogere teksten. Dan volgt de studie van de Geest (Lo-rig) en de studie van het Logische Redeneren (Tag-rig). Het bestuderen van genoemde teksten neemt normaal gesproken ongeveer twee jaar in beslag. Dan volgt het bestuderen van het Ornament van Heldere Realizatie (Abhisamayalankara) door Maitreya. Deze tekst en de kommentaren erop worden gedurende ongeveer vijf jaar bestudeerd om begrip te krijgen van de Prajnaparamita-literatuur. Gelijktijdig wordt de uiteindelijke tekst over logische analyse, de Pramanavarttika-karika door Dharmakirti, bestudeerd. Daarna begint een kursus van drie jaar over de Madhyamika, waarin het inzicht van de Prasangika-Madhyamika gedetailleerd wordt onderzocht. Van tijd tot tijd worden tijdens deze kursus ook andere teksten behandeld.

Ik begon zelf de studie in logika pas te waarderen na een aantal jaren het onderwijs aan de bibliotheek voor Tibetaanse Teksten in Dharamsala gevolgd te hebben. Met een klein groepje, drie nonnen en twee lekenvrouwen, besloten we het onderwijs over de Verzamelde Onderwerpen te verzoeken. Op die manier begon een privéklasje in logika. In eerste eerste instantie voelde ik een enorme weerstand tegen bepaalde basisdefinities die, als men uit een westerse akademische achtergrond komt, erg circulair gedacht zijn. Daarbij speelde het probleem van de taal. En omdat dit onderwerp helemaal nieuw voor ons was, wisten we niet waar we moesten beginnen toen het op debatteren aankwam.

De volledige gewijde non, vroeger Patricia Zenn, in debat op de School voor Dialektiek.

Stukje bij beetje begon ik te begrijpen dat er binnen elk logische systeem bepaalde axioma's bestaan die aanvaard moeten worden als de basis voor de redenering. De definities vormen het gereedschap dat, als men er handig mee omgaat, de mogelijkheden biedt om begrippen nog verder en nog dieper te analyseren. Het werd mij duidelijk dat hoewel de termen uiteindelijk ontoereikend zijn om de werkelijkheid mee uit te drukken, zij voor zolang zeker bruikbaar zijn.

TIBETAANSE TAAL

Geleidelijk werd ik ook meer bekend met de Tibetaanse taal in het algemeen, en raakte ook vooral meer gewend aan de hoogst gespecialiseerde terminologie die toegepast wordt in de logika. De termen die in de logika gebruikt worden zijn even onbekend voor een gewone Tibetaan als voor iemand die geen Tibetaan is. Er bestaan zelfs vele grappen over de bezoekers uit andere delen van Tibet, die de onderwerpen waarover de monniken in de buurt van Lhasa debatteren volkomen verkeerd interpreteerden

Uiteindelijk begreep ik dat de sleutel tot het begrijpen van de logische teksten het proces van het debat zelf is. Zonder de definities en begrippen voortdurend door elkaar heen te gebruiken is het moeilijk een heldere blik op het onderwerp te krijgen, laat staan er dieper op in te gaan op een kreatieve en eigen manier. Het was duidelijk dat veel ervaring in het debatteren het antwoord was. Maar waar moest ik, een non, naartoe om dat te kunnen doen?

Dankzij de aantrekkingskracht die op een natuurlijke manier tussen mannen en vrouwen ontstaat, is het vanzelfsprekend dat kloosters voor monniken en nonnen die celibatair leven apart zouden moeten zijn. Dat is normaal ook het geval geweest voor kloosters over de hele wereld, en in Tibet werd zelfs streng aan deze afspraak de hand gehouden. Om welke redenen dan ook (teveel om hier op in te gaan) is het aantal nonnen in Tibet altijd veel en veel kleiner geweest dan het enorme aantal monniken. En om een aantal redenen hebben nog veel minder nonnen meegedaan aan de studie in logika. Het kan wel gezegd worden dat vrouwen over het algemeen meer neigen naar contemplatieve beoefeningen, dan naar intellektuele onderzoekingen. Maar het moet ook gezegd worden dat de mogelijkheden voor vrouwen, om een carrière na te streven als boeddhistische geleerde in Tibet, zeker heel dun gezaaid waren.

PRIVÉLERAAR

Tot voor kort was de enige mogelijkheid voor een Tibetaanse vrouw om de hogere teksten te bestuderen zich tot een privé leraar te wenden. Nonnen zowel als lekenvrouwen van gegoede families hadden vaak een privéleraar in huis. Veel lama's vertellen in feite verhalen over nonnen die zo hoogst begaafd waren in het debat dat ze in staat waren geshe's te verslaan. Het moet echter gezegd worden dat in de laatste vijftig jaar vóór de communistische invasie vrouwelijke debatteerders erg zeldzaam geworden waren in Tibet.

Onder die omstandigheden dacht ik lange tijd na over mijn eigen toekomst, en raakt er meer en meer van overtuigd dat de studie in logika voor mij een waardevolle manier zou zijn om te proberen het onderricht van de Boeddha te doorgronden. In progressieve landen is het bewezen dat als vrouwen gelijke kansen hebben in het onderwijs zij gelijke resultaten als mannen en vaak zelfs hogere resultaten kunnen bereiken. Hoewel veel boeddhistische gemeenschappen de neiging hebben traditioneel te zijn, is het een tijd van grote veranderingen en een tijd waarin vrouwen ernaar moeten streven de positieve mogelijkheid voor gelijke rechten te realiseren. Toen ik deze overtuiging besprak met één van mijn leraren begreep hij mijn aspiraties en stelde voor dat ik mij zou aanmelden bij de boeddhistische School voor Dialektiek.
Natuurlijk is het van het grootste belang de regels van de kloosterdisicpline in acht te houden, die we allen vrijwillig op ons genomen hebben toen we onze wijding tot monnik of non ontvingen. Daarbij komt dat we overeenkomstig de bodhisattva-geloften de gebruiken in acht nemen van de gemeenschap waarin we leven. Wat dat betreft is het goed je ervan bewust te zijn hoe anderen denken over je gedrag. Dergelijke afspraken zijn vooral van toepassing op monniken en nonnen, van wie de samenleving verwacht dat ze een voorbeeld geven van deugdzaam gedrag.

Het is onnodig te zeggen dat de restrikties soms een beetje lastig zijn. Uiteindelijk ben ik opgegroeid in Amerika waar een ongelooflijke sociale vrijheid heerst en soms is het tweemaal denken over de manier waarop je overkomt, een beetje veel voor me. Aan de andere kant is het juist je ervan bewust te zijn hoe je gedrag overkomt, want als een buitenlands non in een school met tachtig Tibetaanse monniken val je wel op.

Sommige mensen hebben me gevraagd hoe ik omga met de monniken, maar ik ga gewoon als mensen met ze om. Natuurlijk behandel ik hen met respekt, maar omdat ik met jongens opgegroeid ben voel ik me noch aangetrokken, noch geintimideerd. alle monniken zijn ontzettend aardig voor me, en hun vriendelijkheid lijkt oprecht. Soms als de debatten erg levendig worden, gaat men duwen en elkaar aanstoten maar ik merk dat ze voorzichtig zijn met mij en niet tegen mij duwen en stoten.

VERRUKKELIJKE DIALEKTIEK

In mijn klas zijn twintig studenten, die allemaal erg intelligent en ijverig zijn. Er zijn monniken uit India, Mongolië, Nepal, Sikkim en Tibetanen die net aangekomen zijn uit Amdo en U-tsang in Tibet. De monniken komen uit alle tradities; Geluk, Kagyu, Sakya en Nyingma en sommige van hen zijn 'tulku's', geïncarneerde lama's. Alle studenten zijn ongelooflijk enthousiast, zo dat de debatten soms zowel heel interessant als humoristisch worden.

Men moet zelf de fascinering ervaren voor dit soort onderwijs. Het is soms erg verwant aan het Meester Spel zoals Hermann Hesse het heeft beschreven, of aan K'ung-an (Japanse koan), of aan het Chinese Ch'an, wat in Koreaans Soen en in het Japans Zen heet. We zijn onvoorstelbaar fortuinlijk dat de Tibetanen in staat zijn geweest dit oude Indiase leersysteem te integreren in hun eigen traditie, op een manier dat het levend en krachtig is gebleven tot op de dag van vandaag. Laten we hopen dat de huidige generatie westerse studenten in de logika ernaar zal streven de logische teksten nauwlettend te vertalen, zodat de buitenwereld een glimp zal kunnen opvangen van de verrukkelijke boeddhistische dialektiek.

Voor het Maitreya Magazine geschreven door: Gelongma Karma Lekshe Tsomo.

Vertaling: Louwrien Wijers

Non Ann Mc Neil sprak op het laatste vrouwenfestival in Amsterdam

Ann Mc Neil die zich in 1970 tot non heeft laten wijden in de Tibetaans boeddhistische traditie was uitgenodigd om op het Vijfde Internationale Vrouwenfestival van 27 september tot 4 oktober, in Amsterdam te spreken. Zij hield haar voordracht op zaterdagmiddag 28 september en vertelde hoe ze ertoe gekomen was non te worden en wat ze er allemaal van heeft geleerd. Op het ogenblik woont Ann Mc Neill, die zegt dat ze nú veel liever in Europa dan ergens anders in de wereld is omdat hier in Europa een werkzame en alerte atmosfeer heerst, in het Aryatara Instituut, Jägerndorf 1½, 8382 Arnstorf, Duitsland. Ze geeft daar les, maar ook in München, Wenen en Berlijn.

Hier volgt, bijna onverkort, de voordracht die Ann Mc Neil in De Melkweg in Amsterdam gehouden heeft:

Misschien moet ik eerst iets over mezelf vertellen, zodat jullie kunnen begrijpen hoe ik tot de plek,die ik in het leven heb bereikt. ben gekomen. Ik ben geboren in Canada. Mijn moeder was katholiek en mijn vader protestant. Toen ik nog heel jong was vonden zij al dat ik mijn eigen weg moest zoeken en me kon aansluiten bij welke religie dan ook. Dus als kind heb ik geen enkel geestelijk onderricht ontvangen, hoewel mijn ouders mij wel naar een zondagsschool stuurden zodat zij rustige zondagochtend konden hebben.

Toen ik opgroeide wist ik niet goed wat ik wilde. Ik hield van sport en ik hield ervan om buiten te zijn. Ik wilde geen gezin stichten, want ik vond dat ik mijn zusje dat acht jaar jonger was moest opvoeden. Toen zij eenmaal veertien, vijftien jaar was, vond ik dat mijn taak beëindigd was en voelde me vrij. Ik verhuisde met ons gezin naar Vancouver waar ik verliefd werd op skiën. Ik werd een skifanaticus en reisde naar de prachtigste plekken in Europa en andere delen van de wereld. Skiën werd mijn beroep. Ik genoot van het leven. Ik was nogal avontuurlijk en stond altijd open voor nieuwe mensen. In feite wist ik niet wat ik zocht. Als ik iemand ontmoette die iets deed wat me interessant leek, dan ging ik mee. Uiteindelijk ontmoette ik iemand in Griekenland, waar ik toen in de zomer werkte en in de winter skilerares was. Zij was Amerikaanse en gaf les in Kathmandu. Inmiddels was ik begonnen met TM-meditatie en deed dat al bijna drie jaar. Zij zei tegen mij: 'Als je werkelijk geinteresseerd bent in meditatie, dan moet je nu naar het Oosten komen, ik heb voldoende ruimte, je kunt er wonen en alle goede leraren zijn daar.'

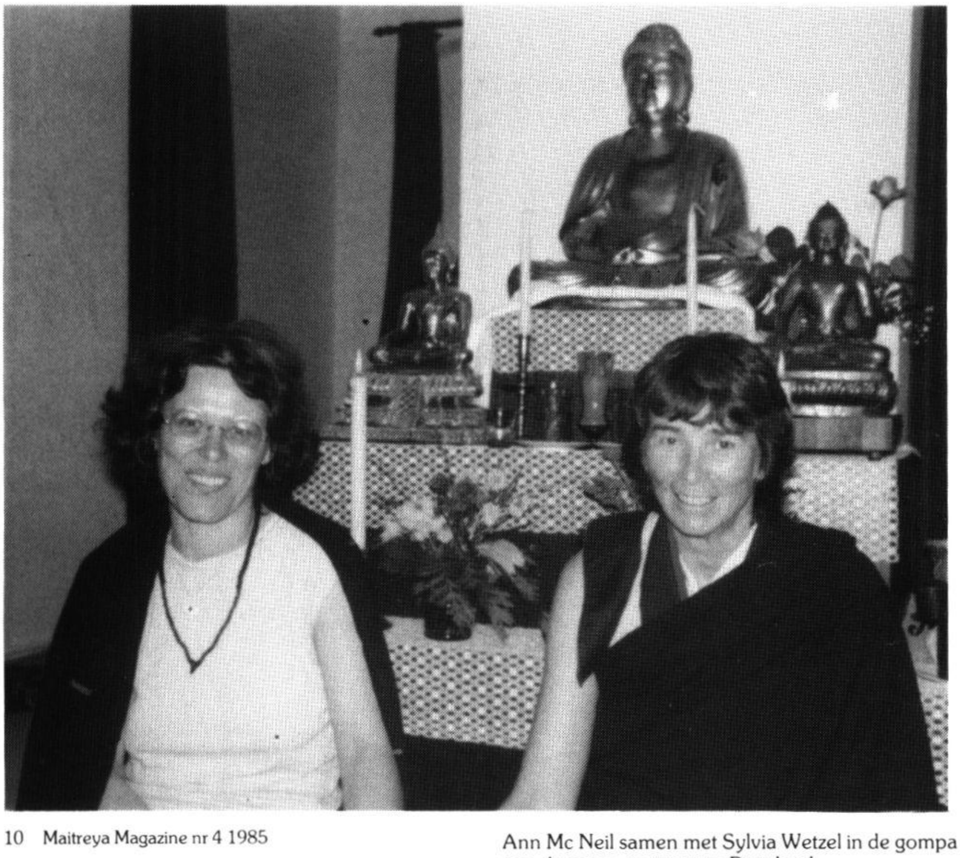

Ann Mc Neil samen met Sylvia Wetzel in de gompa van Aryatara instituut in Duitsland.

TWEE LAMA'S

Ik was geinteresseerd in psychologie en in de werking van de geest en omdat dit klonk als een aantrekkelijk avontuur vertrok ik in 1970 naar Nepal. Zij had mij verteld dat haar leraren Tibetaanse lama's waren die uit Tibet waren gevlucht. Zij deed meditaties, maar ik was nog steeds geinteresseerd in TM en ik deed ook een beetje mee met de mensen van de Hara Krishna. In Kathmandu stelde ze me echter voor aan de Tibetaanse lama's en vroeg of ik het leuk zou vinden om een les van één van hen bij te wonen. Dat was per ongeluk een les van Lama Yeshe. Ik zei dat ik dat wel wilde, want ik vond hem aardig en had het gevoel dat hij een leuke leraar zou zijn. Als ski-lerares had ik altijd een oog moeten hebben voor leraren met temperament, van wie ik werkelijk iets kon leren en dat herkende ik in hem nu ook. Hij was inderdaad een goede leraar. Hij leerde me ademhalingsmeditatie en kwam bovendien ieder week-end naar het huis van mijn vriendin. Hij vroeg mij dan: 'Wel, wat vind je ervan?' Maar ik zei dat ik bij mijn meditaties ontzettend afgeleid werd en vroeg hem of hij mij meer advies kon geven. Hij zei mij dat hij mij wel meer kon vertellen, maar dat ik hem toch niet zou geloven. Hij zei dat hij mij maar beter kon meenemen naar iemand anders. Hij nam mij in Kathamandu mee naar een plek die Swayamboudanatha heet, en waar een aantal kloosters zijn van allerlei boeddhistische ordes. We gingen naar een lama die een 'mo' gooide en zei dat ik datgene moest doen wat ik voordat ik met de Hara Krishna bezig ging had gedaan. Ik raakte daarvan in de war, want ik had daarvoor ontzettend veel dingen gedaan. Ik had veel boeken gelezen, inklusief het Tibetaanse dodenboek, en boeken van Herman Hesse. Alles wat in de jaren zestig gelezen werd. Dus ik zei: 'ik weet niet wat hij bedoelt'. Lama Yeshe zei toen dat ik hem opnieuw kon consulteren. Dat deed hij voor mij en het antwoord was, dat alle wegen uit het verleden leiden naar hetzelfde doel. Lama Yeshe gaf me toen de raad mijn eigen beslissing te nemen. Dat was moeilijk.

Drie nonnen van het Aryatara Instituut. In het midden Ann Mc Neil.

Ik zag daar die lama tegenover mij zitten. Hij was de leraar van mijn vriendin. Ik dacht bij mijzelf dat ik wel gek moest zijn als ik niet nam wat daar voor mijn neus was. Dus vroeg ik Lama Yeshe of hij mijn leraar wilde worden. En hij zei: 'Of course, dear'. Toen we weggingen stond er een regenboog boven de vallei en ik werd steeds kinderlijker en naiever. Ik dacht bij mezelf: 'Die regenboog, dat is een goed teken'. En dat was mijn introduktie tot het Tibetaans boeddhisme.

FANTASTISCH AKTEUR

Ski-lerares, wat ik dertien jaar had gedaan, was voor mij een manier van leven geweest, maar ik had vaak gedacht wat ik verder nog zou kunen doen in het leven. Ik was geinteresseerd in psychologie en had een paar boeken van Jung gelezen, maar het moest voor mij spannend zijn zoals sky-diving. Mijn leraar Lama Yeshe voelde dat aan en ging met mij om op die manier. Hij praatte over energie; over de meest subtiele energie en de grovere energieën en over de zuivere aard van de geest en alle aspekten van de geest. Hij legde alles uit met voorbeelden en hij had het ongelofelijke vermogen een fantastisch akteur te zijn. Voor iedereen die hij ontmoette, of die bij hem was, schakelde hij meteen over op de frekwentie van die persoon en gaf diegenen zo het gevoel volkomen geaccepteerd te zijn. Wie of wat men was, wat men ook deed, hij was meteen helemaal bij hen en accepteerde hen volledig. Er was nooit ook maar een enkele vibratie van afkeer.

Terwijl hij eigenlijk iemand was die zo uit de vijftiende eeuw stapte en opeens twintigste-eeuwse westerse mensen echt van hart tot hart ontmoette en al hun problemen te horen kreeg, was hij werkelijk een geweldig raadsman. Daarmee trok hij vrij veel mensen aan. Wat ik weet van de Tibetanen en het Tibetaans boeddhisme heb ik voornamelijk gekregen van Lama Yeshe. Ik heb andere lama's ontmoet en onderricht van hen ontvangen, maar Lama Yeshe was het eerste kontakt van hart tot hart en dat is altijd dierbaar gebleven.

VROEGER NON

Van Lama Yeshe heb ik ook het één en ander over Tibet gehoord. Ik ben er nooit geweest, hoewel ik er maar veertien kilometer vandaan woonde. Ik heb Lama Yeshe ook gevraagd wat hij in zijn vorige leven had gedaan. Hij was non geweest in een klooster. Hij was in feite abdes geweest van dat klooster. Hij was geliefd geweest, een goede lerares en veel mensen kwamen naar het klooster om les van haar/hem te ontvangen. En hij vertelde dat toen hij gestorven was de nonnen naar een lama gegaan waren om te weten te komen waar hij opnieuw geboren was. Uiteindelijk kwamen ze er achter waar hij herboren was en gingen naar het huis waar hij inmiddels al twee jaar aan het opgroeien was. Ze namen hem mee naar het klooster en installeerden hem opnieuw met grote festiviteiten, niettegenstaande dat hij deze keer een man was.

Zover zijn herinnering terugging, vertelde hij, wilde hij een monnik worden en naar Lhasa gaan om daar aan één van de grote kloosters te studeren. Dus niet alleen zijn familie hielp hem financiëel maar ook het klooster met de nonen. Als hij thuiskwam voor vakanties ging hij naar het klooster en de nonnen verwenden hem dan vreselijk. Ik denk dat Lama Yeshe daarom zoveel affiniteit had met de vrouwelijke energie, want zijn eerste studenten en zijn eerste sponsors waren later allemaal vrouwen. Dat is mijn verklaring daarvoor, andere mensen hebben daar andere ideeën over.

PRINSES ZINA

Zijn eerste westerse studente was een vrouw, een Russisch/Amerikaanse prinses, die dol was op Madame Blavatsky. Ze was een bijzondere vrouw, die van alles gedaan had. Ze was een aantal malen getrouwd geweest, had twee kinderen en kende beroemde vrouwen, fimsterren, noem maar op. Toen zij op zoek ging naar haar leraar had ze op een nacht een droom, zo vertelde ze. Ze was in Darjeeling en droomde van een huis, de volgende dag zag ze dat huis, ging naar binnen en het bleek een klooster voor Geshe's te zijn. De monnik die haar verwelkomde sprak geen Engels. Hij bracht haar naar twee lama's van wie de jongste een beetje Engels sprak. Dat was Lama Zopa Rinpochee. De andere lama was Lama Yeshe. Zina zoals de vrouw heette, verzocht onderricht van deze twee lama's, maar zij waren alleen maar voor vakantie in dat klooster en toen hun vakantie voorbij was, moesten ze terug naar de plek in India waar ze woonden. Zina drong aan dat ze moesten blijven en beloofde dat zij hen zou onderhouden. Dat gebeurde en een jaar later nam Zina haar inwijding als non en ontving de opdracht voor de twee lama's te blijven zorgen, zodat zij leraren zouden kunnen worden in een centrum in Kathamandu, waar westerlingen het onderwijs van de Boeddha zouden kunnen ontvangen.

Toen ik met het vliegtuig aankwam in Kathmandu stond er een opvallende vrouw bij de uitgang, die mij aanklampte en vroeg of ik een oudere vrouw had gezien die uit New York kwam. Dat was Zina die wachtte op de aankomst van haar moeder. Ik vroeg haar of zij Zina was, want mijn vriendin had mij al over haar verteld. Omdat haar moeder niet aangekomen was, bracht Zina mij die dag naar het huis van mijn vriendin. Opeens bleken al die konnekties er te zijn.

Ik kwam aan in Kathmandu in oktober en nam mijn inwijding als non in december. Dus dat ging allemaal erg snel. Maar op een bepaalde manier had ik al jaren mentale voorbereiding achter de rug. Daardoor kon ik onmiddelijk zien wat deze Tibetaanse lama aan het doen was.

De non Ann Mc Neil

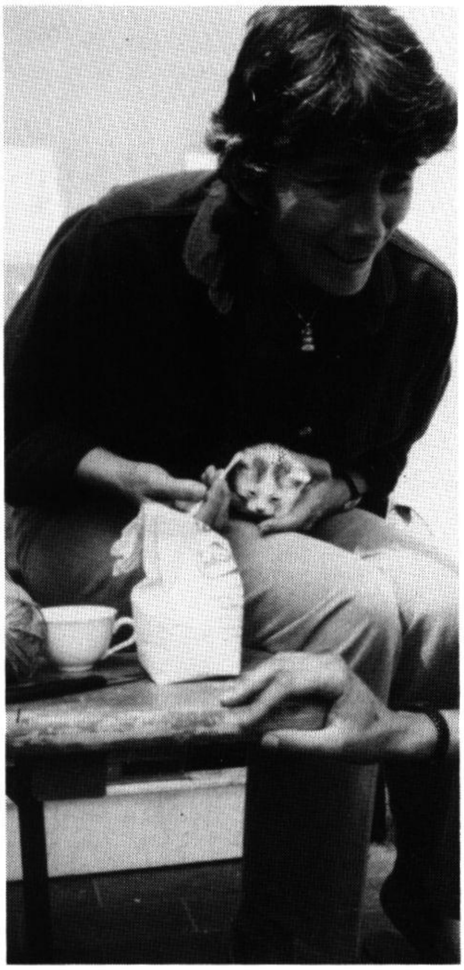

Hij gaf prachtig les en hij was een fantastisch voorbeeld van liefdevolle vriendelijkheid. Ik zag het effekt dat het had op mensen en ik voelde welk effekt het op mij zelf had. Wat ik zag vond ik mooi en ik wilde er deel van uitmaken.

GESCHIEDENIS

Ik wil graag iets zeggen over het boeddhisme en over de geschiedenis ervan. Boeddha is een Sanskriet woord, het betekent: een gewoon iemand die de verlichting heeft bereikt; die de uiteindelijke, de ware essentie heeft gerealiseerd via het hart, laten we het zo stellen. Die gewone persoon was in dit geval een prins, die iets meer dan vijf en twintig honderd jaar geleden in Nepal werd geboren, wat toen nog een deel van India was. Hij was op een ongewone manier geboren, uit de zij van zijn moeder. Zijn vader liet onmiddellijk zijn toekomst bekijken door de plaatselijke zieners. Ze zeiden dat hij een groot leider van de mensheid zou worden, of als een koninklijke persoonlijkheid, of als een religieus denker. De koning wilde natuurlijk het liefste dat zijn zoon een koning werd. Men waarschuwde hem echter dat hij geen koning zou worden als hij ziekte, ouderdom en dood zou zien. De koning sloot zijn zoon daarom op in het ommuurde paleis. Maar het lukte de zoon het paleis een aantal malen te ontvluchten en toen hij buiten de poorten eenmaal ziekte, ouderdom en dood gezien had, verliet hij het paleis om zich spiritueel te ontwikkelen. Hij mediteerde vele jaren en bereikte in Bodh Gaya de verlichting. Daarna ging hij erop uit om onderricht te geven en hij deed dat nog ongeveer veertig jaar. Op die manier heeft het boeddhisme zich van India uit verspreid en overal waar het naartoe ging heeft het een ware renaissance veroorzaakt. In alle verschillende landen heeft het boeddhisme een andere vorm aangenomen, die past bij de kultuur van het land. Ik heb het Tibetaans boeddhisme ontmoet en dat heeft veel op met de Bodhisattva-manier-van-leven. Een Bodhisattva is een baby-boeddha die probeert meer over te hebben voor anderen dan voor zichzelf. Dat is natuurlijk ook in allerlei andere religies bekend, maar ik heb dit Tibetaans boeddhisme ontmoet en ik heb me daarop gericht en ik heb er ontzettend veel aan gehad. Ik heb ontzettend veel vragen beantwoord gekregen, door mijn leraren, door mijn vrienden in de Boeddha-Dharma, maar vooral door mijn eigen beoefening.

De meest fundamentele beoefening is te proberen je hart meer en meer open te stellen, werkelijk te proberen onvoorwaardelijke liefde te ontwikkelen en niet bang te zijn om gekwetst te worden, omdat er vele manieren bestaan waarop we met ons lijden kunnen omgaan, zelfs dat we er veel gelukkiger van worden.

Ik zal het hierbij laten maar ik zal alleen nog iets zeggen over de paneldiscussie over sexualiteit waaraan ik gisteren heb deelgenomen. Het was de eerste keer dat ik aan zoiets meedeed. Ik vond het enig. Het tantrische boeddhisme gaat over sex. Dat is erg interessant. Ik hoef natuurlijk niet te vertellen dat ik sexueel voldoende ervaring heb. Er ontstaat door sexualiteit een energie die een heerlijke gelukzaligheid teweegbrengt. Dat is ongeveer het meest persoonlijke dat we lichamelijk kunnen doen. Een mediteerder moet zich die lichamelijke ervaring echter ontzeggen, want het is niet nodig fysieke sexualiteit te hebben om die gelukzaligheid te ervaren.

Er zijn vele technieken, meditaties en manieren om naar onze geest te kijken, waarmee we onze houding kunnen veranderen. Dat is de enige manier waarop wij rust en vrede kunnen bereiken, of waarop de samenleving rust en vrede kan bereiken. Het gaat om persoonlijke transformatie. Het doel is de grove aspekten van de geest te transformeren in veel minder grove energieën. Alles wat we daarvoor moeten doen is onze houding veranderen. Als je een negatieve houding verandert in een iets minder negatieve houding wordt onze geest automatisch helderder. De ware funktie van de geest, het meest subtiele aspekt ervan is liefde, onvoorwaardelijke liefde. Liefde die totaal zonder vrees is. Het allerbelangrijkst is dat als de grove aspekten van de geest geabsorbeerd worden in het meest subtiele aspekt er dan een ongelofelijke extase, een fantastisch gevoel van gelukzaligheid is. Dus ook bij sexualtiteit is het hoogtepunt er als de grove aspekten van de geest geabsorbeerd zijn in subtiliteit, wat een erg mooie vorm van bewustzijn is, waarin alles ook mooi wordt. Maar wij verkeren in de waan dat we dat door sexualiteit bereiken, terwijl het een mentale trip is. Om op dat hoogtepunt terecht te komen maak je een mentale trip en zo kun je samen een heel eind komen. Maar als je geen partner hebt dan visualiseer je je een gefantaseerde partner. Bij de tantrische visualisaties stel je jezelf voor als een man en een vrouw. Omdat de eigenlijke energie van gelukzaligheid beschouwd wordt als vrouwelijk, wordt in het boeddhisme de vrouw erg gewaardeerd en wil de man de vrouw in zichzelf vinden omdat hij daarmee de verlichting kan bereiken. En elke vrouw wil niet alleen de gelukzaligheid kennen, maar ook haar aktieve kant, die mannelijk is. En omdat in het Mahayana boeddhisme de belangrijkste wezens alle levende wezens zijn, zijn al je ervaringen, ook deze gelukzaligheidservaringen, nooit in de eerste plaats belangrijk voor jezelf, maar gaat het belang van anderen altijd voor.

Als we een relatie hebben met iemand willen we graag iedere minuut met die persoon zijn en vaak negeren we iedereen om ons heen. We zien andere mensen niet eens meer en dat is erg egoïstisch. Ik vind zelf dat het prima is om relaties te hebben, maar nooit ten koste van de aandacht voor anderen. Dat nooit.

Ann Mc Neil beantwoordde na haar voordracht nog vele vragen en ging op die manier veel dieper in op de onderwerpen die het Tibetaanse boeddhisme behandelt, dan hier weergeven is. Maar omdat wij tijdens lessen en in dit tijdschrift al uitgebreid ingelicht worden over de zienswijzen van het Tibetaans boeddhisme, zullen we dat deel van de voordracht van Ann Mc Neil hier niet herhalen.

Transkript: Marian van der Horst/
Hanna ter Horst
Vertaling: Louwrien Wijers

Dorje Pamo is tot nu toe het enige klooster voor westerse nonnen in de Tibetaanse traditie

Vlakbij Lavaur in Zuid-Frankrijk ligt het klooster Dorje Pamo voor westerse nonnen in de Tibetaans boeddhistische traditie. Het klooster is met veel aanmoediging van Lama Thubten Yeshe in oktober 1982 gesticht. Tot dat moment reisden westerse nonnen in de Tibetaanse traditie rond in het Oosten, of zochten van tijd tot tijd onderdak in boeddhistische centra in het Westen om daar beoefeningen te doen en onderricht te ontvangen en te geven. Vlakbij Dorje Pamó ligt het klooster Nalanda voor monniken in de Tibetaanse traditie. Kathleen Mc Donald hielp met de oprichting van Dorje Pamo. Cherry Greene is de huidige directrice van het klooster. Samen hebben zij het artikel over Dorje Pamo geschreven dat hieronder volgt.

We wisten niet precies hoe een klooster voor westerse nonnen zou moeten funktioneren, maar om daar achter te komen konden we het best gewoon beginnen. Het klooster is in oktober 1982 gestart met tien nonnen in een gebouw naast het Vajra Yogini Instituut vlakbij Lavaur. We waren allemaal gelukkig dat we bezig waren de eerste nonnen-gemeenschap in het Westen te vormen. We zijn eerst een aantal dagen bezig geweest met schoonmaken en beslissen wie waar moest slapen, toen zijn we bij elkaar gekomen in onze meditatie-ruimte om het dagelijkse programma samen vast te stellen.

De eerste twee maanden liep alles gesmeerd, we deden ochtendgebeden en daarna meditaties en 's avonds hadden we debat gevolgd door een 'puja' en we kregen les van onze eigen leraar Geshe Tengye, die in het Vajra Yogini Instituut woont en van de ons bezoekende leraren Geshe Dargye en Tenhab Serkong Rinpoché. De energie van iedereen was gericht op de groep. Er was een uitstekende onderlinge kommunikatie, en harmonische samenwerking. Dus we besloten dat we geen regels nodig hadden en geen behoefte hadden aan één persoon - in het Tibetaans de 'Gegu' - die de discipline in het klooster handhaaft. Dat was onze 'honeymoon'-periode.

Het schijnt een normale menselijke gang van zaken te zijn dat een nieuw projekt, een nieuwe baan, een huwelijk begint met een enorme hoeveelheid goede energie en enthousiasme, maar als dat na een tijdje afneemt moet er opeens hard gewerkt worden. Dat overkwam ons ook. In december 1982 gingen de meesten van ons naar de kursus de 'Zes Yoga's van Naropa' van Lama Yeshe in Italië en toen we in januari 1983 terugkwamen was de groepsenergie verdeeld en ging het leven in het klooster opeens niet meer zo soepel als daarvoor. Toen leek het ons dat die Tibetanen toch wel wisten wat ze deden en dat ook wij regels en toezicht op discipline nodig hadden. We zijn toen een aantal weken bezig geweest met het vaststellen wat we aan richtlijnen, doelstellingen, administratie, werkverdeling en regels voor toelating tot de gemeenschap nodig hadden.

Cherry Green is de huidige direktrice van het Dorje Pamo Klooster voor nonnen.

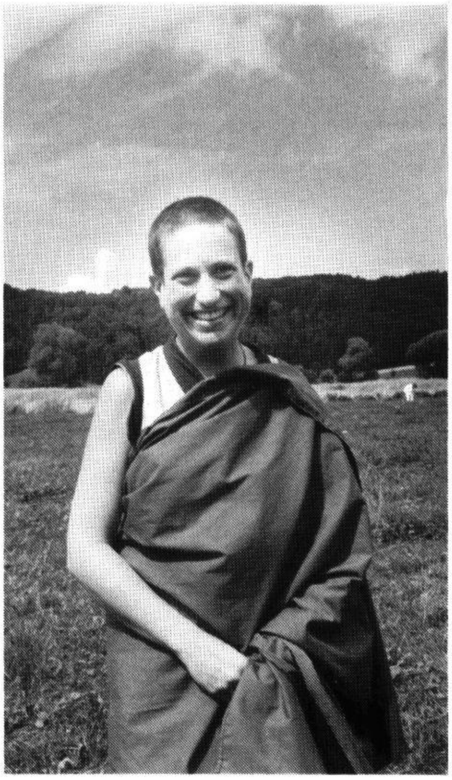

TWEE REGELS

De diskussies waren erg nuttig. Ze hebben ons geholpen er serieuzer over na te denken wat we aan het doen waren, wat ons doel precies was en hoe we dat wilden bereiken. Maar terwijl we zelf groeiden en ieder individu in de gemeenschap meer begip kreeg van de eigen manier van zijn en steeds beter leerden hoe we aan westerse vrouwen moesten uitleggen wat het inhoudt om een boeddhistische non te zijn, veranderde alles toch steeds en moesten we in staat zijn ons aan te passen aan een voortdurend fluktuerende situatie.

In het afgelopen jaar zijn de regels daarom weer veranderd, opdat er meer ruimte is voor persoonlijke groei. Nu worden slechts twee dingen gevraagd van iemand die in ons klooster woont:
1. dat zij haar aandeel in het huishoudelijke werk doet
2. dat ze haar geest beheerst. En vooral dat laatste is erg moeilijk.

Ik was in gesprek met iemand, die in het Vajra Yogini Instituut woonde, en die vertelde over de problemen die ze had met het leven in een gemeenschap. Ze voegde daaraan toe: 'Ik weet zeker dat jullie nonnen zulke problemen niet hebben'. Ik schoot in de lach en verzekerde haar dat wij dat heus ook kennen. Leken denken vaak dat monniken en nonnen onmiddelijk zuiver en vrij van problemen zijn als ze hun inwijding hebben genomen. Ik dacht zelf ook dat het gemakkelijk zou zijn om af te komen van kwaadheid, gehechtheid, jaloezie, enzovoort. Maar een inwijding is niets anders dan een plechtige belofte om aan jezelf te werken. Het lijkt wel of op het moment dat je besluit tegen je misvattingen en negatieve energieën in te gaan, die dingen sterker worden dan ooit. Monniken en nonnen worden nog steeds boos, voelen zich eenzaam, gehecht, jaloers, gedeprimeerd of ontmoedigd, maar wij hebben onszelf in een situatie geplaatst waaruit we niet kunnen ontsnappen. We moeten alles wat in onze geest opkomt aangaan. Als we trouw willen zijn aan onszelf en aan onze inwijding kunnen we niet wegholen voor onze problemen.

ONOPGELOSTE PROBLEMEN

Monnik of non worden gebeurt natuurlijk niet van de ene minuut op de andere. In de eerste plaats brengen we allemaal twintig of dertig jaar indrukken mee; jeugdervaringen, relaties met ouders, opvoeding, televisie en film en

andere kultuur-indrukken. Veel van wat we geleerd hebben was op zichzelf al verwarrend genoeg. Bovendien heeft niemand ons geleerd hoe we onze aangeboren wijsheid kunnen gebruiken om te onderscheiden wat wel en wat niet van waarde is. Dus tegen de tijd dat we de Boeddha Dharma ontmoeten, hebben de meeste van ons een hele verzameling onopgeloste problemen, die uitgezocht moeten worden. We kunnen onze 'oude ik' niet gewoon laten oplossen, we moeten leren onszelf te accepteren en we moeten leren werken met wie we zijn. Daar bovenop moeten we een enorme hoeveelheid nieuwe ideeën en waarden van het boeddhisme in ons opnemen. Als je daar bovenop besluit je te laten inwijden, neem je ook nog de verantwoordelijkheid op je om monnik of non te worden. Het kan heel gemakkelijk een heel leven in beslag nemen om te ontdekken wat het betekent een lid van de boeddhistische Sangha te zijn.

Om die reden hebben we kloosters nodig. Inwijding is een middel voor spirituele groei, en voor het vervullen van het hoogste potentieel. De beste manier om dat te verwezenlijken is te leven met anderen die diezelfde verplichtingen op zich genomen hebben. We hebben daarvoor een rustige omgeving nodig met veel lichamelijke en geestelijke ruimte en een sfeer van liefde, acceptatie en steun, een evenwichtig programma van onderricht, debat, retraites en werk. Dat zijn de belangrijkste dingen die een klooster moet bieden.

BEPERKINGEN

Sedert deze gemeenschap is gesticht, hebben we ons best gedaan de juiste situatie op te bouwen, en aan alle behoeftes te voldoen, maar er blijven beperkingen zowel innerlijk als uiterlijk. De innerlijke problemen kunnen alleen opgelost worden door de tijd en doordat iedere non eraan werkt de ruwe kanten van haar persoonlijkheid bij te schaven. De uiterlijke problemen ontstaan vooral omdat we geen eigen huis hebben. Onze situatie is tijdelijk. We zijn het Vajra Yogini Instituut ontzettend dankbaar dat we ruimte van hen ter beschikking hebben, maar we zouden op een gegeven moment een eigen huis willen aanschaffen, een eigen abt willen hebben en een eigen leraar en vertaler. We hebben bovendien ruimtegebrek. We zouden graag een gebouw willen hebben dat groot genoeg is voor vijftig inwonende nonnen, plus ruimte voor bezoeksters en land om groente te verbouwen en om er retraitehuisjes op te zetten. Om zulke plannen te kunnen uitvoeren hebben we veel financiële steun nodig, en op het ogenblik zijn we pas bezig de kontakten daarvoor te zoeken.

Maar waar we nu wonen hebben we in ieder geval voorlopig werk genoeg. We rijden vijf middagen per week naar Nalanda, elf kilometer bij ons vandaan, om lessen te volgen en thuis hebben we debatgroepen, puja's, vergaderingen, korrespondentie, nieuwsbrieven, het gewone huiswerk en daarbij volgen we nog de lessen in het Vajra Yogini Instituut. We hebben bovendien een kleine business die 'Brin d'Herbe' heet, en die onze eigen produkten verkoopt: schoonheidscrèmes, zalven, kruidenkussentjes gevuld met lavendel of rozenblaadjes, meditatie-kussens, meditatie-broeken, puja-kastjes, enzovoort.

Mensen denken vaak dat je buiten de maatschappij staat als je in een klooster woont, om jezelf te beschermen tegen het 'kwaad en de verzoeking'. Maar in feite dragen wij als nonnen veel meer bij aan de maatschappij. Het kloosterleven en de retraites geven ons de ruimte onze geest beter te kunnen observeren en als bij onszelf de ergste verwarring een beetje opklaart, kunen we inzien dat we iets bij te dragen hebben aan de wereld; iets te delen hebben met anderen. Dat geven is ónze deelname aan de maatschappij.

POSITIEVE OMGEVING

Die verschillende kloosters die we in de toekomst zien, hoe zouden die kunnen bijdragen aan de maatschappij? Allereerst zouden ze een positieve omgeving kunnen bieden aan lekenvrouwen, die korte tijd in retraite willen gaan of het onderwijs willen volgen. Verder zouden sommige gemeenschappen sociaal werk kunnen doen, zoals onderwijs, zieken helpen, in bejaardetehuizen helpen. Er is een uitgesproken behoefte aan dat soort werk en voor sommige nonnen zou het een in praktijk brengen van het beoefenen van liefde en mededogen kunnen zijn. Andere nonnen zouden een meer contemplatief leven kunnen leiden. Het voorbeeld te zien van vrouwen die een dergelijk leven met retraites en krachtige dagelijkse beoefeningen echt leven, is op zichzelf al een bron van inspiratie.

Weer andere nonnen zouden les kunnen gaan geven en zouden de verantwoordelijkheid op zich kunnen nemen om de betekenis van de Boeddha Dharma in westerse termen uit te drukken.

Nonnen met meer artistieke talenten zouden de Boeddha Dharma kunnen uitdrukken door schilderkunst, dicht kunst, toneel en literatuur. Ook op die manier zouden meer mensen in het Westen in aanraking kunnen komen met de wijsheid van de Boeddha.

Nog weer andere nonnen, die organisatie-talenten hebben, zouden zich kunnen richten op het gemeenschapsleven in kloosterverband. Ze zouden financiële bases kunnen creëren, de administratie en de kontakten naar buiten kunnen doen, en binnen de kloostermuren zouden ze de gemeenschap kunnen inspireren een hechte groep te zijn.

Veel mensen hebben ons verteld dat alleen het feit dat Dorje Pamo bestaat hen inspiratie geeft. Te weten dat ergens een groep vrouwen leeft volgens de geloften die zij afgelegd hebben en negatieve energie afzweerd om positieve energie te kunnen uitstralen is voor hen een bron van kracht. Een groep lekenvrouwen in Spanje doet, wetend dat wij iedere vrijdagavond de Tara Puja doen, ook op vrijdagavond samen de Tara Puja.

Bij de nonnen die op het ogenblik in Dorje Pamo wonen leven al deze ideeën en nog veel meer manieren om de Boeddha Dharma door te geven aan de maatschappij. Als klooster zijn we nog jong en we moeten onze talenten nog verder ontwikkelen om meer te kunnen geven, maar het feit dat ieder van ons uniek is in haar beoefening, betekent dat wij in staat zijn met veel mensen op veel manieren te kommuniceren.

Wie meer wil weten over ons kan ons schrijven naar: Monastère Dorje Pamo, Chateâu d'En Clauzade, Marzens, 81500 Lavaur, Frankrijk, of kan ons bellen op: 09-33-63-414422.

Alle produkten van 'Brin d'Herbe' kunnen bovendien via de post worden thuisbesteld.

Tekst: Kathleen Mc Donald/Cherry Green
Vertaling: Ineke Berretty/Louwrien Wijers

De wonderbaarlijke daden van Sakyamoenie Boeddha

Het volgende verhaal is vertaald uit de Damamoerkha-nama-soetra, deel veertig van de Tibetaanse Kan.Joer in de Peking editie, zoals uitgegeven door de Suzuki Research Foundation. Het vertelt van Boeddha's overwinning op de zes Indiase geleerden (pandits). Als grote leraren van die tijd waren ze gebelgd over Boeddha's grote aanhang en trachtten ze hem in diskrediet te brengen door een show van magische krachten. Boeddha's doel in het accepteren van hun uitdaging was niet alleen maar om de zes leraren en hun leer te overwinnen, maar ook om door het verrichten van grote wonderen de Leer uit te leggen en daarmee vele wezens naar de staat van 'Verlichting' te leiden. Zodoende was hij gemotiveerd door mededogen. De vijftien dagen van wonderbaarlijke daden vonden plaats gedurende de eerste wassende maan van het nieuwe jaar in het begin van de lente en ze worden nog altijd herdacht tijdens de Tibetaanse nieuwjaarsviering. In 1986 worden deze bijzondere daden dan ook herdacht tussen de nieuwe en de volle maan van februari, dat is tussen de negende en de vierentwintigste februari.

IN DE BAMBOETUIN

Eens verbleef de Boeddha met honderden monniken in de Bamboetuin even buiten Radjagriha, de hoofdstad van Magadha. De leider van dat land, Koning Bimbisara, was één van Boeddha's voornaamste beschermheren. Uit loyaliteit en respekt voor de Boeddha en diens monniken had hij veel van zijn onderdanen er toe aangezet de leer te beoefenen.

In diezelfde tijd verbleven zes geleerden in Magadha en hun verkeerde leer was van de bron van vele schadelijke aktiviteiten. De jongere broer van Koning Bimbisara was een volgeling van deze zes geleerden en bracht hen grote offers met het idee dat zij de weg naar bevrijding onderwezen. Als gevolg daarvan werd hij erg negatief zodat, hoewel de uitstraling van de Boeddha in het land de gelukzaligheid van de Verlichting aantoonde, hij die niet zag. Koning Bimbisara probeerde zijn broer ertoe over te halen zijn verkeerde ideeën op te geven, de Boeddha te respekteren en naar hem te luisteren, maar zijn broer antwoordde: "Ik heb mijn eigen leraren, waarom zou ik naar de Boeddha luisteren?"

Uit overtuiging dat hij op zijn minst de gevoelens van de Koning moest ontzien, besloot de broer een feest te geven en voedsel en geschenken aan te bieden aan iedereen die zou komen. De zes geleerden kwamen meteen en namen de hoogste zetels in. Toen de Boeddha en diens volgelingen niet kwamen opdagen ging Koning Bimbisara naar zijn broer en vroeg: "Waarom heb je Gautama niet uitgenodigd?"

De broer antwoordde: "Ik heb al het mogelijke gedaan. Ik heb het feest zelfs vóór de middag gehouden omdat Gautama na twaalf uur niet meer eet. Wat kan ik er aan doen als hij niet komt?"

"Stuur iemand om hem uit te nodigen", droeg de koning op en dus werd een bediende gestuurd om Boeddha en zijn volgelingen uit te nodigen. Ze kwamen onmiddellijk en liepen naar de paar overgebleven zetels toe, maar voordat ze die konden bereiken, stonden de geleerden als vanzelf op en namen op de lagere zetels plaats. Daar bleven ze toen met rode hoofden zitten.

Voordat het voedsel werd opgediend werd water gebracht, zodat de gasten hun handen konden wassen. Omdat de Boeddha op de hoogste zetel zat, bood de gastheer hem eerst water aan, maar de Boeddha sprak: "Bied het eerst Uw eigen leraren aan". Daarop werd het water aan de zes geleerden aangeboden, maar toen de kan werd schuingehouden, kwam er niets in hun handen. De gastheer probeerde het steeds weer opnieuw, maar kon het water niet schenken. Toen bood hij het opnieuw aan Boeddha aan. Het water vloeide zonder problemen voor de Boeddha en daarna voor iedereen.

Alvorens te eten verzocht de gastheer aan de Boeddha het voedsel te zegenen. Die verwees opnieuw naar de zes geleerden met de woorden: "Vraag de zegening aan Uw eigen leraren". Maar toen de zes geleerden probeerden te bidden konden ze geen woord uitbrengen en ze gebaarden dat de Boeddha de zegening moest uitspreken. Toen bad Boeddha met een prachtige heldere stem en het voedsel werd aangeboden.

Het werd eerst naar Boeddha gebracht maar die sprak weer: "Bied het eerst Uw leraren aan". Het voedsel werd aan de leraren gegeven, maar al wat ze probeerden te pakken vloog de lucht in. Pas nadat Boeddha voedsel had aangenomen daalde alles in hun handen neer.

Na de maaltijd deed de gastheer het gebruikelijke verzoek om onderricht. Hij vroeg Boeddha te spreken, maar de Boeddha verwees andermaal naar de zes geleerden met de woorden: "laat uw eigen leraren spreken over hun onderricht". En weer waren de zes geleerden niet in staat om een woord te spreken. Ze konden slechts gebaren dat Boeddha moest spreken. Boeddha sprak toen met een prachtige stem en elke toehoorder verstond wat bij zijn eigen behoeften paste. Het begrip van iedereen nam sterk toe. Ook Koning Bimbisara's kennis groeide met sprongen. Velen bereikten de eerste, tweede en derde fase van bevrijding, anderen vergrootten hun verlichtingsgeest en enkelen bereikten de spontane verlichtingsgeest. Een groot aantal mensen bereikten de fase van 'niet-terugkeerder' en anderen die de niveaus bereikten waarvoor ze baden, kregen een groot vertrouwen in de leer van de Drie Juwelen. Vanaf die tijd waren de mensen van Radjagriha volgelingen van de Boeddha.

OP HET MARKTPLEIN

De zes geleerde vertrokken kwaad omdat ze hun volgelingen hadden verloren. Ze riepen enkele van Mara's duivels op om hen te helpen bij het boycotten van de aktiviteiten van de Boeddha. De duivels voldeden aan het verzoek en namen plaats in de lichamen van de zes geleerden. Ze gingen naar het marktplein en verichtten vele wonderen. Ze lieten water, vlammen en veelkleurige brandende lichten uit hun lichaam schieten.

Vele mensen bewonderden deze dingen en werden hun volgelingen. De duivels vertelden de mensen: "Door de slechtheid van Gautama zijn we in het ongeluk gestort. Alle koningen, brahmanen en grote beschermheren die ons vroeger op handen droegen en ons offergaven brachtten, respekteren ons nu niet meer. Voorheen gaven ze ons alles wat we nodig hadden, voedsel, kleding en medicijnen, wat we maar wensten. Nu lopen diezelfde mensen achter Gautama aan en geven hem alles wat ze vroeger aan ons gaven. Daarom dagen we Gautama uit, deze grote Goeroe van iedereen. Voor elk van zijn wonderen zullen wij er twee doen, als hij er zestien verricht, zullen wij er tweeëndertig doen. De mensen zelf zullen zien wie er machtiger is."

Vervolgens gingen de zes leraren naar Koning Bimbisara en vroegen hem hun uitdaging aan de Boeddha door te ge ven. De Koning lachte om hun verwaandheid: "Jullie zijn dom. Jullie wonderen kunnen niet in het minst die van de Boeddha evenaren. Jullie uitdaging is even licht als het licht van een vuurvliegje vergeleken met de zon, als het water in een hoefafdruk van een os vergeleken met de oceaan. Jullie zijn als de vos die de leeuw uitdaagt". Maar de zes geleerden hielden voet bij stuk en spraken: "Jullie zullen het wel zien. Wat voorheen gebeurd is, is geen aanwijzing voor wat er nu zal gebeuren. Als we een kompetitie houden zal duidelijk blijken wie sterker is."

DE UITDAGING

Koning Bimbisara bracht de Boeddha een bezoek en vertelde hem van de uitdaging: "Deze zes geleerden willen hun wonderen met die van de Tathagata meten. Ik heb ze verteld dat ze dom waren, maar ze wilden niet luisteren. Wilt U hen alstublieft Uw wonderbaarlijke krachten tonen om hun verkeerde opvattingen te veranderen en hen ertoe brengen konstruktief werk te verrichten? En als U dat doet, mag ik daarbij aanwezig zijn?"

Boeddha antwoordde: "Het tijdstip zal bekend worden gemaakt. Richt een geschikte plaats in".

Koning Bimbisara droeg zijn ministers op een uitgestrekt terrein te laten schoonmaken en in te richten. Ze zetten er een leeuwentroon neer, overwinningsvaandels en de standaard van de Overwinnaar Boeddha. Alle mensen wachtten vol spanning op het schouwspel waarbij de Boeddha en de zes geleerden wonderen zouden verrichten. Tot ieders verbazing verliet de Boeddha Radjagriha en begaf zich naar het buurland Vaisali.

Alle mensen van Vaisali, de Licchavi, verwelkomden de Tathagata. Toen de zes geleerden vernamen dat de Boeddha naar Vaisali was vertrokken, verklaarden ze trots: "Gautama is bang van ons, hij is naar Vaisali gevlucht", en ze gingen achter hem aan. Ook koning Bimbisara begaf zich naar Vaisali met vijfhonderd rijtuigen, olifanten, paarden, voorraden en duidenden dienaren en ministers. De zes leraren brachten hun uitdaging over aan de koning van de Licchavi en die ging naar de Boeddha met de woorden: "Toon ons alstublieft Uw wonderbaarlijke krachten en bedwing deze mannen".

Weer antwoordde de Boeddha: "Alles op zijn tijd", en droeg hem op een plaats gereed te maken.

Weer antwoordde de Boeddha: "Alles op zijn tijd", en droeg hem op een plaats gereed te maken.

Maar opnieuw vertrok hij naar een ander land Kaushambi, gevolgd door een grote menigte en de zes geleerden. Koning Oedrayana en de mensen van Kaushambi verwelkomden de Boeddha. Via Koning Oedrayana brachtten de zes geleerden hun uitdaging over aan Boeddha, die wederom antwoordde: "De tijd zal bekend worden gemaakt, maak een plaats gereed". Koning Oedrayana trof grote voorbereidingen, maar de Boeddha ging door naar War, het land van Koning Shun Tsin. Van War ging hij naar Tigi-tashiri, het land van Koning Indravarma en van Tigitashiri ging hij naar Varanasi, dat door Koning Brahmadatta werd geregeerd. Vandaar ging hij naar Kapila, het land van zijn eigen mensen, de Sakya's en tenslotte begaf hij zich naar Sharavasti, het land van Koning Prasenadjit. Hij werd gevolgd door de koningen van alle landen waar hij doorheen was getrokken, tezamen met vele duizenden van hun bedienden en door de zes geleerden met hun negentigduizend volgelingen.

De zes geleerden gingen naar Koning Prasenadjit met de woorden: "Wij hebben onze wonderen voorbereid. Er is veel tijd verstreken sedert wij Gautama hebben uitgedaagd en hij loopt steeds weg. Het wordt tijd voor ons om onze magische krachten te meten". Koning Prasenadjit antwoordde lachend: "Jullie weten niets, maar jullie willen de grote Koning van de Dharma uitdagen. Mensen als jullie kunnen niet met hem vergeleken worden". Maar om hen tot rust te brengen, bracht Koning Prasenadjit een bezoek aan de Boeddha en sprak: "Die zes geleerden willen U nog altijd uitdagen. Toon ze alstublieft uw magische krachten en bedwing ze".

Weer antwoordde de Boeddha: "De tijd zal bekend worden gemaakt, maak een geschikte plaats gereed".

Koning Prasenadjit liet zijn ministers een uitgestrekt veld schoonmaken en gereedmaken. Hij brandde wierook en plaatste een leeuwentroon met de standaard en vaandel van de Overwinnaar.

EERSTE LENTEDAG

Op de eerste dag van de lente (9 februari) begaf Boeddha zich naar dit veld dat voorheen gereed was gemaakt en hij nam plaats op de leeuwentroon temidden van de grote menigte die daar bijeen was.

Nadat Koning Prasenadjit hem vele offergaven had aangeboden, nam de Tathagata een tandenstok in zijn hand en plaatste die in de grond. Meteen groeide de stok uit tot een prachtige boom. Aan de takken die kilometers ver uitstrekten, groeiden prachtige bladeren, bloemen en vruchten van allerlei soorten edelstenen. Het veelkleurige licht dat van de juwelen straalde was even helder als het licht van de zon en maan bij el-

kaar. Toen de takken van de boom in de wind ruisten, hoorden de aanwezigen het onderricht van de Leer en de Boeddha sprak zelf de menigte toe die daar bijeen was. Velen van de toehoorders maakten snelle vooruitgang. Sommigen bereikten de staat van heilige (Arhat) en miljoenen deden indrukken op voor wedergeboorte in de hoge status van mensen of goden.

TWEEDE DAG

Op de tweede dag van de lente (10 februari) bracht Koning Oedrayana vele offergaven naar Boeddha. Daarop wendde de Tathagata zijn hoofd naar rechts en naar links en aan beide kanten van de leeuwentroon verscheen een berg van juwelen. De bergen waren bedekt met groen, bloemen en fruitbomen vol prachtige vogels en uit beide bergen stroomde een magische bron van water met acht verschillende smaken. De ene berg was bedekt met gras om de dieren te voeden, terwijl de andere berg bedekt was met speciaal voedsel om mensen te verzadigen. Vervolgens sprak de Boeddha de Leer overeenkomstig het bevattingsvermogen van iedereen en velen bevrijdden hun geest door te luisteren. Sommigen van de aanwezigen wekten de verheven Verlichtingsgeest op en velen vestigenden de aanleg voor wedergeboorte als mensen of goden.

DERDE DAG

Op de derde dag van de lente (11 februari) bracht Koning Shun Tsin van War offergaven naar de Tathagata. Na de maaltijd spoelde de Boeddha zijn mond met water. Op de plaats waar het water viel ontstond een groot meer dat zich tweehonderd kilometer ver uitstrekte. Het water had acht verschillende smaken en de bodem van het meer was bedekt met zeven soorten juwelen. Grote hoeveelheden lotusbloemen in alle kleuren groeiden aan de oppervlakte en hun geur vulde de lucht. Door de lichtstralen die zich in alle richtingen verspreidden, konden de mensen overal zien. Toen ze dit aanschouwden werden de mensen heel gelukkig en toen de Boeddha de Leer sprak, bereikten sommigen de staat van heilige (Arhat), anderen vergrootten hun verlichtingsgeest en vele anderen bereikten de aanleg voor wedergeboorte als mensen of goden.

VIERDE DAG

De volgende dag (12 februari) maakte Koning Indravarma de offergaven voor de Boeddha gereed. De Boeddha creëerde een meer waar vandaan acht stromen in cirkelvormige loop uitvloeiden en dan weer terugstroomden. In het gebied van de stromen konden de mensen het onderricht horen over de 'vijf machten', de 'vijf krachten', de 'zeven aspekten van verlichting', het 'achtvoudige pad', de 'drie hoofdzaken van het pad naar verlichting', de 'zes soorten alwetendheid', de 'zes perfekties', het onderricht over liefdevolle vriendelijkheid en mededogen en de 'vier onmetelijke gedachten'. Door deze uiteenzetting van de Leer kregen velen begrip voor de gevolgen van het bereiken van het boeddhaschap en velen verwierven de aanleg voor wedergeboorte in de hoge status van mensen of goden. Honderdduizenden vergrootten hun verdienstelijke werkzaamheden.

VIJFDE DAG

Op de vijfde dag (13 februari) bereidde Koning Brahamadatta van Varanasi verschillende offergaven voor de Boeddha. Van het glimlachende gelaat van de Tathagata scheen een gouden licht dat de hele wereld vulde. Dit licht bereikte alle levende wezens en zuiverde de aandoeningen door de drie vergiften, begeerte, woede en korzichtigheid. Alle wezens werden vredig in lichaam en geest en al degenen die daar bijeen waren werden bijzonder blij. Toen de Boeddha sprak vergrootten velen hun verlichtingsgeest, velen deden indrukken op voor wedergeboorte als mensen of goden en een ontelbaar aantal vergrootte hun verdienstelijke werkzaamheden.

ZESDE DAG

Op de zesde dag (14 februari) brachten de Licchavi offergaven naar de Boeddha. Boeddha liet allen die daar aanwezig waren elkaars geest zien en iedereen begreep de goede en slechte gedachten van anderen. Allen ervaarden een sterk geloof en prezen de kennis van Boeddha. Toen de Tathagata vervolgens de zuivere Leer onderwees bereikten vele mensen een diep begrip, sommigen bereikten de verlichtingsgeest, sommigen de staat van heilige (Arhat) en een ontelbaar aantal mensen bereikte de aanleg voor wedergeboorte als mensen of goden.

ZEVENDE DAG

De volgende dag (15 februari) bracht Boeddha's eigen volk, de Sakya's, hem offergaven. Hij zegende alle toehoorders zodat ze evengrote heersers werden, elk in het bezit van zeven magische juwelen. Ze regeerden elk hun eigen landje en hadden talrijke trouwe ministers. Iedereen was hier erg blij mee en toen de Boeddha sprak, hadden ze een sterk vertrouwen. Na hun verlichtingsgeest te hebben vergroot, bereikten velen de staat van heilige (Arhat) en anderen deden indrukken op voor wedergeboorte als mensen of goden.

ACHTSTE DAG

Op de achtste dag van de lente (16 februari) nodigde Indra de Boeddha uit en maakte een grote leeuwentroon gereed. Toen de Tathagata daarop was gezeten, bracht Indra zelf offergaven aan de linkerzijde van de Boeddha, terwijl Brahma aan zijn rechterzijde offergaven aanbood. Beiden bogen voor hem neer, terwijl de mensen rustig neerzaten. Boeddha plaatste zijn rechterhand op de leeuwentroon in het gebaar van de aarde aanraken en het krachtige geluid van trompetterende olifanten weerklonk. Vijf medogenloze demonen kwamen brullend te voorschijn en de tronen van de zes geleerden werden vernield. Vadjrapani kwam achter de demonen aan, terwijl vlammen van de punt van zijn vadjra schoten. De zes geleerden waren doodsbang, sprongen in het water en verdwenen.

TOEVLUCHT

Nu hun leraren hen in de steek hadden gelaten, namen de negentigduizend volgelingen toevlucht tot de Boeddha en verzochten monniken te mogen worden. Boeddha heette hen onmiddelijk welkom en de gematteerde haarlokken en baarden, die hen als volgelingen van de

zes geleerden hadden gekenmerkt, verdwenen als bij toverslag. Boeddha onderwees hen allen in overeenstemming met hun bevattingsvermogen. Ze bevrijdden zich van de ketenen van begeerte, woede en kortzichtigheid en bereikten allemaal de staat van heilige (Arhat).

Daarop straalde de Tathagata vierentachtigduizend lichtstralen uit door de porieën van zijn lichaam, zodat het licht het hele luchtruim vulde. Op de top van elke straal rustte een prachige lotus en boven op elke lotus verscheen een Boeddha tezamen met zijn aanhang. Elke Boeddha onderwees zijn onderricht. Alle mensen waren verrukt van dit schouwspel en vergrootten hun vertrouwen bijzonder. Daarop sprak de Boeddha de zuivere Leer en velen vergrootten hun verlichtingsgeest, sommigen bereikten de staat van heilige (Arhat) en een ontelbaar aantal schiep de aanleg voor wedergeboorte als mensen of goden.

NEGENDE DAG

Op de negende dag (17 februari) bracht Brahmaradja offergaven naar de Boeddha. De Tathagata strekte zijn lichaam uit tot het in de hoogste hemel van Brahma reikte. Vanaf dat lichaam schenen lichtstralen in alle richtingen en vanaf deze grote hoogte sprak hij de Leer.

TIENDE DAG

Op de tiende dag (18 februari) nodigde de Vier Grote Koningen, Beschermers van de Dharma, de Boeddha uit om te spreken. Opnieuw strekte hij zijn lichaam uit tot het de 'pieken van samsara' bereikte. Lichtstralen schenen uit hem voort en toonden de Leer.

ELFDE DAG

De volgende dag (19 februari) bracht de grote beschermheer Anathapindika offergaven naar de Boeddha, die op de leeuwentroon in meditatie zat. Hoewel de mensen zijn vorm niet konden zien, straalde zijn lichaam gouden lichtstralen uit, terwijl hij met krachtige stem de Leer uiteenzette.

TWAALFDE DAG

Op de twaalfde dag (20 februari) nodigde de huishouder Tse-ta de Boeddha uit om te spreken. De Tathagata ging in meditatie op grote liefdevolle vriendelijkheid en gouden licht straalde van zijn lichaam tot in alle werelden. Deze lichtstralen wasten de drie vergiften uit de geest van iedereen waar ze doorheen kwamen. Alle levende wezens vergrootten hun mededogen. Ze hielden van elkaar zoals een vader en moeder van hun kinderen houden, zoals een broer van zijn zus houdt.

DERTIENDE DAG

De volgende dag (21 februari) bracht Koning Shun Tsin offergaven naar de Boeddha. De Tathagata zat op de leeuwentroon en twee lichtstralen rezen zeventig armlengtes hoog uit diens navel. Op de punt van beide lichtstralen rustte een lotus en op beide lotusbloemen zat een Boeddha. Van de navel van beide Boeddha's kwamen twee lichtstralen waarop een lotus rustte en op iedere lotus zat een Boeddha en die zo verder alle werelden vullend. Alle Boeddha's waren bezig de Leer uiteen te zetten.

VEERTIENDE DAG

Op de veertiende dag (22 februari) bracht Koning Oedrayana offergaven naar de Boeddha. Hij strooide bloemen uit voor de Boeddha, die in twaalfhonderdvijftig rijtuigen veranderden, gemaakt van kostbare juwelen. Boeddha onderwees de Leer aan wezens in alle werelden als een dokter die zieken geneest.

VIJFTIENDE DAG

Op de vijftiende en laatste dag van de lenteviering (23 februari) bracht Koning Bimbisara geschenken naar de Boeddha. Boeddha verzocht de koning toen om borden te brengen voor voedsel. De borden die de koning liet brengen, werden op wonderbaarlijke wijze met voedsel van honderd verschillende smaken gevuld. Toen de aanwezigen dit voedsel aten, werden hun lichaam en geest volkomen verzadigd. De Boeddha vroeg hen: "Waarom is er zo'n onmetelijke ellende in de wereld?" Door zijn zegening zagen zelfs de achttien soorten demonen in, dat hun ellende werd veroorzaakt door daden die ze zelf verrichtten. Ze voelden een diep vertrouwen in de Boeddha. Zoals ook op voorgaande dagen boekten de aanwezigen grote vooruitgang. Sommigen vergrootten hun verlichtingsgeest, anderen bereikten het niveau van heilige (Arhat), sommigen bereikten de fase van 'niet terug-keerder' en velen verwierven de aanleg voor wedergeboorte als mensen of goden, en ontelbare anderen vergrootten hun positieve energie.

(Vertaald uit de Engelse taal uit het prachtige boek van Geshe Wang-gyäl, **'The Door of Liberation',** Essential Teachings of the Tibetan Buddhist Tradition, chapter 2, Discourses from Sutra, door Gelong Thubten Tsépel.)

Biografie van de grote yogini A-Yu Khadro, geschreven door Namkhai Norbu Rinpochee

De grote meester Namkhai Norbu Rinpochee had in zijn jeugd in Tibet het voorrecht de grote yogini A-Yu Khadro, die toen al 113 jaar was, te ontmoeten en onderricht van haar te ontvangen. Hij schreef uit haar mond haar indrukwekkende levensverhaal op dat wij hierbij publiceren om een indruk te geven van het volhardende leven van een vrouw die, relatief kort geleden, in Tibet enorme spirituele realisaties ver- wierf.

Dit levensverhaal is het laatste van een serie biografieën van grote vrouwen op het spirituele pad die samengesteld werden door Tsultrim Allione, geboren Joan Rousmanière Ewing, en uitkwam in haar boek 'Women of Wisdom'.

Namkhai Norbu Rinpochee, die dit minutieuze verslag op ons kon overdragen, is de in 1937 in Kham, Tibet, geboren reïncarnatie van Adzom Drukpa, die vooral de Dzog Chen leer beheerst en bovendien een expert is op het gebied van Bon, de oorspronkelijke Tibetaanse religie vóór het boeddhisme naar Tibet kwam. Hij woont inmiddels al bijna vijf en twintig jaar in Italië, waar hij Tibetaans en Mongools doceert aan de Universiteit van Napels, en komt geregeld naar Nederland om zijn zeer toegewijde leerlingen hier les te geven uit zijn enorme reservoir aan spirituele wijsheid.

Eerbetoon aan Dorje Paldron en Vajra Yogini.

Deze biografie is maar een druppel van de nektar van het leven van A-Yu Khadro. Terwijl ik over haar schrijf zal ik me haar aanwezigheid trachten te herinneren. Ik ben de onbeduidende leerling Namkhai Norbu en dit is het relaas van hoe ik A-Yu Khadro onmoette en hoe ik er toe kwam haar levensverhaal te schrijven.

Toen ik veertien jaar was in het Jaar van het IJzeren Konijn, 1951, studeerde ik aan het Sakya College. Mijn leraar daar, Kenrab Odzer, had mij twee keer het volledige onderricht van Vajra Yogini in de Norpa en Sharpa Sakya traditie gegeven.

Op een dag zei hij tegen mij: "In het gebied Tagzi, niet ver van je ouderlijk huis, woont een vervolmaakte vrouw, een grote dakini, A-Yu Khadro. Je zou naar haar toe moeten gaan, en haar moeten verzoeken de Vajra Yogini initiatie van haar te mogen ontvangen.

Dat jaar liet hij me een maand voor de vrije tijd in de herfst vertrekken, met de afspraak dat ik A-Yu Khadro zou gaan opzoeken. Dus ging ik eerst terug naar huis en trof voorbereidingen om met mijn moeder Yeshe Chodron en met mijn zuster Sonam Pundzom te gaan.

We vertrokken en na een reis van drie dagen bereikten we A-Yu Khadro's woonplaats in Dzongsa. Ze woonde in een kleine stenen hut, vlakbij een rivier in een weide onder de rotswand die uitzag op een berg ten oosten van een klein Sakya Klooster. De hut was klein, zonder ramen. Ze had twee helpers, een oude man, Palden, en een oude non, Zangmo. Zij waren ook krachtige beoefenaars van yoga en meditatie.

We waren erg verheugd en verbaasd deze situatie te zien. Toen we Khadro's kamer voor het eerst betraden, was er slechts één boterlampje ontstoken. Ze was toen 113 jaar oud, maar ze zag er niet bijzonder oud uit. Ze had erg lang haar dat tot op haar knieën reikte. Het was zwart aan de uiteinden en wit aan de wortels. Haar handen zagen eruit als de handen van een jonge vrouw. Ze droeg een donkerrode jurk en ze had een meditatiegordel over haar linkerschouder. Gedurende ons bezoek deden we steeds verzoeken om onderricht, maar ze bleef zeggen dat ze geen bijzonder iemand was en niet de kwaliteiten bezat om onderricht te geven.

Toen ik haar vroeg me het Vajra Yogini-onderricht te geven, zei ze: "Ik ben maar een eenvoudige vrouw, hoe kan ik jou onderricht geven?"

Hoe meer we haar loofden, hoe afwijzender ze werd. Ik was ontmoedigd en vreesde dat ze ons helemaal geen onderricht zou willen geven.

Die nacht brachten we naast de rivier door en de volgende morgen, terwijl we het ontbijt klaarmaakten, kwam Ani Zangmo, de oude non met haar nicht en bracht ons boter, kaas en yoghurt. Dit, zei ze, was voor het ontbijt van mijn moeder en zuster en ik moest meekomen om Khadro te bezoeken.

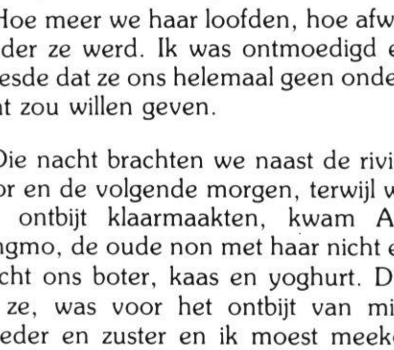

Ik ging onmiddellijk en terwijl ik binnenkwam, zag ik dat er veel meer boter lampjes ontstoken waren en zij raakte met haar voorhoofd mijn voorhoofd aan, een grote hoffelijkheid. Ze gaf me een fijn ontbijt van yoghurt en melk en vertelde me dat ze die nacht een veelbelovende droom had gehad van haar leraar, Jamyang Khentse Wangpo. Hij had haar aangeraden mij de leringen van Khadro Sangwa Kundu, zijn Gongter, te geven. Dit was niet het onderricht waarom ik gevraagd had, maar het was een lering die zij rechtstreeks van hem had ontvangen en die zij uitvoerig had beoefend. Terwijl we ontbeten, raadpleegde ze de Tibetaanse kalender. Toen zei ze: "Omdat het morgen de dag is van de dakini zullen we dan beginnen. Breng vandaag een bezoek aan het Sakya Klooster en onderwijl zullen wij voorbereidingen treffen".

Dus vertrokken wij om een bezoek te brengen aan het klooster en boden daar offergaven aan. Ze hadden beelden van de Boeddha's van de Drie Tijden en een stoepa van vijf armlengtes hoog, gemaakt van verguld brons en bezet met vele juwelen. Het was gemaakt overeenkomstig de aanwijzingen van Khadro. Van binnen was hij leeg.

De volgende dag omstreeks elf uur begonnen we met de initiatie van Khadro Sangdu. Vanaf die dag gaf ze ons iedere morgen onderricht wat ook de beoefeningen van de subtiele krachten en de subtiele adem inhield. In de middag gaf ze, aan het eind van haar meditatiezitting, verdere uitleg van de Khadro Songdu en de Chod van Machig Lapdron, de Zinba Rangdrol. Dit was de Chodbeoefening die zij vele jaren had gedaan, toen ze jonger was. Wij ontvingen dit onderricht met ons vijven: Khenpo Tragyal, de abt van het klooster: Yangkyi, een non; mijn moeder; mijn zuster en ik. Haar hut was zo klein dat niet iedereen er in kon en Yangkyi moest buiten de deuropening zitten. De Khenpo was behulpzaam met het altaar en de mandala's.

Een maand later begon ze met de Yang-Ti, één van de belangrijkste Dzog Chen-onderrichten van de Upadesha reeks voor gevorderden die met de beoefening in het donker te maken heeft. Dit onderricht duurde vijf dagen. Toen begon ze te onderwijzen over de Longchen Nying Thig. Dat eindigde op de 24ste. In de zevende maand op de tien-

de dag gaf ze de Vajra Yogini in de Sharpa traditie, het onderwijs waar ik om verzocht had, gevolgd door een volledige uitleg. Dit stond in relatie tot de Khyab Rangdrol-onderwijzingen van Nala Pema Dhundrub. Vervolgens gaf ze me het volledige onderricht van haar Singhamukha Gongter, dat duurde tot de tiende van de volgende maand. Op het laatst gaf ze de Witte Tara-beoefening voor lang leven. We kregen niet alleen het formele onderricht, maar als toevoeging daarop maakte ze tijd voor informele gesprekken en persoonlijk advies. Ik was niet lang bij haar, iets langer dan twee maanden. Gedurende die tijd had ze acht soorten onderricht gegeven en was ze waarlijk heel vriendelijk en teder. We waren enorm ingenomen met het edelmoedige geschenk van deze kostbare onderwijzingen.

De Khenpo,één van haar voornaamste leerlingen, vertelde ons dat hij, van tijd tot tijd, leringen van haar had ontvangen, maar dat de aard en de omvang van de leringen die zij ons gegeven had, werkelijk zeldzaam waren. Gewoonlijk gaf ze niet veel onderricht en nog nooit had ze zoveel gegeven in zo'n korte tijd. Hij was bang dat dit betekende dat ze erg spoedig zou kunnen overlijden. Toen vertelde Palden, de oude man, dat ze een aantal maanden voor wij kwamen, een droom had die aangaf dat ze bepaalde lessen spoedig zou geven. Voor we kwamen waren ze al met de voorbereidingen begonnen. Dus was er duidelijk een motief voor het geven van deze leringen.

Soms wilde ze, op mijn verzoek, na het middag-onderricht, wel over haar leven vertellen. Ik had de bijzondere gewoonte alles op te schrijven, wat ongewoon is voor Tibetanen, dus ik schreef alles wat ze me vertelde neer. Uit die notities heb ik deze biografie samengesteld. Wat hierna komt is wat zijzelf verteld heeft.

Ik stelde haar een vraag, bijvoorbeeld over haar geboorte en jeugd en zij antwoordde: "Ik ben geboren in de Veertiende Rabjung in het Jaar van het Aarde Zwijn, 1839, in de winter, op de dag van de dakini. De Togden, die woonde op de nabijgelegen berg, Togden Rangrig, was in ons huis toen ik werd geboren. Hij noemde me Dechen Khadro, wat Grote Gelukzaligheid-Dakini betekent."

"Enkele mensen hebben verslag gedaan van veelbelovende tekenen op de dag van mijn geboorte. Ik ben geboren in Tagzi in het dorp van Dzong Trang in de familie van Ah-Tu Tahang. In vroeger tijden was dit een zeer rijke familie geweest, maar toen ik werd geboren waren ze noch rijk noch ellendig arm. Mijn vaders naam was Tamdrin Gon, maar hij werd Arta genoemd. Mijn moeders naam was Tsokyi, maar ze werd Atso genoemd en zij hadden drie zonen en vier dochters. Alle zonen werden handelaars en alle dochters deden het werk van nomaden, zorgden voor de dieren. Omdat ik de jongste en de zwakste was, werd ik erop uit gestuurd om op de kleine dieren te passen en kreeg ik de slechtste kleren. Dit is het verhaal van mijn geboorte en kinderjaren".

Toen vroeg ik haar hoe ze een leraar had ontmoet en begonnen was met meditatie. Ze zei: "Mijn tante Dronkyi was een serieus beoefenaarster en woonde vlakbij de grot van Togden Rangrig in een andere grot. Vanaf haar jeugd was zij geïnteresseerd geweest in meditatie en ik voelde me ook sterk aangetrokken tot de leringen. Ik ging uit eigen keuze naar de plaats Drag Ka Yang Dzong, toen ik zeven was. Ik bleef er tot ik achttien was, in 1856. Ik hielp mijn tante, bracht haar water en hout voor het vuur. Ik hielp ook een leerling van Togden, Kunzang Longyang en hij leerde mij en zijn neef Rinchen Namgyal Tibetaans lezen en schrijven. Ik begon vrij goed te worden in het lezen omdat de leerlingen van de Togden besloten de Kangyur tweemaal te lezen om het leven van de Togden te verlengen en ik nam daaraan deel. Toen ik dertien was ontving ik initiatie en onderricht over de Longsal Dorje Nyingpo. Ik kreeg ook de uitleg en ik deed mijn best er volledig aan deel te nemen ofschoon ik het onderricht niet werkelijk begreep, had ik veel vertrouwen."

"Een man genaamd Apho Tsenga kwam om dit onderricht te ontvangen. Hij was van de rijke familie van Gara Tsong in het district Nya Shi. Ze waren vrienden van mijn tante. Mijn ouders kwamen ook naar de leringen, maar hun geest was niet op het onderricht maar op mijn toekomst gericht. Aan het eind van het onderricht was ik tegen mijn wil verloofd met Apho Tsenga's zoon. Ik had werkelijk geen idee wat het betekende, maar ik begreep dat er een onderbreking in mijn beoefening beraamd was. Mijn tante deed haar best om tussenbeide te komen maar mijn ouders waren geïnteresseerd in de rijkdom van de Gara Tsong familie. Ze stemden er alleen mee in dat het huwelijk een paar jaar uitgesteld werd."

"Toen ik veertien was ging ik met mijn tante en Togden Rangrig naar Jamyang Khentse Wongpo, Jamyang Kongtrul en Cho Gyur Lingpa, drie grote lama's die bij elkaar waren gekomen om een bijzondere plaats in te zegenen. Het was een zevendaagse reis naar deze plaats, Dzong Tsho, en daar ontmoetten we ook een groot aantal andere leraren en grote meesters en ontvingen we veel onderricht. Mijn verlangen vollediger aan de leringen deel te nemen, nam toe in die tijd, vooral toen we op onze weg terug de reis onderbraken om Situ Rinpochee in Pema Nyinkye te ontmoeten. Van hem ontvingen we lessen over de Witte Tara. Hierna keerden we terug naar de retraiteplaats van de Togden en hij en mijn tante gingen direkt in retraite. Ik begon, de inleidende beoefeningen van de Long-Chen Nying Thig te doen in mijn vrije tijd. Ik ontving daarbij instructies van Kunzang Longyang."

"Toen ik zestien was, in het Jaar van de Houten Tijger, 1854, gingen mijn tante en ik Jamyang Khentse Wongpo opzoeken. Toen we aankwamen hoorden we dat hij in een zeer strenge retraite was, maar we stuurden hem een boodschap dat we gezonden waren door Togden Rangrig."

"Omdat we van zo ver gekomen waren, met grote zelfopoffering, stemde hij ven. Hij had besloten ons de initiatie te moetten, vertelde hij ons dat hij de nacht tevoren een droom had gehad, die erop duidde dat hij ons onderricht moest geven. Hij had besloten ons de intiatie te geven in de Pema Nying Thig, zijn Witte Tara Gongter. Tijdens de initatie gaf hij mij de naam Tsewang Paldron. Meer dan een maand lang gaf hij ons, iedere keer dat hij een sessie beëindigd had, onderricht. Ik begon enig idee te krijgen van de betekenis van de lessen in die periode en toen we teruggekeerd waren in de plaats van de Togden, deed ik een Witte Tara retraite."

"Toen ik negentien was, in het Jaar van de Vuur Slang, 1857, vonden mijn ouders en mijn broers en zusters allemaal, dat het de hoogste tijd werd dat ik trouwde. Ze begonnen grote voorbereidingen te treffen voor mijn huwelijk en mijn tante maakte zich veel zorgen. Ze voelde zich verantwoordelijk omdat ze

de Gara Tsong familie bij mijn ouders geïntroduceerd had. Het was tegen haar advies in dat ze met de voorbereidingen van mijn huwelijk verder gingen. Ze pleitte ervoor dat ik met rust gelaten werd zodat ik kon doen wat ik wilde doen en dat mijn beoefening niet onderbroken zou worden. Maar mijn ouders volhardden in mijn beoefening niet onderbroken zou worden. Maar mijn ouders volhardden in mijn huwelijk niet zozeer voor mijn geluk, maar voor hun voordeel."

"Tegen het midden van de zomer had het huwelijk plaats. Het was een zeer gelukkige gebeurtenis: zelfs Togden Rangrig kwam naar de bruiloft en stortte zegeningen over ons uit. Het leek erop dat we gelukkig zouden zijn."

"Ik woonde drie jaar bij de Gara Tsong familie en mijn echtgenoot, Apho Wangdo, was erg vriendelijk en zachtaardig. Toen werd ik ziek en werd in twee jaar langzaam steeds zwakker. Mijn ziekte kon zelfs niet vastgesteld worden. Soms liet het zich aanzien als een pranakwaal, op ander momenten had ik stuiptrekkingen als bij epilepsie; soms leek het op een bloedsomloopprobleem. Kortom, geen dokter kom me helpen of zelfs maar vaststellen wat het probleem was. Welk ritueel of medicijn ook geadviseerd werd, het had weinig effekt. Ik werd slechter en slechter en was de dood nabij toen ze uiteindelijk Togden Rangrig vroegen naar mij te komen kijken."

"Hij gaf me een lang-leven initatie en deed een ceremonie om de geest terug te roepen in het lichaam en vele andere rituelen. Zowel hij als mijn tante beweerden dat de werkelijk oorzaak was dat ik gedwongen was een werelds leven te leiden en in die huishouding te verblijven, wat iets was wat ik niet werkeijk wilde. Ze zeiden tegen mijn echtgenoot en zijn familie dat ik toestemming moest krijgen te gaan en mijn hart te volgen. Ze vertelden hen over de tekens ten tijde van mijn geboorte en mijn ontmoetingen met Jamyang Khentse Wongpo. Uiteindelijk overtuigden ze hen dat het huwelijk een blokkering van aangeboren neigingen was, in die mate dat het mijn levenskracht in gevaar bracht."

"Mijn echtgenoot was een erg vriendelijk man en hij gaf toe dat, als het huwelijksleven mijn leven in gevaar bracht, het beëindigd moest worden. Ik zei hem dat hij, als hij mij oprecht begreep en liefhad, zou willen dat ik Togden's raad zou

opvolgen en me vrij zou laten gaan om te gaan doen wat ik wilde. Ik zei hem ook dat ik zijn hulp zou waarderen bij mijn retraite en hoopte dat wij de relatie zouden kunnen hebben van een spirituele broer en zuster en dat, als hij zijn toestemming gaf, ik misschien beter zou worden."

'Hij beloofde dat te zullen doen en wie weet of het was omdat hij zijn woord gaf of vanwege de rituelen van de Togden, maar na een poosje begon ik beter te worden. Zodra ik sterk genoeg was, begeleidde hij mij naar de grotten van de Togden en mijn tante. Het kostte mij een jaar om te herstellen. Het hielp me heel erg dat hij een non daar giften deed met de afspraak dat ze me zou dienen en helpen met de nodige dingen. Hij en zijn zuster brachten me ook voedsel en andere benodigdheden en traden op als mijn beschermers. In dat jaar ontving ik de termas van Goeroe Chowang."

"In die tijd had ik een droom die aangaf dat het heengaan van Togden Rangrig aanstaande was. Toen ik hem deze droom vertelde, zei hij: 'Ik heb je alle leringen al gegeven die ik ontvangen heb van mijn goeroes Motrul Choying Dorje, Migyur Namkhai Dorje en Ringdzin Pema Dupa Tsel".

"Ik vroeg hem mij een beoefening te geven om zijn leven te verlengen; die deed ik en hij leefde nog drie jaar. In die tijd ontving ik onderricht van hem van Goeroe Nyang Ralpa over de Dzog Chen van Nyingma Dragpa en vele andere leringen. Toen begon ik met de ervaren begeleiding van mijn tante veel beoefeningen te doen.

Toen ik zeven en twintig was in het Jaar van de IJzeren Stier, 1865, toen Togden Rangrig zeven en zeventig was, werd hij ziek en op een morgen ontdekten we dat hij zijn lichaam verlaten had. Hij bleef meer dan zeven dagen in de meditatiehouding zitten. We deden vele offeringen en er kwamen veel mensen om hem te zien. Na de zevende dag zagen we dat zijn lichaam geslonken was tot de afmeting van een achtjarige kind. Hij zat nog steeds in dezelfde houding en iedereen ging door met bidden."

"Toen we de brandstapel bouwden en het lichaam klaarmaakten voor de verbranding hoorde iedereen een enorm geluid, als een donderslag. Een vreemde half-sneeuw, half-regen daalde neer. Gedurende de crematie zaten we rond het vuur te chanten en deden we de ene "A" Guru Yoga beoefening van de Yang-ti leringen. Op het eind is er een langere periode van ééhwording met de staat. Toen dit voorbij was ontdekten we dat mijn tante haar lichaam verlaten had. Zij was op dat moment twee en zestig en toen alle anderen opstonden, stond zij niet op, ze was dood. Ze zat in een perfekte houding en bleef meer dan drie dagen in de zittende houding. We bouwden een tent om haar heen en bleven dag en nacht in een kring om die tent beoefeningen doen.

"Iedereen zei dat ze zo'n belangrijke Yogini was. Daarvoor had niemand dat gezegd. Na drie dagen werd ze gecremeerd op dezelfde plaats waar de Togden gecremeerd was. Hoewel iedereen goed sprak over mijn tante was ik ontzettend bedroefd. Ik voelde me zo alleen na de dood van zowel de Togden als mijn tante, zelfs al was het een goede les in het overgaan en het lijden van de zielsverhuizing. Veel mensen hoorden vele nachten geluiden van de brandstapel. Ik besloot een drie-jaren-retraite te doen in de grot van mijn tante. Ik werd bijgestaan door de leerlingen van Togden en zo had ik goede resultaten van de retraite.

"Toen ik dertig was, in het Jaar van de Aarde Draak, begonnen Kunzang Longyang en de non, die me hadden geholpen, en ik te reizen en de Chod te beoefenen. We besloten Nala Pema Dundrub, die ook Chang Chub Lingpa genoemd werd, te bezoeken, zoals door Togden Rangrig aangegeven was."

"We bezochten vele heilige plaatsen en verschillende kloosters onderweg zodat de reis meer dan anderhalve maand duurde. Toen we in Adzom Gar aankwamen, ontmoetten we Adzom Drukpa en zijn oom Namkhai Dorje. Zij vertelden ons dat Nala Pema Dundrub weldra verwacht werd. Omdat Namkhai Dorje lessen gaf over de Longde aan Adzom Drukpa en een groep van ongeveer dertig van zijn leerlingen, sloten we ons bij de groep aan en ontvingen we deze lessen. De jonge Adzom Drukpa gaf een overzicht van de lessen die we gemist hadden voor we aankwamen."

"Tegen het begin van de zesde maand

arriveerde Nala Pema Dundrub. Toen hij de grote initiatie voor de Tshog Chen Dupa gaf, waren we, met Adzom Drukpa en Namkhai meegerekend, met ongeveer duizend mensen. Hij gaf ook lessen over Tara, Gonpa Rangdrol, de basistekst voor de beoefening op het moment van de dood, en tenslotte over de Kha Khyab Rangdrol, zijn eigen Gongter. Namkhai Dorje en Adzom Drukpa gaven nauwkeuriger uiteenzettingen over de essentiële lessen voor Dzog Chen. Zo ontvingen we niet alleen initiaties, maar ook praktische uitleg over hoe de beoefeningen gedaan moeten worden."

"Kunzang Longyang en de non, met wie ik gekomen was, besloten terug te keren naar de plaats van Togden: Rangrig, en ik besloot een bezoek te brengen aan het Dzog Chen Klooster en het Sechen Klooster samen met enkele van Adzom Drukpa's leerlingen. Eén van de mensen met wie ik reisde, Lhawang Gonpo, was een zeer ervaren Chodpa en ik leerde veel van hem."

"Toen we aankwamen in het Dzog Chen klooster, naderde de winter en werd het iedere dag kouder. Lhawang Gonpo leerde me de beoefening van de innerlijke hitte en de beoefening van het leven op lucht en minerale substanties en zo was ik, dankzij zijn bekwame instrukties, in staat heel komfortabel te leven in een bitter koude winter. We bezochten vele lama's en andere leraren in het Dzog Chen Klooster en het was tijdens deze winter dat ik mijn vriendin onmoette die van dezelfde leeftijd was als ik, een non genaamd Pema Yangkyi. We werden dikke vrienden en reisden jaren samen."

"Toen we één en dertig waren, in 1896, gingen Lhawang Gonpo, Pema Yangkyi en ik proberen Dzogsar Khentse Rinpoche op te zoeken met een Khenpo van het Dzog Chen Klooster, genaamd Jigme en tien van zijn leerlingen."

"Onderweg bezochten we het Dege Gonchen Klooster, waar ze de houten blokken voor de Kangyur hadden. We bezochten ook andere interessante plaatsen en bereidden ons langzaam voor op de ontmoeting met Dzongsar. Toen we daar kwamen, bij de plaats genaamd Tashi Lhatse, ontdekten we dat Dzongsar in Marsho was, in een strikte retraite. Dus gingen Khenpo Jigme en zijn leerlingen weg om het Katu Payal Klooster te bezoeken."

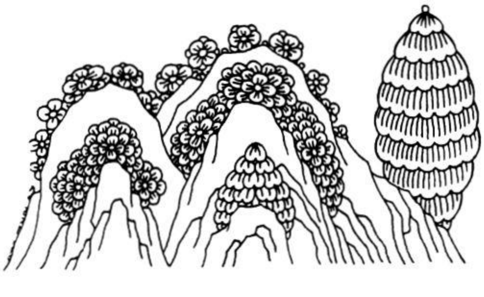

"Lhawang Gonpo, Pema Yangkyi en ik besloten naar Marsho te gaan met de bedoeling om of Dzongsar Jamyang Khentse Rinpoche te bezoeken, of in retraite te blijven vlakbij de plaats van zijn retraiteplek. We gingen bedelend op weg en toen we aankwamen hoorden we dat hij werkelijk in strikte retraite was. We konden hem zelfs geen boodschap sturen, dus kampeerden we tussen wat rotsen onder zijn retraiteplaats en begonnen we zelf enige intensieve oefeningen te doen."

"We waren daar meer dan een maand voordat een monnik, die Sonam Wongpo heette, op een dag naar ons toe kwam om te zien wat we daar deden. We vertelden hem waar we vandaan kwamen en wat we gedaan hadden en dat we gehoopt hadden Khentse Rinpoche te bezoeken. Dit werd een indirekte boodschap aan Dzongsan Khentse Rinpoche."

"Op een dag, een tijdje later, kwam die monnik terug en vertelde ons dat Khentse Rinpoche ons zou ontvangen na zijn meditatie die morgen. We waren verrukt en toen we zijn kamer binnenkwamen noemde hij me bij de naam Tsewang Paldron die hij me had gegeven. Hij had besloten ons lessen te geven over de Khadro Sangdu tussen zijn meditatiesessies door, omdat hij wist dat we serieuze beoefenaars van meditatie waren, maar we mochten hier geen woord over uiten tegen wie dan ook, want dat zou een hindernis voor ons worden."

"Omdat het binnen twee dagen de verjaardag van Jomo Memo's ingaan in 'het Lichaam van Licht' zou zijn, dacht hij dat we die dag moesten beginnen met de lessen. Dus gingen we ondertussen uit bedelen om genoeg proviand voor onszelf te krijgen en om feestmalen te offeren waneer dat passend was."

"We kregen veel onderricht van hem en hadden nog genoeg tijd voor beoefening. Toen gingen we met hem terug naar Dzongsar en samen met honderden andere monniken, nonnen en yogi's, ontvingen we de Nying Thig Yabzhi, wat meer dan drie maanden in beslag nam. Het leek me toe dat ik gedurende die periode werkelijk iets begreep over Dzog Chen."

"Hij gaf ons ook lessen over alle scholen, de Kama Terma, Sarma en Nyingma Scholen, gedurende meer dan vier maanden. We bezochten deze lessen en ontmoetten leraren uit heel Tibet en kregen ook van hen onderricht. Daarna voelden we dat het tijd was om wat beoefening te gaan doen."

"Toen we twee en dertig waren, in 1870, gingen we Nala Pema Dundrub in Nyarong opzoeken. We gingen met enkele leerlingen van Dzongsar Khentse die uit Nyarong kwamen. Terwijl we langzaam reisden kwamen we uiteindelijk in het gebied van Narlong in een stad genaamd Karko, waar Nala Pema Dundrub de Longsla Dorje Nyingpo initiatie gaf. We ontvingen de rest van zijn onderricht en de Yang-ti Nagpo. We waren meer dan drie maanden daar."

"Hierna gingen we met Nala Pema Dundrub naar Nying Lung naar het gebied van Tsela Wongdo, waar hij de Kha Khyab Rangdrol gaf. Toen dit onderricht ten einde was liet hij Pema en mij bij zich komen. Hij had mijn vriendin Osel Palkyi "Glorieus Helder Licht" genoemd en mij, Dorje Paldron, "Glorieuze Onverwoestbare Vadjra". Gedurende dit onderricht zich met deze namen tot ons richtend, zei hij: Ga praktizeren op begraafplaatsen en heilige plaatsen. Volg de methode van Machig Lapdron en overwin hoop en angst. Als je dit doet, zul je duurzame realisatie bereiken. Tijdens je reis zullen jullie twee yogi's tegenkomen die belangrijk voor jullie zijn. De ene zullen jullie ontmoeten in het land Tsawa en de andere in Loki, in Zuid-Tibet. Als je hen ontmoet zal het jullie ontwikkeling zeker helpen. Dus ga nu en breng in praktijk wat ik jullie geleerd heb."

"Hij gaf ons elk een Chod-trommel, en na verder advies en bemoediging zagen we geen reden tot uitstel en gingen we als twee bedelmeisjes op weg. Onze enige bezittingen waren onze trommel en een stok.

"We bezochten de kloosters Kathog en Peyul en vele heilige plaatsen en kwamen vele leraren tegen. Uiteindelijk kwamen we aan bij de grotten van Togen Rangrig, waar ik als meisje gewoond had. Ik was drie jaar weggeweest en het gaf ons beslist een troosteloos gevoel.

We troffen er alleen nog een oude leerling, Togden Pagda, een oude non en Chang Chub, een jongere non die ik gekend had en Kunsang Longyang. Het maakte me erg treurig daar te zijn. Toen we zeiden dat we naar Centraal Tibet zouden gaan, zei Kunzang Longyang dat hij graag met ons mee zou willen gaan. Dus bleven we twee weken. Terwijl hij zijn voorbereidingen trof, beoefenden wij Goeroe Yoga, maakten feestofferanden, deden we de beoefening van de bewaarders, enzovoort, met de oude leerlingen van Togden."

"We waren drie en dertig in 1871 en het was op de derde maand op de tiende dag van het Jaar van het IJzeren Schaap dat we een vuurspoedja deden en naar Centraal Tibet vertrokken. We reisden met ongeveer twintig andere mensen die op weg waren naar Centraal Tibet. We volgden hen ongeveer een maand tot we in het gebied Tsawa aankwamen."

"Terwijl we Tsawa naderden, gingen wij langzamer reizen en begonnen we onze pelgrimstocht, hier en daar bedelend. Op zekere dag kwamen we aan op een groot plateau dat Gurchen Thang genoemd werd. We benaderden een groot kampement van nomaden om hen voedsel te vragen. We stonden aan de rand van het kamp en begonnen Chod te zingen. Een jonge stevige vrouw kwam naar ons toe, en terwijl ze ons naderde, konden we zien dat ze huilde."

"Ze stormde op ons toe en zei: 'Wat een geluk dat jullie Chodpa's zijn gekomen! Alstjeblieft, help me! Eergisteren is mijn man vermoord als wraak in een twist. Hij ligt nog steeds in de tent. Het is niet eenvoudig een Chodpa te vinden in dit deel van het land. Help me alstublieft zorg te dragen voor zijn lichaam."

"We waren nogal in verlegenheid omdat niemand van ons ervaren was met begrafenissen, maar ze was zo wanhopig dat we toestemden onze best te doen.

"We vroegen haar: Is hier een goede begraafplaats in de buurt?"

"Ze antwoordde: Naar het zuiden, ongeveer een halve dagreis van hier, is een belangrijke begraafplaats. Als dat te ver is zijn er andere, kleinere, dichterbij."

"We besloten naar de grotere te gaan en de volgende dag vertrokken we in de morgen met iemand die het lichaam droeg."

"Toen we de begraafplaats naderden, hoorden we het geluid van een trommel en bel. Terwijl we dichterbij kwamen, hoorden we het geluid van een prachtige stem die Chod zong. Toen we binnenkwamen zagen we een Chodpa in het midden van de begraafplaats. Hij was nog jong, met een donkere gelaatskleur en met een grote tulband van gemateerd haar, om zijn hoofd gewikkeld. Hij droeg een donkerrood kleed en zong de feestofferande van de Chod."

"Op dat moment herinnerden we ons de profetie van Nala Pema Dundrub dat we een Chodpa zouden ontmoeten, die ons zou helpen in Tsawa. Toen we in het midden van de begraafplaats aankwamen met het lichaam hield hij op met zingen."

"Hij vroeg: Wie van jullie is Dorje Paldron? Waar komen jullie vandaan? Wat doen jullie hier?"

"Ik zei: Ik word Dorje Paldron genoemd. Dit zijn mijn vrienden, Osel Wongmo (voorheen genoemd Pema Yangkyi) en Kunzang Longyang. We zijn leerlingen van Nala Pema Dundrub. We gaan naar Centraal-Tibet terwijl we de Chod praktizeren op verschillende knekelvelden onderweg. We kwamen bij toeval in deze situatie terecht en de familie verzocht ons zorg te dragen voor deze vermoorde man dus brachten we hem hier. Wie bent U?"

"Hij antwoordde: Ik ben een leerling van Khentse Yeshe Dorje, mijn naam is Semnyi Dorje en ik ben geboren in Kungpo. Ik heb geen vaste verblijfplaats. Ik heb hier de laatste dagen gepraktizeerd. Enkele dagen geleden ontving ik tussen slapen en waken een mededeling dat iemand, genaamd Dorje Paldron, zou komen. Sindsdien heb ik op u gewacht en daarom vroeg ik wie van u Dorje Paldron is. Welkom! Maar het lichaam van een vermoorde is geen eenvoudige zaak om aan de gieren te offeren. Als jullie er niet zeker van zijn hoe dat moet, kunnen we het misschien samen doen."

"We waren erg blij en begonnen meteen aan de begrafenis. We praktizeerden zeven dagen samen en de verwanten van de dode man brachten ons voedsel. Togden Semnyi gaf ons onderricht over de Zinba Rangdrol Chod en we vormden een groep van vier."

"We reisden in een ontspannen tempo terwijl we onderweg bedelden, we stopten hier en daar een paar dagen om op bijzondere begraafplaatsen te praktizeren, waar we soms ook wel langer bleven. Na een aantal maanden kwamen we aan in Dzayul, nabij Assam, en gingen naar Tsari, waar een tempel was die Phagmo Lhakang genoemd werd, in het gebied Chicha. We reisden naar vele belangrijke plaatsen om er beoefeningen te doen.

"Toen in de zesde maand van het Jaar van de Aap, 1872, werd Kunzang Longyang ziek met vreselijke koorts. We riepen doktoren bij hem en deden velen beoefeningen, maar hij werd niet beter en tegen het eind van de zesde maand verliet hij zijn lichaam. Hij was zes en vijftig jaar oud. Terwijl we de begrafenis verichtten waren er vele belangwekkende tekenen, zoals een regenboog zo groot dat iedereen hem mijlen in de omtrek kon zien en die bleef gedurende de hele begrafenis. De plaatselijke bevolking was ervan overtuigd dat er een Maha Siddha gestorven was. Zij bewezen ons veel eer en we bleven meer dan drie maanden terwijl we oefeningen deden voor Kunzang Longyang."

"Hierna gingen we naar Jar en daarna naar Lodrag en we bezochten alle heilige plaatsen daar. Dit is de streek van Marpa de Vertaler, waar Milarepa's beproevingen zich voltrokken."

"Op de tiende dag van de tiende maand bereikten we Pema Ling en deden we een feestofferande. Er is een enorm meer in Pema Ling en vele heiligen en yogi's hebben er omheen gewoond, ook Goeroe Chowang. Die avond besloten we elk apart onze oefeningen te doen op verschillende plaatsen rond het meer."

"Pema Yangkyi ging naar een plaats die Rona heette en toen ze daar aankwam zag ze een yogi die zijn beoefening deed."

"Hij zei tegen haar: Drie maanden geleden deed ik beoefeningen in Ralung, de plaats van oorsprong van de Drukpa Kagyu overleveringslijn en had ik een visioen van Dorje Yudronma. Ze gaf me een klein rolletje papier ongeveer zo lang als mijn vinger. Ik rolde het snel open en er stond op: "In de tiende maand op de tiende dag ga ik praktizeren in een plaats genaamd Rona."

"Ze besefte dat dit de Yogi was van wie Nala Pema voorspeld had dat we hem zouden ontmoeten in Zuid-Tibet. Na de avondbeoefening kwam hij met haar naar de hoofdtempel terug en zo waren we weer met zijn vieren."

"De naam van deze yogi was Garyi Wanchug, maar hij werd Trulzhi Garwang Rinpochee genoemd en hij was een leerling van de befaamde vrouw

Mindroling Jetsun Rinpochee die onderricht gaf over de Dzog Chen Terma van Mindroling. Hij had een grote aanhang rondom Pema Ling. Zijn leerlingen verzochten om onderricht over de Chod en zo werden wij ook zijn leerlingen en bleven om zijn lessen te horen."

"We bleven daar tot de tiende van de derde maand terwijl we intensief onze beoefeningen deden. We deden 100.000 feestofferandes van de Chod beoefening en er waren veel begunstigers om ons te helpen.

"Hoewel we eerder van plan waren geweest naar Samye te gaan, besloten we met Trulzhi Garwang naar West-Tibet te gaan om Gang Rinpoche te bezoeken. Dus reisden we in een gemakkelijk tempo naar Yardro, waar een enorm meer is en daarna naar Ralung. We bleven meer dan een maand daar, terwijl hij enkele van zijn leerlingen onderricht gaf in de Ati Zadon in de traditie van Mindroling. We waren erg gelukkig zo'n nauwkeurige uitleg te ontvangen en werden zeer goed behandeld.

"Toen vertrokken we naar Gyaltse, Shigatse, Sralu en Sakya en alle belangrijkste plaatsen in Tsang. We deden zuiveringen en Chodbeoefeningen in al deze plaatsen en arriveerden toen in de zomer in Tingri waar Phadampa Sangye geleefd had. Nadat we daar een poosje verbleven hadden, gingen we naar een plaats die Nyalam heette en daarna gingen we onder moeilijke omstandigheden naar Nepal."

"We bleven in Maratika waar we de Witte Tara-beoefening voor een lang leven deden en de Pema de Nying Thig van Jamyang Khentse Wongpo. Togden Trulzhi vroeg Pema Yangkyi en mij hem hiervan de overdracht te geven, en omdat we die gehad hadden deden we ons best die aan hem door te geven."

"Toen gingen we verder naar Kathmandu en deden een rondreis naar de Grote Stupa en andere pelgrimsoorden in de Kathmandu-vallei, gedurende een maand of zo, terwijl we praktizeerden en offeringen deden. Daarna deden we nog een maand de Chod, wat de mensen boeide en we begonnen vele uitnodigingente ontvangen en kregen het een beetje ruimer."

"Trulzhi Garwang Rinpoche zei dat de roem een hinderpaal vormde voor de beoefening; een demonische onderbreking. Dus vertrokken we naar Yanglesho dat dichtbij was en bezochten een Vajra Yogini tempel in Parping. Daarnaast ligt de tempel van Daksinkali, beneden bij de rivier. Daar is een belangrijke Hindoe-tempel en we gingen naar de nabijgelegen begraafplaats, die uitstekend was voor Chod. Maar na enkele dagen en nachten werden we gestoord door mensen, niet door geesten."

"Daarom gingen we terug naar Yanglesho en bleven daar vlakbij de grot en Togden Semnyi gaf Trulzhi de overdracht van een bepaalde Vadjra Kilayabeoefening die hij ontvangen had. Die praktizeerden we een aantal dagen en toen besloten we Nepal te verlaten.

"We zetten koers naar Dolpo en via Purang kwamen we aan in Kyung Lung, waar een grot was waarin Togden Trulzhi eerder had gewoond. We bleven daar en in de eerste maand van het eerste jaar ontvingen we de Kadro Nying Thig van Trulzhi Rinpochee. We ontvingen een zeer nauwgezette komplete versie en bleven daar meer dan drie maanden. Het was een prachtige retraite. Op verzoek van Trulzhi Rinpochee deden we ons best de overdracht te geven van de Khadro Sangu, die we van Jamyang Lhentse Wongpo hadden ontvangen.

"In het begin van de vijfde maand werden we door Trulzhi Rinpochee begeleid naar Mount Kailash. We woonden in vele grotten en heilige plaatsen in de omtrek van en op de berg gedurende meer dan drie jaren, terwijl we altijd overal praktizeerden."

"Trulzhi Rinpochee en Pema Yangky besloten toen daar te blijven en ik besloot met Togden Semnyi terug te gaan naar Centraal-Tibet."

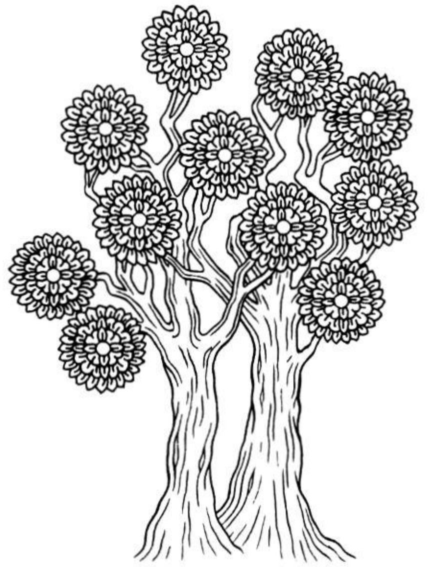

"In de tweede maand van het Jaar van de Vuur Stier namen we afscheid en vertrokken. Terwijl we langzaam op weg waren naar Maryal, deden we de Chod op alle belangrijke plaatsen onderweg. We stopten in Jomo Nagpa, de vroegere verblijfplaats van Taranatha, en op vele andere plaatsen, die heilzaam zijn voor de beoefening."

"In de vierde maand stopten we in Tanag en Ngang Cho, waar een groot Dzog Chen-meester leefde, Gyurme Pema Tenzin, die onderricht gaf over Dzog Chen Semde, zijn specialiteit. We bleven daar meer dan negen maanden en ontvingen volledig onderricht in de achttien series van Dzog Chen; zowel initiaties als uitleg.

"Toen ontmoetten we enkele pelgrims die van Kham waren gekomen en zij vertelden ons dat, verscheidene jaren eerder, Nala Pema Dundrub het Lichaam van Licht had aangenomen en dat dit hem zeer beroemd had gemaakt. We waren beiden verheugd en bedroefd bij het ontvangen van dit nieuws. Toen ik veertig was, in 1878, vertrokken Togden Semnyi en ik naar Centraal-Tibet. We kwamen door Ushang, waar een befaamde schrijn is van de Blauwe Vadjra Sadhoe, beschermer van de Dzog Chen. We reisden door dat hele gebied rond op pelgrimstocht, overal een beetje praktizerend. Tijdens de vierde maand zagen we en ontmoetten we veel beroemde mensen. Toen bezochten we de nabijgelegen kloosters van Sera, Drepung en Trayepa, Gaden, Katsal en Zvalakang. Toen gingen we verder naar Yangri, Drigung en Tigrom. We praktizeerden overal waar we kwamen een beetje."

"Daarna gingen we terug naar Lhasa, waar ik heel erg ziek werd. Bijna twee maanden was ik ernstig ziek met zeer hoge koorts, wat uitliep op verlamming. De doktoren slaagden erin de koorts te bedwingen maar de verlamming werd steeds erger. Togden Semnyi deed speciale Chod-beoefeningen om de verlamming te verminderen en uiteindelijk begon ik na twee maanden beter te worden. Het kostte nog een maand om weer te leren bewegen en er bovenop te komen. In de elfde maand besloten we naar Samkye te gaan voor de Nieuw Jaar-viering. We deden vele dagen de feestofferandes van de Ringdzin Drupa."

"In de eerste maand vertrokken we naar Zurang en bezochten Gamalung, een Padma Sambhava plaats, en Wongyul, en toen zagen we het Rode Huis

op de Koper-Berg en verbleven we op de begraafplaats daar. Dit was de vroegere verblijfplaats van Machig Lapdron. We bleven daar drie maanden de Chod beoefenen."

"Hierna gingen we naar Tsethang en Tradru en van daaruit naar Yarlung Shedra, een andere plaats die bekrachtigd is door Padma Sambhava. Toen vertrokken we verder naar Tsering Jung, waar Jigme Lingpa gewoond had. We trokken daar meer dan acht maanden rond.

"Toen ik twee en veertig was, in 1880, in de tweede maand, arriveerden we in Mindroling. We bezochten Zurkar en Drayang Dzsong en het Nyingma Klooster Dorje Dra, en ook Ushang Do en Nyethang en Talung, alsook Tsurplu, waar de Karmapa verbleef. We ontmoetten leraren en ontvingen gedurende onze reizen veel onderwijzingen.

"In de vierde maand van 1880 kwamen we in Payul en Nalandara en Lang Thang aan, één van de verblijfplaatsen van de Khadampaschool. Daarna arriveerden we in Na Chu Ka en zetten we koers naar Oost-Tibet.

"In de zevende maand kwamen we in Kungpo aan, waar Togden Semnyi in retraite was geweest, in de streek Kari in Deyang. In die grotten was een andere yogi, een monnik en enkele nonnen. Toen zij Togden Semnyi zagen waren ze erg verheugd. Ik woonde daar meer dan een jaar terwijl ik praktizeerde en mijn begrip omtrent de Zinba Rangdrol Chod verdiepte. Togden Semnyi gaf me onderricht in de Yang Sang Tug Thig, de meest geheime Dzog Chen Gongter."

"In het Jaar van de IJzeren Slang, 1881 besloot ik door te reizen naar mijn vaderland. Ik ontmoette enkele handelslieden op weg naar China die door mijn land zouden komen en dus besloot ik met hen te reizen."

Toen we aankwamen in de plaats waar ik gewoond had toen ik getrouwd was, zei ik de handelslieden vaarwel en deed enkele aanroepingen om hen te beschermen bij hun ondernemingen, en ging op pad in de richting van Togden Rangrig's retraitecentrum. Terwijl ik dichterbij de plek kwam, informeerde ik hier en daar wat er daar was voorgevallen, maar de meeste mensen hadden nooit van de plek gehoord. Enkelen herinnerden zich dat er jaren geleden een yogi had gewoond, maar, zeiden ze, hij was gestorven en de enkelen die gebleven waren, waren óf vertrokken óf overleden.

"Ik besloot er ondanks dat heen te gaan. De plek was tot ruines vervallen. De houten deuren en raamkozijnen waren eruit getrokken door de plaatselijke bevolking om elders gebruikt te worden en ik kon zelfs niet eens de grotten van mijn tante en Togden Rangrig herkennen.

"Ik bleef 's nachts daar. Ik voelde me erg treurig en deed wat beoefeningen. De volgende dag ging ik een stukje de berg af naar de begraafplaats om daar te verblijven en de Chod te doen. De daaropvolgende morgen toen ik tussen slapen en waken was, had ik een visioen van een eivormige rots in Dzongtsa, die ik binnen kon gaan door een grot. Toen ik daar binnen was, heerste er een zeer diepe duisternis, die plotseling verlicht werd door een veelkleurig licht dat uit de rots stroomde. Dit verlichtte de grot en doorboorde de muren zodat ik er doorheen naar buiten kon kijken."

"Toen werd ik wakker en zag dit als een goede aanwijzing omdat ik gehoord had dat er werkelijk zo'n plek bestond, en ik vertrok naar Dzongtsa. Toen ik daar kwam vond ik de plaats. Het was vlakbij Dzongtsa, maar aan de andere kant van de rivier als ik waar was. Ik besloot te kamperen op een nabijgelegen heuvel en te wachten op hulp of tot de rivier wat zou zakken, zodat ik er overheen zou kunnen. Maar het was herfst en de rivier was erg hoog."

"Ik deed dag en nacht beoefeningen en gedurende de derde nacht overkwam me na middernacht iets onverklaarbaars. Ik was in slaap gevallen en er verscheen een lange brug. Hij was wit en reikte tot de andere oever tot dichtbij de rots waarover ik gedroomd had.Ik dacht: 'Goed eindelijk kan ik de rivier oversteken'. Dus ging ik de rivier over en toen ik wakker werd, was ik werkelijk aan de andere kant van de rivier."

"Ik was er gekomen maar wist niet hoe."

"Ik zette mijn tent op, op de plaats waar ik terecht gekomen was en bleef daar meer dan een maand de Chod praktizeren. Ik werd bijgestaan door een nomade, Palden, die daar vlakbij woonde. Hij bracht me kaas en yoghurt, enzovoort en van tijd tot tijd kwamen er mensen langs. Maar zelfs al hadden ze me vroeger gekend toch herkenden ze me niet."

"In de late herfst brak er een epidemie uit onder de dieren van de nomaden. Er

werd mij gevraagd tussenbeide te komen, wat ik deed met de Chod en de vuuroefening. De epidemie hield op en iedereen begon te zeggen dat ik een groot beoefenaar was. Omdat ze me begonnen te vereren, werd ik bezorgd omdat ik me herinnerde dat Trulzhi Rinpochee had gezegd dat dit een demonische onderbreking was. Dus trok ik me terug in een strenge retraite. Na een maand of zo kwam mijn voormalige echtgenoot met zijn tweede vrouw en dochter. Hij had gehoord van mijn komst en bracht me een grote hoeveelheid voedsel. We hadden een erg goede verstandhouding; ik gaf hem lessen en hij vroeg me of hij een huis voor me mocht bouwen.

"Ik zei hem dat ik het precies op dezelfde plaats wilde hebben en legde hem uit hoe ik het gebouwd wilde hebben. Ze nodigden me uit naar hun huis voor de winter. Omdat het erg koud was dat jaar en zijn ouders overleden waren, ging ik naar hun huis en mediteerde voor het welzijn van de overledenen gedurende ongeveer drie maanden. Mijn vader en bloedverwanten met vele nichten en neven kwamen me opzoeken en ik hielp hen zoveel mogelijk door hen te onderwijzen."

"Toen ik vier en veertig was, in het Jaar van het Water Paard, 1882, in de derde maand, begonnen mijn echtgenoot en anderen mijn hut te bouwen. Ik besloot mijn meester Khentse Rinpochee te gaan opzoeken. Ik kwam aan op de tiende dag van de vierde maand en ontving vele lessen en hij nam al mijn onzekerheden weg."

"Toen vertrok ik naar Adzom Gar en ontmoette Adzom Drukpa en Drodul Pawo Dorje. Ik ontving zijn Gongter en alle 'Nying Thig' overdrachten. Adzom

Drukpa vroeg me te blijven en een retraite te doen op Puntsom Gatsal dichtbij Adzom Gar waar hij in retraite was geweest, wat ik deed."

"In de tweede maand van het Jaar van de Houten Aap, 1884, gingen Adzom Drukpa en zijn leerlingen Jamyang Khentse Wongpo in Dzongsar opzoeken en ik ging met hen mee. Omdat Adzom Drukpa het gevraagd had gaf hij ons de Gongpa Zangthal. Zowel Adzom Drukpa als Khentse Wongop raadden me aan terug te keren naar Tagzi, waar ik terecht gekomen was nadat ik in mijn droom de rivier was overgestoken.

"Dus vertrok ik onmiddellijk en stopte ik onderweg alleen om Kongtrul Rinpochee op te zoeken en lessen te ontvangen over de Zes Yoga's van Naropa en om te leren van de anderen die daar waren om onderricht te krijgen. Op de achtste keerde ik terug in Tagzi en mijn gewezen echtgenoot en andere trouwe mensen hadden een hut voor mij gebouwd precies volgens mijn aanwijzingen.

"Op dit punt ontbrak het mij aan niets. De dochter van mijn oudste zuster was een paar jaar tevoren non geworden en zij wilde als mijn assistent fungeren. Omdat ze de beoefeningen erg toegedaan was nam ik haar aanbod aan.

"Dus in het Jaar van de Houten Vogel, 1885, in de eerste maand op de dag van de dakini begon ik een zevenjarige retraite. Vanaf het begin besteedde ik het grootste deel van mijn tijd aan het doen van de beoefening in duisternis. In het begin was dit soms moeilijk zodat ik duisternis en licht afwisselde, maar de meeste tijd werd doorgebracht in volledige duisternis."

"Toen ik drie en vijftig was, in het Jaar van het IJzeren Konijn, 1891, in de vijfde maand op de dag van Padma Sambhava, had ik, terwijl ik met de praktizering in het donker bezig was, een visioen. Ik zag een erg helder hemelgewelf; daarin waren vele dakini's die een ander hemelgewelf droegen met de vorm van Jamyang Khentse Wongpo er binnenin. Ik was er zeker van dat dit betekende dat hij door de dakini's was uitgenodigd om deze wereld van lijden te verlaten."

"Hoewel ik nog zeven maanden voor me had voor het einde van de zeven jaar die ik mijzelf beloofd had vol te maken, besloot ik dat het belangrijker was hem te zien voor hij zijn lichaam zou verlaten. Dus verliet ik mijn hut en ging een paar dagen later regelrecht naar hem toe in Dzongsar, vergezeld van mijn nicht."

"We bereikten hem zonder hindernissen en hij was erg vriendelijk en leerde me veel; en wat het allerbelangrijkste was hij verhelderde mijn beoefening door al mijn vragen te beantwoorden. Toen ik hem het visioen dat ik had gehad, waarin hij weggedragen werd, vertelde, verzocht ik hem langer te blijven. Hij zei dat alles dat geboren is moet sterven en dat zijn dood niet langer uitgesteld kon worden. Hij zei me dat het voor mij het beste zou zijn terug te keren naar mijn retraitehut en mijn beoefening in het donker voort te zetten.

"Met grote droefheid verliet ik hem en keerde terug naar mijn hut. Toen ik vier en vijftig was, in het Jaar van de Water Slang, 1892, kreeg ik het bericht van zijn dood. Op dat moment besloot ik voor de rest van mijn leven in retraite te blijven. Dus wisselde ik de beoefening in het donker af met beoefeningen in licht. Toen ik zes en vijftig was, in het Jaar van het Houten Paard, 1894, stierven en mijn moeder en de vrouw van de nomade Palden die mij beide geholpen hadden. Ik deed de beoefening van de Korwa Dongtru voor hen gedurende meerdere maanden. Toen kwam Palden hier om me te helpen."

"Toen ik zestig was, in het Jaar van de Aarde Hond, 1897, stierf mijn echtgenoot Apho Wangdo, dus deed ik de zuivering voor hem en zijn familie gedurende een lange periode.

"Aan het eind van de herfst in het Jaar van de IJzeren Muis, 1900, verscheen onverwacht mijn oude vriendin Pema Yangkyi. Ze bracht het bericht dat de derde maand van het voorgaande jaar, 1899, Trulzhi Rinpochee, op de leeftijd van drie en tachtig jaar, was heengegaan terwijl hij het Lichaam van Licht had aangenomen en geen lijk had achtergelaten. Ze vertelde me het hele relaas hoe dit gebeurd was in zijn grot op de Berg Kailash."

"Ze bleef bij mij in mijn kleine hut gedurende een jaar en we deden samen retraite. Dit was een grote weldaad voor mij; het hielp werkelijk de ontwikkeling van mijn beoefening.

"Na een jaar vertrok ze naar Kawa Karpo, een berg in Zuid-Tibet die door Trulzhi Rinpochee was aangewezen als de plaats waar ze heen moest gaan. Ik hoorde later dat ze daar vele jaren leefde en vele leerlingen had. Toen nam ze in het Jaar van het IJzeren Zwijn, 1911, het Lichaam van Licht aan op de leeftijd van vier en zeventig.

"Na haar heengaan kwamen haar studenten naar mij toe voor onderricht en vertelden me verhalen over haar leven en haar dood. Toen kwamen in het Jaar van de Houten Tijger, aan het eind van de zomer, enkele leerlingen van Togden Semnyi en vertelden me dat hij hen speciaal naar mij had gezonden. Ze zeiden dat hij niet in Chumbo was gebleven maar naar Amdo was gereisd, op pelgrimstocht, terwijl hij overal praktizeerde.

"Op het eind van zijn leven ging hij in de richting van China, naar Ribotse Na. Hij bleef daar drie jaar lessen geven en had vele leerlingen, zowel Chinese als Tibetaanse. Op de leeftijd van vijf en tachtig overleed hij en er waren vele wonderbaarlijke tekenen en veel 'ringsel' in zijn as."

"Terwijl ik me realiseerde dat al mijn vrienden de wereld verlaten hadden, werd ik me erg bewust van de vergankelijkheid en werd ik geïnspireerd zoveel mogelijk te praktizeren in de tijd die mij nog overgebleven was. Ik onderwees Togden Semnyi's leerlingen gedurende een aantal maanden en stuurde hen toen naar verschillende plaatsen om meditatie te beoefenen."

Dat is het einde van wat A-Yu Khadro me zelf vertelde. De rest is het relaas van het heengaan zoals ik het gehoord heb.

Ze vertelde me deze verhalen en gaf me veel wijze raad , toen keerde ik terug naar mijn leraar in het Sakya college. Dat jaar beëindigde ik mijn studie.

In het Jaar van de Water Draak, in 1952, in de achtste maand, ging ik naar Sengchen Namdrag, waar mijn oom in retraite was geweest. Ik deed een Simha-

mukha retraite en verschillende andere beoefeningen.

Ik had, terwijl ik daar was, een droom over een schitterende kristallen stoepa die naar het westen geschoven scheen te worden. Langzaam verdween hij in de ruimte en op dat moment hoorde ik een stem die zei: "Dit is de tombe van Dorje Paldron".

De stem wekte me en ik voelde me werkelijk erg leeg van binnen en zelfs het doen van enkele ademhalingsoefeningen maakte niet dat ik me beter ging voelen. Ik voelde dat ik iets zeer belangrijks binnen mijzelf had verloren.

Enkele dagen later kwam de zoon van Adzom Drukpa langs, op de terugweg van Centraal-Tibet. Ik vertelde hem over deze droom en hij zei dat hij in feite onderweg gestopt was om haar te bezoeken en dat zij door de manier waarop zij over tijd sprak en over andere dingen, had aangegeven, dat ze niet veel langer zou leven. Hij dacht dat mijn droom waarschijnlijk aangaf dat ze spoedig zou sterven. Dus deden we enkele Khadro Sangdu beoefeningen gedurende drie dagen om te trachten haar leven te verlengen.

In het Jaar van de Water Slang, 1953, was ik met mijn oom op de berg en namen we Nying Thig onderricht toen ik bericht kreeg dat ze haar lichaam verlaten had. Ik zei enkele gebeden, omdat ik niet wist wat ik anders moest doen.

In de zesde maande ging ik naar Dzongtsa, waar ze in haar hut gestorven was en vernam dat de bediende Palden hetzelfde jaar gestorven was. Ze zeiden dat er veel belangrijk tekenen waren ten tijde van zijn dood.

Ik ontmoette de Kenpo en de non Zangmo die haar hulp was geweest en Zangmo vertelde mij dit verhaal van haar dood:

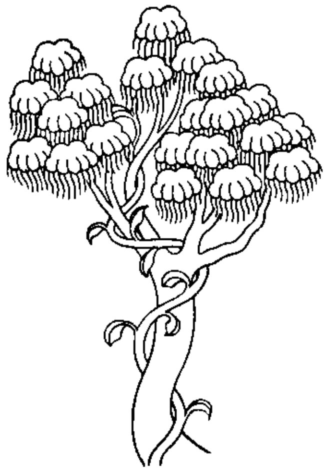

"In het Jaar van de Water Slang zei Khadro tegen ons: nu voel ik me werkelijk oud. Ik denk dat ik in korte tijd zal gaan!" Ze was toen honderdvijftien jaar oud.

"We smeekten haar niet heen te gaan, maar ze zei: "Nu komen er slechte tijden en alles zal gaan veranderen. Er zullen vreselijke problemen zijn en het is beter dat ik nu ga. Over ongeveer drie weken zal ik hier niet meer zijn. Begin met de voorbereidingen voor de begrafenis."

"Ze gaf ons precies aan hoe we ons tijdens de begrafenis moesten gedragen en tijdens de voorbereiding daarvoor. Ze had een belangrijk beeld van Padma Sambhava dat ze Guyr Rinpoche, zoon van Adzom Drukpa, stuurde. Ze liet een klein beeld van Jamyang Khentse na voor Nakhai Norbu en verschillende andere dingen voor Khenpo en haar andere leerlingen."

"Op het laatst stelde ze zich volledig open voor iedereen die haar wilde zien. Gedurende de laatste twintig dagen stopte ze het doen van regelmatige meditatie-periodes en ontving zij alleen nog mensen, terwijl ze advies en raad gaf aan iedereen die het wilde.

"Tegen de vijf en twintigste dag ontdekten we dat ze zonder enig teken van ziekte haar lichaam verlaten had op het moment waarop ze gewoonlijk haar meditatie-sessie beëindigde. Ze bleef twee weken in de meditatiehouding en toen ze haar Tugdam beëindigd had, was haar lichaam heel klein geworden. We brachten er enkele versierselen op aan en vele mensen kwamen om getuige te zijn."

"In de tweede maand op de tiende dag, cremeerden we haar. Er waren veel belangwekkende tekenen ten tijde van haar dood. Er was een plotselinge dooi en alles barstte uit in bloesem. Het was in het midden van de winter. Er was veel 'ringsel' en zoals zij aangegeven had werd dit en haar kleding bijgezet in de stupa, die zij had voorbereid in het Sakya Klooster."

Aan mij, Namkhai Norbu, werd het kleine beeld van Jamyang Khentse Wongpo en een deel van het Sehmukha Gongter gegeven en haar geschriften en advies van spirituele liederen. Onder haar leerlingen waren weinig rijke en belangrijke mensen. Haar leerlingen waren yogi's en yogini's en beoefenaars uit heel Tibet. Er worden vele verhalen over haar verteld maar ik heb alleen geschreven wat zij mijzelf verteld heeft. Dit is slechts een kleine levensbeschrijving van A-Yu Khadro geschreven voor haar leerlingen en voor hen die er belang in stellen.

Deze tekst is geschreven en mondeling vertaald uit het Tibetaans in het Italiaans door Namkhai Norbu Rinpochee en tegelijkertijd mondeling vertaald in het Engels door Barrie Simmons in Conway, Massachusetts, op de dag van de dakini, 8 januari 1983. Het werd opgenomen in Conway, toen uitgeschreven vanaf de band, bewerkt door Tsultrim Allione en voltooid in Rome, Italië, op de dag van de dakini, 7 februari 1983.

Vertaald uit het Engels in het Nederlands door Marian van der Horst.

Padmasambhava manifesteert zich volgens Lama Sogyal in het westen via kunstenaars

Op 30 september 1985 had ik met Lama Sogyal Rinpochee een afspraak voor een interview in Genève. Het onderwerp van het gesprek zou zijn de invloed van Padmasambhava, Goeroe Rinpochee, waarvan Lama Sogyal op één van zijn teachings tijdens de Kalachakrabijeenkomst in Zwitserland deze zomer had gezegd, dat die zich in onze tijd via westerse kunstenaars manifesteert. Omdat ik de opdracht had een artikel te schrijven over 'Kunst en Spiritualiteit' voor de 'Art-of-Peace Biennale' in Hamburg, wilde ik met Lama Sogyal graag verder praten over die invloed van Padmasambhava via kunstenaars, waarover hij in Zwitserland kort iets had gezegd. Het hiervolgende interview is dus in de vorm van het geprek gericht op de 'Art-of-Peace Biennale', maar omdat de inhoud juist in verband met Padmasambhava voor alle Tibetaanse boeddhisten interessant is, geven we het hierbij onverkort weer.

LOUWRIEN WIJERS: Één, twee jaar geleden hebt u, Rinpochee, steeds benadrukt dat het belangrijk is dat kunstenaars voor vrede werken. Zou u daarover nu opnieuw iets willen zeggen.

LAMA SOGYAL: Het belangrijkste principe in het boeddhistische onderricht is 'lijden'. Het lijden van het bestaan. Als je daarnaar kijkt, dan zeg je: 'okay'. Je accepteert het, het bestaat, er is toch geen uitvlucht mogelijk. Maar er is wel een uitvlucht. Die uitvlucht is uit te vinden wat de oorzaak van lijden is. De oorzaak van lijden is onwetendheid. Dus wat is de remedie? Dat is onderricht. Als er bijvoorbeeld in een demokratische samenleving geen onderwijs is, werkt de demokratische samenleving niet. In dat opzicht hebben kunstenaars, schrijvers, dichters, spirituele leraren, wetenschapsmensen het òor en het oog van hun medemensen en als zij het bewustzijn en het onderricht kunnen bevorderen, dan is dat de manier waarop vrede gesticht wordt. Zo zie ik dat. Het werk moet gedaan worden op grondniveau. Ik bedoel, het is natuurlijk prachtig campagnes voor vrede te hebben, vredesmarsen en dingen die de gedachte aan vrede aanwakkeren, en waarschuwen dat het gevaar van een totale vernietiging op de loer ligt. Maar het allerbelangrijkst is dat het werk op een gondniveau gedaan moet worden, het bewustzijn moet werkelijk aangescherpt worden. Want pas als het bewustzijn wat vrede betreft sterker wordt in de mensen, leg je volgens mij de grootst mogelijke en meest solide basis voor vrede. In dat opzicht leveren, kunstenaars, schrijvers, dichters, musici en spirituele leraren een enorme bijdrage. Dat is erg belangrijk.

En dit onderwerp 'vrede' is het onderwerp waarin iedereen bij elkaar kan komen. Hoewel iedereen een afwijkende benadering heeft, kunnen we voor vrede allemaal samenwerken, omdat in feite iedereen vrede wil. Wat niet zo lang geleden voor de voedselakties voor Ethiopië is gedaan, vond ik fantastisch. Het was ongelofelijk hoe al die mensen uit de muziekwereld bij elkaar kwamen. Ik was daar echt door getroffen. Ik bedoel dat zo'n optreden vaker dan één keer gedaan zou kunnen worden. Het zou steeds herhaald kunnen worden en dan voor het doel van vrede. Het enige probleem met vrede is dat het zo'n uitgebreid onderwerp is. Mensen worden er een beetje moe van als ze er steeds mee bezig moeten zijn. Het is niet één optreden en dan is het voorbij. Vrede is veel en veel dieper geworteld. Daarom hebben we de motivatie van de mensen nodig en in dat opzicht kunnen de kunstenaars en de schrijvers werkelijk de ogen van de mensen openen.

LOUWRIEN WIJERS: De Indiase kunstenaar en filosoof Harish Johari zei twee weken geleden in een lezing die hem verzocht was te willen geven over het onderwerp 'Kunst en Spiritualiteit' in de Kosmos in Amsterdam: 'Spiritualiteit is ondergeschikt aan kunst, want het is de kunstenaar die in het nu, het heden, leeft en kommuniceert met de spirituele inspiratie'.

LAMA SOGYAL: Dat is helemaal waar. Ik vind dat kunst de taal van de heiligheid (the language of the sacred) is. Helemaal bijvoorbeeld uit boeddhistisch oogpunt, uit het oogpunt van tantra, wat wij de vereniging van de juiste middelen en de wijsheid noemen, is wat de kunstenaar doet het gebruiken van de juiste middelen om wijsheid, schoonheid of bewustheid naar voren te brengen.

Toen het spirituele onderricht voor het eerst hierheen kwam en het Westen nieuwe kracht gaf in de jaren zestig, waren het de kunstenaars die kwamen luisteren en eraan mededen en op de hun eigen manier wat ze hoorden naar buiten brachten of erover schreven. Alleen daardoor staan nu vele, vele mensen open voor het spirituele onderwijs en kunnen er nu veel meer boeddhistische meesters hierheen komen. Kunstenaars hebben daar veel aan bijgedragen. Ze hebben enorm veel zeggenschap daarin gehad.

Het onderricht is een beetje raar voor de meeste mensen, maar kunstenaars

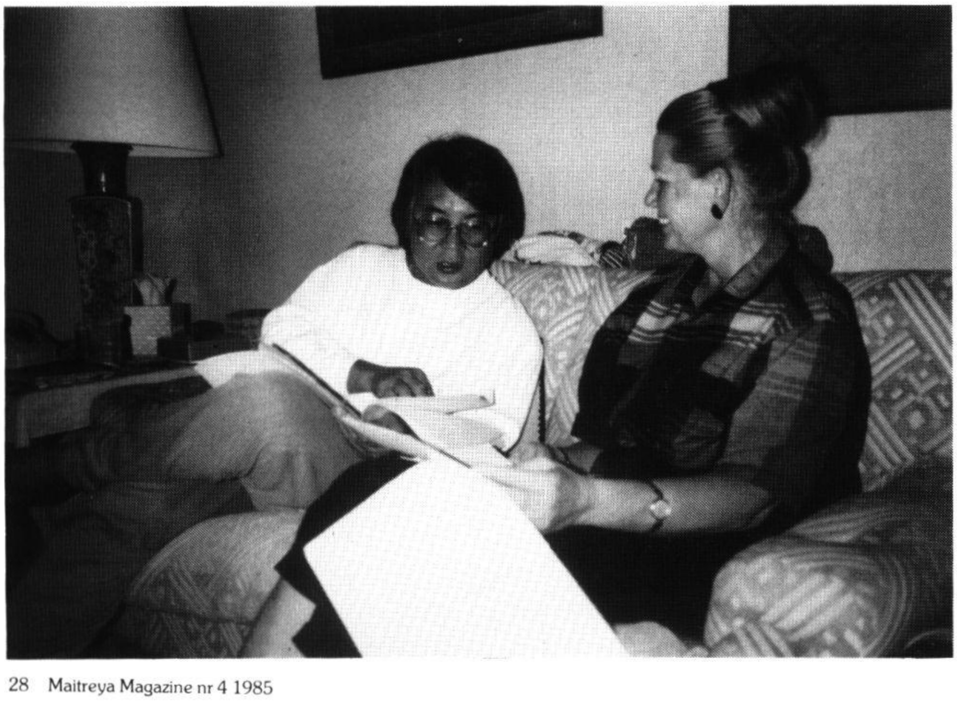

Lama Sogyal Rinpochee is Genève in gesprek met Louwrien Wijers.

zijn op hun eigen terrein. Zij kunnen het begrijpen. En als zij het bewustzijn van de mensen op hun manier openmaken voor het spirituele onderricht dan verrichten zij het grondwerk. De Tibetaanse lama's kunnen niet eerst komen en het grondwerk doen. Nee, de kunstenaars openen de ogen van de mensen en als zij eenmaal de ogen van hen geopend hebben, dan worden de mensen ontvankelijk voor het werkelijk opnemen van de kennis en de wijsheid. Dan pas zijn mensen daartoe bereid. De kunstenaars nemen het vooroordeel weg.

LOUWRIEN WIJERS: Toen de Dalai Lama deze zomer de Kalachakra initiatie in Zwitserland gaf, hebt U Rinpochee gesproken over de inspiratie van Padmasambhava die ons in deze tijd via kunstenaars bereikt. Ik zou graag meer over dat verschijnsel willen horen.

LAMA SOGYAL: Dat is mijn persoonlijke visie op kunst. Er is gezegd dat Padmasambhava Tibet heeft verlaten. Er bestaat geen verslag van zijn overlijden en er wordt aangenomen dat hij naar de westelijke landen is gegaan om daar te onderwijzen. Traditioneel wordt er gezegd dat hij naar Sri Lanka is gegaan en naar meer landen in die omgeving, maar ik denk dat die westelijke landen ook 'het Westen' zouden kunnen zijn. In feite bestaat de voorspelling die zegt: 'Als de paarden op wielen lopen, als de ijzeren vogels gaan vliegen, zullen mijn mensen over de hele wereld verspreid zijn en zal mijn onderricht naar het land van de mensen met rode gezichten komen.'

Naar aanleiding van die uitspraak geloof ik dat Padmasambhava deze westerse beschaving heeft bedoeld. Want de manier waarop de Boeddha's werken is onvoorstelbaar. Zij werkten niet op een voorspelbare manier. Wij zeggen altijd dat we de aktiviteien van de Boeddha's en de Grote Meesters niet kunnen doorgronden. Ik geloof heel zeker dat Padmasambhava zich bijvoorbeeld manifesteert als kunstenaars, als musici, als filosofen, als wetenschappers, om het bewustzijn van de mensen wakker te maken. En dat is al in zo'n mate gebeurd dat de mensen nu inderdaad rijp zijn voor het werkelijke onderricht.

Het is ook interessant dat er gezegd is dat Padmasambhava in feite voor deze tijd is. In deze tijd waarin de negativiteit het sterkst is, is zijn onderricht het krachtigst. Het is interessant dat op een bepaalde manier de wereld op het ogenblik door een enorme crisis gaat, zo erg dat het aangstaanjagend is. Maar tegelijkertijd is het bewustzijnsniveau van de mensen behoorlijk hoog. Die twee dingen zijn er tegelijkertijd. De mensen zijn rijp voor het onderricht en de wereld is in een crisis. Tijdens mijn eigen reizen ervaar ik dat de mensen zo'n kontakt hebben met Padmasambhava, met zijn benadering, bijvoorbeeld met de Dzog Chen-onderwijzingen hebben de mensen zo'n goede relatie. Dat lijkt werkelijk iets te zeggen over onze tijd en het lijkt een antwoord te zijn op onze tijd. Dus ik heb het gevoel dat zijn mededogen, zijn zegening voor deze wereld is. Er wordt aangenomen dat hij, volgens het boeddhistische standpunt vooral voor deze wereld gekomen is. Voor deze wereld en dan weer vooral voor deze tijd. Bijvoorbeeld Sakyamoenie Boeddha kwam aan het begin van de 'Drakentijd' en Padmasambhava is aan het eind van de 'Drakentijd', wat ook weleens Kaliyuga wordt genoemd, gekomen. In het Tibetaans heet die periode 'tun-gin-yingma'. Het is de tijd tussen 500 vóór Christus en 900 na Christus.

LOUWRIEN WIJERS: Zijn er voorbeelden te geven van kunstenaars bij wie we de inspiratie van Padmasambhava duidelijk kunnen herkennen?

LAMA SOGYAL: Dat kan ik niet precies zeggen, want daarvoor ken ik het eigenlijke werk van kunstenaars niet genoeg. Maar wat ik voel is atmosfeer en wat die atmosfeer teweegbrengt. Ik voel dat het werk van veel kunstenaars die 'Padmasambhava-achtigheid' uitstraalt.

LOUWRIEN WIJERS: De Duitse kunstenaar Joseph Beuys (Lama Sogyal heeft Joseph Beuys een aantal malen ontmoet) toont ons het moment dat we door de dood gaan, wat inhoudt dat we door de materie heen gaan, en aan de andere kant daarvan kunnen wij wat hij noemt de 'Sociale Skulptuur' creëren met elkaar, wat een samenleving van mensen is die in broederschap, gelijkheid en vrijheid met elkaar leven, precies zoals Zijne Heiligheid de Dalai Lama ons voorstelt. Dus Joseph Beuys zegt dat de skulptuur is waar wij mensen als kunstenaars aan werken. Dus dit legt uit dat hij iedere mens die spirituele ontwaking ziet die iemand tot een kunstenaar maakt en dat die nodig is om een nieuwe samenleving, de 'Sociale Skulptuur', te maken waarin zoals hij het stelt: 'Ieder mens een kunstenaar is'. Hij maakt dat heel duidelijk en ik zie dat als een grotere renaissance dan we ooit beleefd hebben.

LAMA SOGYAL: Terwijl kunstenaars dieper gaan om de fijnere punten van het leven te doorgronden, de essentie van de dingen, raken ze de diepste spirituele vezels zou je kunnen zeggen. En zoals Joseph Beuys zegt komt daaruit de nieuwe 'Sociale Skulptuur', de nieuwe samenleving voort. Inderdaad moeten we op een bepaalde manier sterven om te leren accepteren. We moeten door datgene wat we het 'EGO', de blokkade, of de onwetendheid noemen heen. We moeten daar doorheen om de ware geest te bevrijden. En die spontane uitdrukking, die prachtige uitdrukking, die mededogen uitdrukking is wat de Dalai Lama altijd het 'Mededogen en het Warme Hart' noemt. Dat is de weg!

LOUWRIEN WIJERS: Het lijkt wel of die weg nu belangrijker is dan ooit tevo-

ren, want we zijn nog nooit zo overweldigd geweest door de macht van materie als nu. Dus we moeten door de 'dood' heen en die bevrijdende sprituele ervaring ondervinden. Misschien vraagt niet alleen Padmasambhava maar ook Jezus Christus dat van de mensen; van alle mensen!

LAMA SOGYAL: Oh zeker, het werk van de boeddha's is niet beperkt tot degene die wij gewend zijn boeddha's te noemen. als je boeddha's zegt, dan hoort Jezus Christus daarbij. Er zijn vele profeten die het bewustzijn van de mensen aanwakkeren. Het onderwijs van Christus bijvoorbeeld is vooral op liefdadigheid en mededogen gericht geweest. Het onderwijs van de Boeddha en Christus komt samen op het punt van mededogen. Als we praten over materie dan zouden we het volgende voorbeeld kunnen nemen. Over het algemeen is het de overtuiging van de mensen dat alle dingen permanent bestaan. Die overtuiging is nu in het Westen heel erg aangedikt. Materie is de grootste manifestatie van permanentheid. Maar het wetenschappelijke onderzoek en inzicht wijst nu uit dat materie helemaal niet zo blijvend is. De mensen hebben zich daar juist vreselijk aan vastgeklampt en nu moeten ze zich losmaken van die overtuigdheid en gaan inzien dat er nog veel meer is. Want die oude visie van het materiedenken voldoet niet. Zoals Jezus ook bijvoorbeeld al gezegd heeft: 'de mensheid leeft niet alleen op brood'. Op een bepaalde manier zijn de solide dingen niet zo solide meer.'

LOUWRIEN WIJERS: Dat heeft Jezus in feite ook al gesymboliseerd door het brood te breken. Hij brak het brood om te symboliseren dat men de materie moet doorbreken, en in de eerste plaats dat men moet loskomen van het materiële van ons eigen lichaam. Het is weer het symbool van het doorbreken van onze eigen dood. Het lijkt mij dat kunstenaars voordal dát op het ogenblik ontzettend benadrukken, om bij de mensen de eigen creativiteit, de spiritualiteit, wakker te maken.

LAMA SOGYAL: Om begrippen te doorbreken, en vastgeroeste ideeën te doorbreken die anders helemaal niet aan de orde gesteld worden, terwijl ze op veronderstellingen gebaseerd zijn en helemaal niet op een werkelijk begrijpen.

Dat móet doorbroken worden. Dan kan het werkelijke inzicht overleven. De waarheid blijft altijd de waarheid. Alleen de veronderstellingen moeten doorbroken worden. Er bestaat een Dzog-Chen-gezegde dat luidt: 'Hoe goed een verstellapje ook vastgenaaid is, op een dag zal het losraken'. Begrippen als verstellapjes, hoe goed ze ook zijn en hoe goed ze ingepast zijn in allerlei beredenering, op een dag zullen ze losraken.

LOUWRIEN WIJERS: Wat ik nu zeg heb ik al eerder gezegd, ook in mijn gesprekken met Zijne Heiligheid de Dalai Lama, maar ik wil er toch nog eens op terug komen. Op één of andere manier lijkt het erop dat de wijze Tibetaanse lama's hun geliefde land Tibet moesten verlaten om deze reden. De wereld zat te schreeuwen om hulp, om door het materie denken heen te kunnen breken, en de crisis die daardoor teweeggebracht is op te kunnen lossen. Het lijkt mij dat we zonder de Tibetaanse wijsheid niet in staat geweest waren de huidige crisis onder ogen te zien.

LAMA SOGYAL: Het is interessant met Tibet. Ik geloof heel erg dat bijvoorbeeld de Israëliten een uitverkoren volk zijn en dat op een bepaalde manier de Tibetanen ook een uitverkoren volk zijn. Waarom is ook Israël door zoveel moeilijkheden gegaan? En hoe komt het dat de Tibetanen nu door diezelfde tragedie zijn gegaan? Het punt is; door de enorme tragedie van Tibet zullen de mensen nooit vergeten wat het volk doorgemaakt heeft. Soms wordt lijden gauw vergeten, maar dit lijden van de Tibetanen kan niet zo gemakkelijk vergeten worden. Bovendien zijn hierdoor de Tibetanen naar de buitenwereld gekomen en is er veel kennis op een bepaalde manier vrijgegeven. En natuurlijk is dat mede gebeurd door de crisis waarin de tijd zich bevindt. Omdat er een crisis was, kwam die energie vrij. Het onvoorstelbare is dat de crisis van de wereld en de tragedie van Tibet toch tot een positief resultaat hebben geleid. Dat is het mooie van de energie van het onderricht. Ik wil niet omdat ik een Tibetaan ben bevooroordeeld overkomen, dat is niet mijn bedoeling, maar ik geloof dat heel veel westerse mensen zich realiseren wat de Tibetanen vertegenwoordigen. Tibet is als een symbool. Tibet is een bakermat van wijsheid en kennis, en die kennis blijkt nu zeer praktisch toepasbaar te zijn.

LOUWRIEN WIJERS: Nergens anders in de wereld was die kennis voorhanden.

LAMA SOGYAL: Zijne Heiligheid de Dalai Lama gaat nu bijvoorbeeld erg belangrijk worden voor de toekomst van de wereld. Het ongelofelijke van hem is dat hij een spirituele leraar is, maar dat hij de positie heeft van een politicus. Ik bedoel dat hij werkelijk de leider van een land is. Maar tegelijkertijd is hij niet als andere politici, die zich voortdurend zorgen moeten maken over hun kiezers. Hij is een volkomen vrije politicus en daardoor een zuiver. Hij kan werkelijk met mededogen regeren. Hij is een spiritueel iemand, maar hij denkt ook aan de sociale veranderingen. Ik heb het gevoel dat hij een heel belangrijk leider voor de wereld gaat worden. Dat is warom hij uit Tibet kon trekken. Hij is werkelijk bedoeld voor alle mensen van de wereld. Absoluut.

Ik denk dat hij meer en meer naar het Westen zal komen en zich steeds meer zal openstellen voor denkers, schrijvers, dichters, kunstenaars. Zijn onderricht zal doorkomen, ik denk dat hij de juiste leiding zal gaan geven, een richting zal aanduiden, en hoop zal geven.

LOUWRIEN WIJERS: Dat is waar de wereld op zit te wachten, een leider die de sociale struktuur kan aangeven die gebouwd is op broederschap en funktioneert door de liefde die we voor elkaar voelen. Zijne Heiligheid de Dalai Lama kan in zo'n wereld een werkelijk voorbeeld zijn en daardoor een echte leider. Daarom zie ik hem als de belangrijkste levende mens van onze tijd.

LAMA SOGYAL: Dat is hij zeker. En het interessante is dat hij vrede brengt aan alle mensen. Hij brengt vrede bij christenen, de hindoes, de moslims, de kunstenaars, de wetenschapsmensen, de filosofen. Ik denk vaak als we praten over het feit dat de Dalai Lama een incarantie is van de boeddha van Mededogen, dat de boeddha wist in welke vorm hij moest incarneren, deze vorm is zo geschikt.

LOUWRIEN WIJERS: Zijne Heiligheid de Dalai Lama is in staat mensen zo te inspireren dat we dwars door de bestaande crisis heen in aktie komen, terwijl alle bestaande tegenstrijdige problemen de mensen zo schrikbarend traag en lui maken. Het zou ontzettend positief zijn als meer kunstenaars de Dalai Lama zouden kunnen ontmoeten.

LAMA SOGYAL: Hij is daar erg open voor. Het is een kwestie van de gunstige kondities daarvoor creëren. Ik ben er zeker van dat hij er erg open voor staat. Hij is de meest open persoon. En het is ongelofelijk hoe mensen altijd zeggen: 'Hij luistert werkelijk naar wat je zegt'. Dan zeg ik: 'Ja, hij luistert echt'. En hij staat er

voor open om meer te leren, hij staat er voor open om allerlei dingen te horen. Je voelt alijd dat het echte werk van de bodhisattva's is om zoveel mogelijk bij te dragen aan deze wereld. Hij zegt altijd dat hoewel hij in zekere zin voor het Tibetaanse volk werkt, de leider is van de Tibetanen, zijn werk niet beperkt is tot de Tibetanen alleen. Zijn werk is voor de hele wereld. Zoals wij zeggen: voor alle levende wezens.

LOUWRIEN WIJERS: In de 'Art-of-Peace Biennale' is het de bedoeling dat kunst de wetenschap en de spiritualiteit ontmoet.

LAMA SOGYAL: Dat zijn de drie belangrijkste krachten in onze wereld, kunst, wetenschap en spiritualiteit. Ik hoop werkelijk dat dit initiatief meer bewustheid zal brengen, zodat ieder mens individueel op z'n eigen kleine manier gaat werken voor vrede, harmonie en broederschap in de wereld. Dat is erg belangrijk, want vrede is niet bedoeld voor één of twee mensen. Het is ook niet voor de kunstenaars alleen. Alle mensen moeten daaraan gaan werken. Alle mensen zijn kunstenaars. Zij zijn de kunstenaars van de vrede. De mensen creëeren de vrede allemaal samen.

LOUWRIEN WIJERS: Precies. Dat is precies wat de moderne kunstenaars de mensen van deze tijd aangeven.

LAMA SOGYAL: Het belangrijkst zijn de mensen. Zoals Padmasambhava al heeft gezegd: 'De mensen klagen dat de tijden slecht zijn'. Maar, zei hij, het zijn niet de tijden. Het zijn de mensen die 'de tijd' maken. Het is daarom aan de mensen. Als zij werkelijk iets willen gaan doen, dan is nu het moment. Als ze iets doen, kunnen ze de loop van de geschiedenis veranderen, die ligt in onze handen.

LOUWRIEN WIJERS: Denkt u, Rinpochee, dat kunstenaars, wetenschapsmensen en spirituele leiders elkaar werkelijk moeten ontmoeten om de belangrijkste impuls aan de wereld te kunnen geven?

LAMA SOGYAL: Ik denk dat een ontmoeting altijd helpt. Vooral omdat iedereen inspiratie nodig heeft. Als men zo iemand als de Dalai Lama ontmoet, of een groot wetenschapper, of een groot kunstenaar dan komt er inspiratie over. Bijvoorbeeld in het boeddhisme is het belangrijkste principe de Boeddha, de Dharma en de Sangha. De Boeddha is de verlichte gids. De Dharma is het onderricht en de Sangha is de spirituele gemeenschap, maar soms kan die spirituele gemeenschap gezien worden als de hele wereldgemeenschap. Het zijn kunstenaars, de wetenschapsmensen, de sprituele leiders die werken voor het welzijn van de mensheid. Dus het bijeenbrengen van die mensen, die in feite de Sangha zijn, is ontzettend belangrijk. Mensen zouden er mischien meer en meer aan moeten gaan werken dat degene die de verschillende gebieden van onze kultuur vertegenwoordigen elkaar ontmoeten. Kunst, wetenschap en spiritualiteit kennen we elk in hun afgescheidenheid, maar nu we gaan inzien dat ons grootste probleem de VREDE is, die we allen zoeken, is onze richting hetzelfde en zouden we ons moeten verenigen om ons doel te bereiken.

Interview: Louwrien Wijers.

De tantrische weg naar eenheid

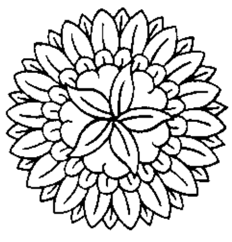

Door Gelong Thubten Tsépel

We dragen een licht binnenin ons hart-centrum
de Christenen noemen het ziel
en Hindoes noemen het Atma,
daar het schijnt met het licht van God.

Dit oorspronkelijk zuivere heldere licht van de geest
wordt ook boeddha-natuur genoemd
en het schijnt sterker en helderder naar buiten
als de grove gedachtevorming is gestopt.

Het pacificeren van de verstorende houdingen verlangen en woede,
die als dikke donkere wolken de spiegelachtige zuivere
heldere natuur van de geest bedekken,
en het koncentreren binnenin
is meer dan een daad van verering.

Het identificeren met dit heldere licht van de geest
wordt het grootste gebeuren op aarde,
een vereniging met God, Brahma, de uiteindelijke Goeroe-yoga
een gelukzalig bad in de ware natuur van de geest.

Dharamsala '81

Laat het voor jezelf groeien,
laat het naar je buren stromen,
het identificeren met je heldere-licht-geest
zal je dragen voorbij de beperkingen van de wereld.

Maasbommel '85

Boekbespreking

HOW TO MEDITATE

A practical guide - Kathleen Mc Donald

Dezelfde Kathleen Mc Donald die Dorje Pamo hielp oprichten en daarover schrijft in dit tijdschrift, schreef het boek 'How to Meditate'

'How to Meditate' is inderdaad een praktische gids. Het boek is verschenen in de oranje serie van de 'Wisdom'-basisboeken.

Kathleen Mc Donald beschrijft in duidelijk en eenvoudig Engels een aantal meditaties, vooral voor mensen die beginnen met mediteren. Zij doet dit op zeer praktische wijze. De meeste technieken, beschreven in dit boek, komen uit de Mahayana boeddhistische traditie van Tibet. In het begin van haar boek gaat zij in op het hoe en waarom van het mediteren. Dit doet zij op een manier waarbij het mediteren al is geïntegreerd in ons westers maatschappijbeeld. Hiermee legt ze de grondslag voor het mediteren. Ook al die beginnersproblemen, die zo identiek zijn voor mensen uit het westen, omdat we nu éénmaal niet zijn opgegroeid met een meditatiegewenning, weet ze erg positief stimulerend te behandelen. De rest van het boek is ook te gebruiken als een soort meditatie-encyclopedie.

Zij maakt een onderverdeling in vier soorten meditaties: Meditatie van de geest, 'mind', analytische meditatie, visualisatiemeditatie en devotie-oefeningen. In elk van deze gedeelten beschrijft ze de verschillende meditaties, de achtergronden ervan, de voordelen, die deze meditatie heeft, hoe de meditatie het beste is uit te voeren en de praktische toepassing ervan.

In het gedeelte over meditatie van de geest, 'mind', beschrijft ze een aantal oefeningen om bewuster te worden van onze geestesstroom. In het gedeelte over analytische meditatie, bijvoorbeeld over lijden, beschrijft ze ten eerste de verschillende vormen van lijden en vervolgens komt de praktische toepassing ervan. Ze doet dit op een manier waarop we ermee in ons dagelijkse westerse leven kunnen omgaan. In het gedeelte over de visualisatie-meditaties zijn de te visualiseren boeddha's in mooie zwart/witte platen afgedrukt.

Alle voornaamste meditaties voor 'beginners' zijn uitgebreid beschreven in dit boek terug te vinden, waardoor het als praktische gids meer dan uitstekend voldoet.

Boekbespreking: Henny Vrijbloed

Plaatbespreking

TANTRA'S VAN GYUTO

GUHYASAMAYA

Explorer Series H-72064

Bij de inval door de Chinezen in 1959 vluchtten een aantal van de lama' en monniken van het Gyütö klooster naar Noord-India, waar ze in Dalhousie een nieuw klooster stichtten. Tara Tulku is de abt van het Gyütö Tantrisch College, dat inmiddels verhuisd is naar Bomdilla.

In het Gyutö Tantrisch College, werd door David Lewiston in de Serie: Tibetan Buddism, muziek opgenomen, die in strikte zin geen muziek is maar gezongen, gereciteerde, tantra's.

Op de platenhoes wordt zeer veel informatie gegeven en mede dank zij Alex Berzin en Jon Landaw, kunnen we veel interessants lezen over het zingend reciteren van tantra's.

De tantra die men hoort op deze plaat (ook als bandje verkrijgbaar) wordt in het Tibetaans 'Sanga Düpa' en in het Sanskriet 'Guhyasamaya' genoemd. Deze tantra ontstond hoogstwaarschijnlijk in India tussen de Eerst en Vijfde eeuw.De leringen rond deze tantra werden door een groot aantal elkaar opvolgende leraren, in het begin Indiase en later Tibetaanse, doorgegeven. Eén van hen was Je Tzong Khapa,die de Gelug Orde stichtte. Het was Je Tzong Khapa die de in Gyütö aangewende vorm van chanten en meditatie doorgaf.

De Guhyasamaya Tantra heeft als inhoud het ontdekken van de op-zich-zelf-bestaande onschendbaarheid van het universum, wat Vajra genoemd wordt. De beoefenaars ervaren de vajra-vorm van het universum en de zaligheid en energie die daarmee samengaan. Deze energie kan herkend worden als de kracht waarmee de wijsheid en het mededogen van de Boeddha verwezenlijkt wordt.

De volledige titel van deze Tantra betekent: Geheime Vereniging van Lichaam, Spraak en Geest van alle Tathagata's

De Guhyasamaya is één van de belangrijkste studies van het Gyütö Tantrisch College.

EÉNSTEMMIG AKKOORD

In de Tantrische Gyütö's is het geluid te horen van een eenstemmig akkoord: iedere deelnemer vormt een akkoord dat lijkt te bestaan uit een lage basisnoot die zich zachtjes beweegt tussen de B en de D en een andere noot, die twee en drie oktaven hoger ligt. Men hoort echter nog veel meer, alhoewel men goed moet luisteren en moet leren waar te nemen. Er gaan dan nog meer tonen meeklinken: wanneer men de C twee octaven beneden de midden C hoort, klinken de E boven de midden C duidelijk mee. Men hoort ook de E, een oktaaf hoger. Geregeld ontstaan boventonen, die zich als een soort fluitende, orgelende klanken vrijmoedig meebewegen. (Aan wie zelf boventonen heeft leren zingen, is dat bekend. Voor degenen die daar niet van op de hoogte zijn, is het misschien aardig te weten dat deze boventonen ontstaan doordat de lucht in de mondholte van druk veranderd, door de tong, de huig en de wangen in een andere stand te brengen, terwijl men op de zelfde toonhoogte blijft zingen). Hierbij kunnen tonen ontstaan die vele oktaven hoger zijn dan de basistoon. Deze techniek kan in het Westen vrij snel aangeleerd worden, maar het bewuste gebruik en de perfektionering ontstaat door jarenlange training. Het leren van de techniek van het zingen van tantra's duurt tenminste drie jaar. In Dalhousie, zijn meer dan honderd van de honderd acht en twintig lama's en monniken, daar aanwezig, in staat tot het zingen van akkoorden. Deze techniek wordt hier aan de novicen geleerd, die men dagelijks kan horen zingen.

De liturgie wordt gewoonlijk uit het geheugen uitgevoerd, zij het met geheugensteuntjes. In de liturgie wordt metrisch zingen aangewend, wat betekent dat een diepe monotone of een korte melodische phrase vele keren herhaald wordt. Enkele monniken zingen de tekst op dezelfde toonhoogte, maar wanneer vele monniken tegelijk zingen, zijn een aantal verschillende klanken waar te nemen, zodat er een onbepaalde klank ontstaat.

Bij mantra's wordt in een vrij ritme gezongen, iedere monnik herhaalt de mantra in zijn eigen tempo, wat een door-elkaar-rollen van klanken teweegbrengt. Dat geeft een indruk van tijdloosheid en diepzinnigheid.

Plaatbespreking: Marian van de Horst-Lem.

Mount Everest Centre for Buddhist Studies

Het "Mount Everest Centre for Buddhist studies" is een school voor jonge monniken gelegen op de Kopan-heuvel, die uitziet over de Kathmandu-vallei in Nepal. Momenteel wonen er toch zo'n tachtig monniken, hoofdzakelijk afkomstig uit Sherpa en Manang en uit Tibetaanse gezinnen.

De school is opgericht in 1971 door Lama Thubten Zopa Rinpochee, de Sherpa Lama die gezien wordt als de incarnatie van de Lawudo Lama, een groot yogi uit Lawudi in het Solu Khumbu gebied van het Himalaya-gebergte, die overleed in 1945. De Lawudo Lama had beloofd dat zijn incarnatie een school zou beginnen, waaraan een grote behoefte bestond in dat gebied.

Drie jaar na de opening werd de school verplaatst naar Kopan, omdat daar meer kinderen profijt zouden hebben van het onderwijs en het klimaat beter te verdragen was dan in het hooggebergte. Het voornaamste doel van de school is het verzorgen van een gedegen schoolopleiding voor de kinderen, gebaseerd op de duizend jaar oude traditie van het Tibetaanse monastische onderwijs-systeem. Er bestaat een hechte band tussen de bevolking van het Himalaya-gebied van Nepal en de Tibetanen. Van oudsher werden de kinderen, als ze geluk hadden, naar Tibet gestuurd voor scholing.

De monniken hebben een druk lesrooster. Niet alleen krijgen zij les in vakken als filosofie, metafysica, logika en debat, maar ook in thangka-schilderen, borduren, Engels en wiskunde. Gedurende de afgelopen tien jaar is er een nauw kontakt ontstaan met de westerlingen: het gehele jaar door kunnen mensen die geïnteresserd zijn in het Tibetaans boeddhisme lessen en kursussen volgen in het klooster te Kopan.

De meeste financiele ondersteuning komt uit het Westen en voor vele monniken ligt hun toekomst daar aangezien zij opgeleid worden tot leraren of vertalers ten behoeve van de westerse studenten. Het is een grote wens van Lama Zopa dat het centrum zoveel mogelijk in het eigen onderhoud kan voorzien. Daarop zijn de projekten in de afgelopen jaren gericht geweest. Dat betekent dat men nu de eigen groenten verbouwt, kippen en buffels houdt en een biogas-installatie heeft aangelegd. Het chronische waterprobleem werd opgelost door de aanleg van een pomp-installatie, waardoor het water van de dichtstbijzijnde rivier gebruikt kan worden. Het centrum heeft echter nog steeds financiele steun nodig. Dit jaar werd uitgeroepen tot het 'jaar van de sponsors'. Het ligt in de bedoeling dat iedere monnik financieel gesteund wordt vanuit het Westen. Indien gewenst is het mogelijk persoonlijk kontakt op te bouwen met een monnik van het centrum. Dit kan individueel gebeuren, maar ook met een groepje mensen. In Nederland zijn al een paar mensen die zich bereid hebben verklaard een monnik financiëel te steunen.

Er zijn ook andere manieren om uw steun te geven. Daarbij kunt U denken aan éénmalige of frequente donaties ten behoeve van bedden, de bouw van schoollokalen, aanschaf van buffels etc. Ook is het mogelijk tekeningen te kopen die door de monniken zelf gemaakt zijn. Iedere gift is welkom. Voor meer informatie kunt u kontakt opnemen met Flore Slob-Berkvens, Schaffelaar 9, 4901 DE Oosterhout. Telefoon: 01620-50148.

Tentoonstelling van het oudste boeddhisme in Centraal-Azië

Het British Museum en de British Library hebben samen een expositie ingericht van de kunstschatten en boeken die ontdekt zijn bij de opgravingen die Sir Aurel Stein in het begin van deze eeuw in Centraal-Azië gedaan heeft

De archeologen en ontdekkingsreizigers onder leiding van Sir Aurel Stein ontdekten omstreeks 1900 langs de 'zijde-route' in Centraal-Azië onder het zand bedolven steden en hele koninkrijken, waar het boeddhisme heeft gebloeid. Wandschilderingen, beelden, thangka's en vele boeken en teksten kwamen naar boven. Sir Aurel Stein vond een verzegelde grot met een enorme hoeveelheid Chinese schriftrollen en boeken. Uit de verslagen van twee Chinese pelgrims uit de vijfde en de zevende eeuw was bekend dat er langs de 'zijderoute' bloeiende kulturen hadden bestaan. Dat was echter allemaal onder de bewegende duinen van de Taklamakanwoestijn verdwenen. Dankzij de ontberingen die de groep van Sir Aurel Stein heeft doorstaan in het onmenselijke klimaat van Centraal-Azië, was echter tot 6 januari j.l. in het British Museum toch iets te zien van die hele oude boeddhistische kultuur die onder de woestijn ten noorden van Tibet verborgen ligt.

Video

Aan de Tibetaans boeddhistische traditie van het bewaren van de leringen van de Boeddha, is een nieuwe loot ontsproten in de vorm van op video vastgelegde teachings van belangrijke boeddhistische leraren. Het is dus nu al mogelijk om naast de toenemende hoeveelheid boeken die over het boeddhisme verschijnen en de mogelijkheid om persoonlijk les te ontvangen van een Tibetaanse meester, de favoriete leraren en onderwerpen uit te zoeken uit één van de beschikbare catalogi waarna de lama's je huiskamer binnenstappen.

Zowel Tibet Foundation Films als Jukes Productions/The Meridian Trust, zijn gevestigd in Londen en brengen een reeks van video's uit die je doen watertanden. Beiden werken ook samen met als doel de wereld meer bewust te maken van de religieuze en kulturele levenswijzen van het Tibetaanse volk.

Er zijn video's beschikbaar van Z.H. de Dalai Lama, Tsenshab Serkong Rinpochee, Kyabje Zong Rinpochee, Namkai Norbu Rinpochee, Khensur Pema Gyaltsen, Geshe Sopa, Zijne Eminentie Sakya Trizin en Lama Thubten Yeshe.

Daarnaast zijn er een aantal kulturele films beschikbaar variërend van Tibetaanse Geneeskunde tot het leven in de Tibetaanse gemeenschap in Dharamsala.

De prijzen liggen rond *f* 17,— voor een video van 1 uur tot *f* 60,— voor 8¾ uur.

Indien u meer informatie wenst over beschikbare video-titels kunt u schrijven naar Tibet Foundation, 3 Heathcock Court, Strand, London WC2R OPA, England.

Nu plaatsbespreken voor lessen van de Dalai Lama

Zijne Heiligheid de Dalai Lama komt van 14 tot 21 mei naar Nederland. Hij geeft algemene voordrachten op 16 mei in Amsterdam en op 17 mei in Den Haag. Op 18 en 19 mei geeft hij boeddhistisch onderricht in de Dominicuskerk in Amsterdam. De inschrijving bij voorrang wordt gesloten op 15 januari 1986. Wie geen formulier daarvoor heeft, kan dat nog snel aanvragen bij: Stichting Ontmoeting met Tibetaanse Cultuur, De Beaufortlaan 12, 3768 MJ Soest, Tel. 02155-16841.

Kortingsregels 1986

GESHE AKTIE DONATEURS 1986:

Bij een (liefst) maandelijkse overboeking vanaf *f* 10,— per maand, 20% korting op kursussen gegeven door Geshe-la in het Maitreya Instituut.

f 100,— ABONNEE MAITREYA MAGAZINE 1986:

Naast uw abonnement op het Maitreya Magazine, 15% korting op boeken, wierook, kaarten en posters, abonnement Wisdom Magazine.

DONATEURS:

Eénmalige bedragen bestemd voor de algemene middelen van het Maitreya Instituut geven geen recht op korting en kunnen aftrekbaar zijn voor de I.B.

GESHE AKTIE DONATEURS 1986

Voor het verblijf en onderhoud en voor de komst van Geshe Konchog Lhundup en zijn vertaler/verzorger Chhog Dorjee naar Nederland is een apart fonds gesticht. Deelnemers aan deze aktie storten een maandelijks bedrag van minimaal *f* 10,— voor de periode van tenminste 1 jaar op onze post- of bankrekening met vermelding van Geshe Aktie. De verantwoording van de penningmeester van de stichting wordt gekontroleerd door de Kas Kontrole Kommissie bestaande uit drie donateurs. De donateurs worden regelmatig op de hoogte gehouden van de aktie en ontvangen een jaarlijks verslag.

De begroting van de Kas Kontrole Kommissie voor de Geshe Aktie van 1986 zoals die werd gepubliceerd in een recente brief aan de donateurs is als volgt samengesteld:

	Geshe-la	Chhog Dorjee
Huur, gas, licht en water	*f* 4.800,—	*f* 4.800,—
Maaltijden	2.600,—	2.600,—
Ziektekostenverzekering	2.000,—	1.000,—
Zakgeld	3.600,—	2.400,—
Reiskosten (op basis van 1 × per twee jaar)	900,—	900,-
Kleding	600,—	600,—
Inlopen negatief saldo 1985	1.500,—	1.500,—
	f 16.000,—	*f* 13.800,—

De begrote uitgaven 1986 bedragen derhalve in totaal *f* 29.800,— **zodat er een tekort aan donaties zal gaan ontstaan van *f* 7.800,— als er geen nieuwe donateurs bijkomen.**

Wij roepen dan ook gaarne iedereen op, die het belang van een sprituele leraar met de kwaliteiten van Geshe Konchog Lhundup in Nederland erkent, mee te doen met de bestaande kern van ondersteunende donateurs van de Geshe Aktie. Op aanvraag sturen wij u een automatisch overboekingsformulier voor uw maandelijks bijdrage.

f 100,— ABONNEE MAITREYA MAGAZINE 1986

Degenen die reeds *f* 100,— abonnee waren voor 1985 krijgen automatisch een acceptgriokaart om dit ook voor 1986 te kunnen worden. Nieuwe *f* 100,— abonee's kunnen *f* 100,— storten op onze bank- of girorekening met vermelding van: *f* 100,— abonnee 1986. Door *f* 100,— per jaar te willen betalen voor het Maitreya Magazine de nieuwsbrieven en een abonnement op het Wisdom Magazine ontvangt U tevens 15% korting op alle boeken, wierook, kaarten en posters in de winkel van het instituut.

DONATEURS

Wij zijn ook heel erg blij met verschillende donateurs die ons hebben geholpen met regelmatige financiële injekties of door het aankopen van benodigde spullen. Natuurlijk is iedereen die daartoe in de gelegenheid is van harte welkom om mee te doen met die financiële injektie die het Maitreya Instituut helpt voort te gaan op de weg die in haar doelstelling is verwoord. Daarnaast staat dat het doel bereikt wordt door: het uitgeven van boeken en tijdschriften. Het aantrekken van leerkrachten die bevoegd zijn het boeddhisme en/of andere met Tibet verwante onderwerpen te onderrichten, zoals kunst, metafysica, taal, dans en muziek, astrologie en geneeskunde. Het oprichten van centra, scholen, bibliotheken en studiegroepen. Het organiseren van bijeenkomsten, kursussen en studiereizen. Het ondersteunen van leraren en leerlingen met betrekking tot het 2e genoemde punt. Boeken over het boeddhisme of daarmee in verband staande onderwerpen beschikbaar stellen en/of te verkopen. Alle wettige en deugdelijke middelen. De stichting beoogt niet het maken van winst. De inkomsten van de stichting bestaan uit: contributies, giften of bijdragen van donateurs; kursusgelden, schenkingen, erfstellingen en legaten; inkomsten uit verkoop van boeken en het Maitreya Magazine. Het lijkt erop dat de dode letter van de statuten van de stichting uit 1979 voor een belangrijk deel geworden is tot de realiteit van vandaag, zes jaar later. Veel had er niet bereikt kunnen worden als er niet steeds van verschillende mensen een financiële ondersteuning was gekomen.

LEENFONDS

Een nieuwe vorm van donatie voor het werk van het Maitreya Instituut is het leenfonds. Daarin kunnen bedragen van-af 2500 gulden gestort worden, die garandeerd binnen vijf dagen na het ontvangen van de opdracht retour gestort worden op de bank- of girorekening van degene die het geld aan de stichting heeft geleend. Medewerkers aan dit leenfonds waarbij geen rente wordt uitgekeerd aan de leningverstrekker levert het voordeel op dat er dus ook geen belasting wordt betaald over de rente die anders over dit geld zou worden ontvangen. Het Maitreya Instituut laat deze gelden op een aparte rekening staan van de N.M.B. bank en maakt om alle risico's te vermijden op geen enkele manier gebruik van het geld anders dan het ontvangen van rente. En aangezien deze rente voor de stichting niet wordt belast ontstaat op deze manier een aantrekkelijke vorm van inkomen.

Deelnemers aan dit leenfonds kunnen bedragen vanaf *f* 2500,- storten op rekening nr.: 86.13.56.138 t.n.v. Stichting Maitreya Instituut te 'Maasbommel. Deelnemers ontvangen een certificaat voor het bedrag van de lening waarin de stichting zich verplicht het geleende bedrag of een deel daarvan binnen vijf dagen terug te storten op een daarvoor aangewezen rekening. Maak gebruik van deze nieuwe manier om uw Maitreya Instituut te ondersteunen.

Loterij St. Maitreya Instituut 1986

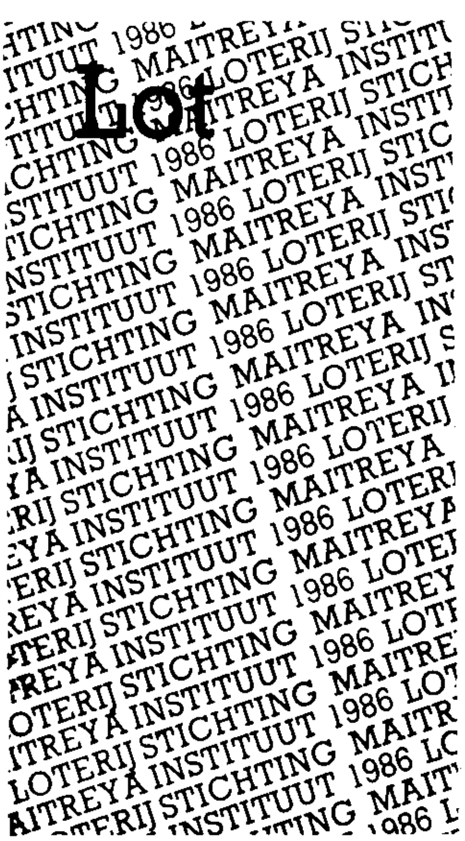

Altijd prijs:	Bij elk lot een gratis toegangsbewijs voor het Omniversum te Den Haag.
1e prijs;	Vliegtickets of reis naar keuze (waarde ƒ 3500,—) b.v. naar Tibet
2e prijs;	14 daagse vliegreis met appartement te Mallorca (2 pers.)
3e prijs:	3 dagen naar Parijs (2 pers.)
4e prijs:	idem
5e prijs:	14 daagse zomerkursus of verblijf in het Maitreya Instituut
6e prijs:	idem
7e prijs:	idem
8e prijs;	idem
9e prijs:	7 daagse kursus of verblijf in het Maitreya Instituut
10e prijs:	idem
11e t/m 15e prijs:	1 weekendkursus of verblijf in het Maitreya Instituut
16e t/m 20e prijs:	Boekenbon voor Wisdom Publications boeken à ƒ 100,—
21e t/m 50e prijs:	Het boek Der Dalai Lama

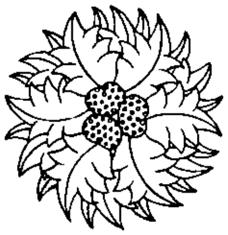

Het Maitreya Instituut organiseert deze loterij van 1000 loten à ƒ 50,— teneinde met de opbrengst een boek in het Nederlands over het leven van de historische Boeddha te financieren, dat ondermeer bestemd en geschikt zal zijn voor kinderen, via scholen en bibliotheken en ten behoeve van de uitbreiding van de faciliteiten van het meditatiecentrum te Maasbommel.

Deelnemen aan deze loterij kunt u op twee manieren:

1e Door bijgaande acceptgirokaarten te ondertekenen en in te sturen besteld u één of meer loten voor uzelf, waarna wij u de loten thuissturen.

2e U kunt ook loten doorverkopen via de extra acceptgirokaarten door op de achterkant van de acceptgirokaart het adres te schrijven van iemand aan wie u een lot heeft verkocht, vervolgens de kaart te tekenen en in te sturen. Het lot wordt dan naar het adres gestuurd dat op de achterzijde is vermeld.

Wilt u meer acceptgirokaarten voor het bestellen van loten bel dan: 08876-2188.

Aan elk lot zit een gratis toegangsbewijs voor het omniversum in Den haag. Als je voor het eerst de grote zaal van het Omniversum binnenkomt weet je niet wat je overkomt. Je daalt de ingangstrappen af, loopt door een donkere hal en staat opeens onder een grote scheefstaande koepel. Driehonderd stoelen staren je aan en als je een plaats gevonden hebt duurt het nog even voor je helemaal gewend bent. Toch is het nog steeds moeilijk om je voor te stellen wat voor avontuur hier te beleven valt. Dan gaan de lichten langzaam uit en de omniversum-voorstelling begint; een voor Europa unieke kombinatie van supergrootbeeld filmprojektie en digitale sterrenhemelprojektie.

De trekking van deze loterij zal geschieden door notaris Mr. W.M. Bunnik uit Beneden Leeuwen op vrijdagmiddag 30 mei 1986 om 14.00 uur in het Maitreya Instituut te Maasbommel. De trekkingslijst zal gepubliceerd worden in het Maitreya Magazine. Voor inlichtingen betreffende dit kansspel: St. Maitreya Instituut, Raadhuisdijk 9, 6627 AC Maasbommel, tel.: 08876-2188.

Voor deze loterij werd vergunning verleend door de Staatssecretaris van Justitie d.d. 29 oktober 1985 onder nr.: LO 850/146/214.

MEDEWERKERS

Het Maitreya Instituut kent een groeiend aantal mensen die zich belangeloos inzetten voor het werk dat in de stichting wordt gedaan. In dat kader zoeken we de medewerking van Dharma studenten op allerlei gebied. Het meest dringend lijkt op dit ogenblik één of meer mensen die bekwaam zijn om korrekties uit te voeren voor teksten die gepubliceerd worden in het Maitreya Magazine en in boeken. Maar natuurlijk zijn er ook Tape-uitschrijvers, typisten, en mensen voor de administratie nodig. Een accountant voor de vervaardiging van de jaarstukken en voor advies. Het is mogelijk zowel werk te verzetten voor de stichting in Maasbommel als thuis. Medewerkers van het Maitreya Instituut kunnen in aanmerking komen voor extra kortingen op kursussen indien hun financiële situatie daartoe aanleiding geeft. Inlichtingen uitsluitend bij de penningmeester.

Programma

STICHTING
Maitreya Instituut

28 t/m 30 maart
MEDITATIEWEEKEND
INTRODUKTIE IN TANTRA
EN
VAJRAPANI INITATIE
Door: LAMA GELEK RINPOCHEE
Voor gevorderden

Gelek Rinpochee is sinds zijn bezoek in april 1985 geen onbekende meer in het Maitreya Instituut. Rinpochee zal deze keer een introduktie in Tantra geven en een Vajrapani initiatie (Dje-nang). Vajrapani was de voornaamste ontvanger en doorgever van de Maha-annutara yoga tantra's. Als boeddhavorm symboliseert hij de macht en de kracht van alle verlichte wezens.

KOSTEN: f 125,- vol pension, geen korting.
AANVANG: 28 maart om 20.00 uur in Maasbommel
AANMELDING: Telefonisch voor 26 maart
TELEFOON: 08876-2188

11 t/m 13 april
MEDITATIEWEEKEND
OVER
AFHANKELIJK ONTSTAAN
Door: LAMA GESHE KONCHOG LHUNDUP
Voor beginners en gevorderden

Z.H. de Dalai Lama zegt dat de redenering van afhankelijk ontstaan de essentie is van het boeddhisme, zowel in het Hinayana, Mahayana als in het Vajrayana. Professor Hopkins vindt dat als je het hele boeddhisme in één slogan zou moeten samenvatten, hij daarvoor de term 'afhankelijk ontstaan' zou gebruiken. Afhankelijk ontstaan is een begrip dat een sleutel kan worden om de deur naar de uiteindelijke waarheid te ontsluiten die schuilgaat achter de verschijnselen. Het is de veiligste en meest toegankelijke methode voor ons om een inzicht te ontwikkelen of te vergroten in de leegte van inherent bestaan.

KOSTEN: f 100,- vol pension of f 80,— voor Geshe Aktie donateurs
AANVANG: 11 april om 20.00 uur in Maasbommel
AANMELDING: Telefonisch voor 26 maart
TELEFOON: 08876-2188

25 t/m 27 april
MEDITATIEWEEKEND
OVER DE
VIER EDELE WAARHEDEN
Door: LAMA GESHE KONCHOG LHUNDUP
Voor beginners en gevorderden

Het eerste onderricht dat de Boeddha gaf over het bereiken van de verlichting was dat over de vier edele waarheden, waarin hij helder aantoonde dat het ontwikkelen van de geest een mogelijkheid is die twee kanten heeft. Ten eerste dat wat we dienen op te geven en dat wat we dienen te ontwikkelen. Geshe-la zal de vier edele waarheden belichten vanuit verschillende gezichtspunten en vooral ingaan op de oorzaak van het lijden en het pad naar de opheffing ervan.

KOSTEN: f 100,- vol pension of f 80,— voor Geshe Aktie donateurs
AANVANG: 25 april om 20.00 uur in Maasbommel
AANMELDING: Telefonisch voor 22 april
TELEFOON: 08876-2188

30 mei t/m 1 juni
MEDITATIEWEEKEND
OVER DE
BOEDDHANATUUR
Door: LAMA GESHE KONCHOG LHUNDUP
Voor beginners en gevorderden

Als een schat in de grond, als goud in modder, als een beeldje onder het stof.' Boeddhanatuur of boeddhapotentieel is de zuivere natuur van onze geest die het mogelijk maakt het proces van geestelijk ontwikkeling te voleinden tot aan het hoogste niveau van evolutie. Omdat alle wezens de boeddhanatuur hebben kunnen alle wezens het geestelijke evolutieproces doorlopen en hun potentieel vervullen. Niet onze voorbijgaande gedachten, noch onze vertrouwde houdingen zoals die van trots of vertwijfeling zijn onze ware natuur. Het zijn slechts schimmen van het karmische spel dat zich afspeelt in onze van nature zuivere geest. Geshe-la zal niet alleen een duidelijk beeld scheppen van de boeddhanatuur, maar ook meer in het algemeen van de manier waarop onze geest funktioneert.

KOSTEN: f 100,— vol pension of f 80,- voor Geshe Aktie donateurs
AANVANG: 30 mei om 20.00 uur in Maasbommel
AANMELDING: Telefonisch voor 28 mei
TELEFOON: 08876-2188

5 t/m 8 juni
UITLEG OVER DE BEOEFENING
VAN DE
KALACHAKRA SADHANA
Door: DR. ALEX BERZIN
Alleen voor geinitieerden in de Kalachakra Tantra

Dr. Alex Berzin heeft in 1985 een fantastische voorbereiding gegeven op de Kalachakra initatie door Z.H. de Dalai Lama in Zwitserland. Met toestemming van Z.H. zal hij ons nu verder helpen bij het serieus beoefenen van de Sadhana van Kalachakra.

KOSTEN: f 175,- vol pension, geen korting
AANVANG: Donderdag 5 juni om 20.00 uur
AANMELDING: Telefonisch voor 2 juni
TELEFOON: 08876-2188

9 t/m 15 juni
3e TIBETAANSE TANGKA KUNST KURSUS
Door: ANDY WEBER

Deze kursus kan gezien worden als een vervolg op de vorige kursussen, maar staat ook open voor nieuwe deelnemers. Onder de kursisten van vorige kursussen, die geen enkele tekenervaring bezaten, bleek als snel dat deze kursus door de systematische aanpak altijd tot fijne resultaten leidt. Er is dus geen ervaring vereist. In de meditatieve sfeer van het Maitreya Instituut wordt in deze kursus door beginners gewerkt aan 'Boeddha Sakyamoenie' en door gevorderden aan 'Groene Tara'. De geheimen van de Tibetaanse rolschilderingen worden u in een intensieve kursus bijgebracht door een westerse leerling van de Tibetaanse meesters.

Andy Weber heeft in de vorige kursus bewezen zelf een meester te zijn in het vervaardigen van Tangka's en ook het overdragen van de kennis doet hij op zijn unieke wijze via onderricht en demonstraties, persoonlijke aanwijzingen en meditaties. Deelnemers dienen hun eigen materiaal mee te brengen zoals; tekenpapier van flink formaat 50 x 60 cm en een plank of multiplex tekenplank van dezelfde maat, penselen en eventueel schilderslinnen, passer en gum. Maximaal aantal deelnemers: 20 personen.

KOSTEN: f 325,— vol pension, geen korting
AANVANG: 9 juni om 10.00 uur in Maasbommel
AANMELDING: Telefonisch voor 7 juni
TELEFOON: 08876-2188

16 t/m 24 juni
TIBETAANSE KUNST KURSUS
Door: ANDY WEBER
Voor gevorderden

Deze vervolgkursus die alleen openstaat voor mensen die al eerder een kursus volgden of de kursus deden van 9 juni, staat in het teken van de 'mandala van Avalokiteshvara'. Aangezien het in de bedoeling ligt extra aandacht te geven aan het schilderen is er iets meer tijd uitgetrokken voor deze kursus.

KOSTEN: f 300,- vol pension, geen korting
AANVANG: 16 juni om 10.00 uur in Maasbommel
AANMELDING: Telefonisch voor 7 juni'
TELEFOON: 08876-2188

11 t/m 24 juli
10e ZOMERMEDITATIEKURSUS
"LAM-RIM"
DE STADIA VAN HET PAD NAAR VERLICHTING
Door: LAMA GESHE KONCHOG LHUNDUP
Nederlandse vertaling: GELONG THUBTEN TSÉPÈL

In deze tiende zomermeditatie-kursus zullen alle basisbegrippen van het boedhisme, de diepzinnige levenshouding van de boeddhist met een heel andere visie op Ruimte en Tijd, worden uitgelegd door onze Lama Geshe Konchog Lhundup en rechtstreeks in het Nederlands worden vertaald. Evenals vorig jaar zal deze 14-daagse kursus bestaan uit een levendige overdracht van de verschillende meditaties die gericht zijn op:

1e. Het bereiken van een goede wedergeboorte.
2e. Het bereiken van blijvende bevrijding van alle frustatie en lijden.
3e. Het bereiken van het hoogste niveau van evolutie om alle wezens daadwerkelijk te kunnen helpen. Deze meditatieniveaus omvatten alle onderdelen van de weg naar het hoogste niveau van evolutie waarvoor wij allemaal het potentieel in ons dragen. De lessen zullen worden afgewisseld met geleide meditaties in groepsverband over de behandelde onderwerpen, zodat elke deelnemer een meditatieve ervaring op kan doen en diegenen die al eerder een dergelijke kursus volgden kunnen hun inzicht verder uitbreiden en verdiepen. Bovendien zijn er dagelijks mogelijkheiden voor GROEPSDISKUSSIE en voor een PERSOONLIJK GEPSREK met Lama Geshe Konchog Lhundup. Er zal voldoende vrije tijd zijn voor ontspanning in de prachtige omgeving van het centrum in Maasbommel en er is ruimte om te kamperen in de tuin van het centrum. Zowel beginners als gevorderden zijn welkom.

KOSTEN: f 450,— vol pension of f 360,— voor Geshe Aktie donateurs
AANVANG: 11 juli om 20.00 uur in Maasbommel
AANMELDING: Telefonisch voor 8 juli
TELEFOON: 08876-2188

Vanaf donderdagavond 3 april
elke donderdagavond vanaf 19.30 uur
in de KOSMOS te AMSTERDAM
lezing en meditatie door:
GESHE KONCHOG LHUNDUP
in de maanden april, mei en juni

Inschrijving voor dit programma aan de balie van de Kosmos.